

**A Kúria
Nemzetközi Főosztályának
Hírlevele**

**2023. augusztus 31.
XIV. évfolyam 8. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	8
Általános közigazgatási jogterület.....	8
Pénzügyi jogterület.....	20
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	25
POLGÁRI ÜGYSZAK	25
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	30
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	33
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	33
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	35
Általános közigazgatási jogterület.....	35
Pénzügyi jogterület.....	43
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	47
POLGÁRI ÜGYSZAK	47
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	49
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	51
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	52
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	52
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	52
Általános közigazgatási jogterület.....	52
Pénzügyi jogterület.....	53
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	53
POLGÁRI ÜGYSZAK	53
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	53

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 63

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	63
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	63
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI	71
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	71
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	76
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	81
POLGÁRI ÜGYSZAK	81
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	81

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

19. A Tribunal Judiciaire de Paris (Franciaország) által 2023. február 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-190/23. sz. ügy, VGG)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. cikket, hogy az lehetővé teszi a nemzeti hatóságok számára, hogy a színházjegyekkel való kereskedelem visszaszorításáról szóló, 1919. június 27-i francia törvény 1. cikkéből és a büntető törvénykönyvnek a 2012. március 12-i törvénnyel beiktatott 313-6-2. cikkéből eredő jogi szabályozást alkalmazzák, amennyiben e rendelkezések azzal a hatással járnak, hogy – bizonyos kivételektől eltekintve – megtiltják az elsődleges piacon vásárolt jegyek két különböző tagállamban található európai természetes vagy jogi személyek közötti viszonteladását vagy az azok viszonteladásához nyújtott támogatást?

2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. és EUMSZ 52. cikket, valamint az azokhoz kapcsolódó, közérdeken alapuló kényszerítő indokokat, hogy azok lehetővé teszik a nemzeti hatóságok számára, hogy a színházjegyekkel való kereskedelem visszaszorításáról szóló, 1919. június 27-i francia törvény 1. cikkéből és a büntető törvénykönyv 2012. március 12-i törvénnyel beiktatott 313-6-2. cikkéből eredő jogi szabályozás alapján olyan korlátozásokat igazoljanak, amelyek nem tűnnek alkalmasnak a hivatkozott célkitűzések – így például a közrend és a fogyasztóvédelem – hatékony védelmére, vagy amelyek a lehetséges alternatív intézkedésekhez képest aránytalanok?

3) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (3) bekezdését, hogy az lehetővé teszi, hogy a büntető törvénykönyvnek a 2012. március 12-i törvénnyel beiktatott 313-6-2. cikkében foglalt bűncselekmény elkövetőire az e cikkben megjelölt, 15 000 euró összegű, ismételt elkövetés esetén pedig 30 000 euró összegű bírságot szabjanak ki, tekintettel egyrészt a beiktatott jogszabályi rendelkezés akadályozó jellegére, másrészt az elkövetett bűncselekmények csekély súlyára?

4) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Bírósága által az Európai Unió jogának általános elveként rögzített jogbiztonság elvét és az Európai Unió Alapjogi Chartájának a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvét rögzítő 49. cikkének (1) bekezdését, hogy azok lehetővé teszik az 1919. június 27-i francia törvény 1. cikkének fenntartását, amely egyrészt nem teszi lehetővé az érdekelt személyek számára annak megállapítását, hogy az általuk megvalósított értékesítés vagy átengedés támogatott vagy előnyben részesített jegyre vonatkozik-e, noha ez a körülmény megalapozza a büntetőjogi felelősségüket, másrészt pedig nem teszi lehetővé a jogalanyok számára, hogy pontosan megismerjék a kiszabandó büntetést, mivel e büntetés régi frankban került kifejezésre, az alkalmazandó jogszabályokra való kifejezett hivatkozás nélkül?

5) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Bírósága által az Európai Unió jogának általános elveként rögzített jogbiztonság elvét és az Európai Unió Alapjogi Chartájának a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvét rögzítő 49. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétben a büntető törvénykönyv 313-6-2. cikkének alkalmazása, amely cikk bizonytalansághoz vezet a rendezvényre vagy előadásra szóló belépőjegyeket értékesítés céljára bemutató vagy az azok értékesítése céljára eszközöket biztosító személy számára, mivel e személy nem tudhatja, hogy az eladó megszerezte-e a producer, a szervező vagy a hasznosítási jogok jogosultjának engedélyét, továbbá az alkalmazandó jogszabályok nem határozzák meg egyértelműen a szervező fogalmát?

6) Hozzájárul-e a francia büntető törvénykönyv 313-6-2. cikke a fogyasztóvédelem uniós jog által elérni kívánt és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 38. cikkében rögzített magas szintjének

megteremtéséhez, mivel e büntetőjogi rendelkezés lehetővé teszi a jegyekkel való, nem felhatalmazott közvetítők általi üzérkedés elleni küzdelmet?

7) Ellentétes-e a versenyeztetés uniós jogi elvével (EUMSZ 101–109. cikk) a jegyek olyan személy általi viszonteladásának a büntető törvénykönyv 313-6-2. cikkével beiktatott tilalma, aki nem az előadás szervezője vagy producere, illetve olyan személy, aki az utóbbiaktól erre engedélyt kapott?

8) Az EUMSZ 106. cikk (1) bekezdésével ellentétes kizárólagos jogot biztosít-e a büntető törvénykönyv 313-6-2. cikke a rendezvényszervezők számára annyiban, amennyiben e szervezők számára a jegyeik értékesítésére vonatkozó monopóliumot biztosít?

20. A Curtea de Apel București (Románia) által 2023. április 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-219/23. sz. ügy, Duda¹)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikkének (1) bekezdését és az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján létrehozott, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezmény 2. cikkének (1) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, hogy azokkal ellentétes az a büntetőjogi felelősség elévülésére vonatkozó nemzeti szabályozás, amely a Curtea Constituțională (Alkotmánybíróság, Románia) ítéleteivel összhangban az alapvető jogok védelmére vonatkozó nemzeti normának a bűncselekmények és büntetések jogszerűségének elve tekintetében történő alkalmazásából származik, és amely arra kötelezi a nemzeti bíróságokat, hogy a folyamatban lévő ügyekben a lex mitior elvének alkalmazásával az elévülés megszakadására vonatkozó szabályra hivatkozzanak, amely az alapügy tárgyát képező cselekményt követő anyagi büntetőjogi szabály és amely az alkotmánybíróság ítéletei szerint már nem rendelkezik az elévülés megszakadásának semmilyen esetéről, míg az alapügy tényállásának időpontjában hatályban lévő, ezen ítéleteket megelőző szabály egyértelműen, pontosan, előreláthatóan és hozzáférhetően szabályozta az elévülési idő megszakadásának eseteit, amikor a különös elévülési idő nem telt el, amennyiben e nemzeti szabályozás alkalmazása veszélyeztetheti az uniós jog elsőbbségét, egységességét és hatékonyságát, valamint megakadályozhatja hatékony és visszatartó erejű szankciók kiszabását az Unió pénzügyi érdekeit sértő súlyos csalás bűncselekményei miatt; továbbá úgy, hogy e rendelkezések kötelezik a nemzeti bíróságokat, hogy az említett bűncselekményekre vonatkozó büntetőeljárások keretében mellőzzék az ilyen nemzeti szabályozás alkalmazását, amennyiben az az említett joghatásokkal jár, és az elévülés megszakadását illetően a tényállás idején hatályos jogszabály világos, pontos, előre látható és hozzáférhető tartalmával rendelkező azon normát alkalmazza, amely megakadályozza ilyen joghatások létrejöttét.

21. A Curtea de Apel Brașov (Románia) által 2023. április 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-223/23. sz. ügy, Redu²)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését és az EUSZ 4. cikk [(3) bekezdését] a vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK irányelv (2), (15) és (22) preambulumbekkezdésével, valamint 11. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben, a közúti közlekedés biztonságosabbá tétele célkitűzésének megvalósítását szolgáló és ahhoz szükséges valamennyi intézkedés elfogadásának a tagállamot terhelő kötelezettsége szempontjából, a személyek Unión belüli szabad mozgásával összefüggésben, valamint a 2006/928/EK bizottsági határozat alapján, az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatára figyelemmel, hogy azokkal ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló jogi helyzet,

¹ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

² A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

amelyben az elítélt felperes – rendkívüli jogorvoslattal – a felfüggesztett vezetői engedéllyel történő járművezetés bűncselekménye miatt büntetőjogi felelősséget megállapító jogerős ítélet számára a vezetéshez való jog újbóli gyakorlását lehetővé tevő, az Unió egészének területén történő szabad mozgást eredményező hatályon kívül helyezését kéri az enyhébb büntető törvény alkalmazásának elvére hivatkozással amiatt, hogy az enyhébb büntető törvényt kellett volna az érdemi eljárás során alkalmazni, és hogy az rövidebb, valamint az ügy elbírálását megelőzően eltelt elévülési időről rendelkezett, amire azonban csak ezt követően mutatott rá egy nemzeti alkotmánybíróági határozat (2022. évi határozat), amelyben a nemzeti alkotmánybíróság a büntetőjogi felelősség elévülésének megszakítására vonatkozó törvényszöveget alkotmányellenesnek nyilvánította a jogalkotó passzivitására hivatkozva, aki nem avatkozott be a törvényszövegnek az ugyanezen alkotmánybíróság egy másik határozatának (2018. évi határozat) való megfeleltetése érdekében, amely határozatot négy évvel az előbbi határozat előtt hozták – amely időszak alatt az első határozat alapján a rendes bíróságok által kialakított ítélkezési gyakorlat már megszilárdult abban az értelemben, hogy ez a szöveg továbbra is fennállt az első alkotmánybíróági határozatot követően értelmezett formában –, ami azzal a gyakorlati következménnyel járt, hogy felére csökkent minden olyan bűncselekmény elévülési ideje, amelynek esetében az első alkotmánybíróági határozatot megelőzően nem hoztak jogerős ítéletet, és [a vádlottal] szembeni büntetőeljárást később megszüntették?

2) Úgy kell-e értelmezni a nemzeti igazságszolgáltatási rendszer egészére vonatkozóan az igazságosság társadalmában a jogállamiság, valamint az emberi jogok tiszteletben tartásának értékeire vonatkozó EUSZ 2. cikket, valamint az EUSZ 4. cikknek az Unió és a tagállamok közötti lojális együttműködés elvére vonatkozó [(3) bekezdését] a hatékony román igazságszolgáltatási rendszer biztosítására irányuló kötelezettségvállalás tekintetében a 2006/928/EK bizottsági határozat alapján, az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikke [(1) bekezdésének] utolsó mondatára figyelemmel, amely az enyhébb büntető törvény alkalmazásának elvét rögzíti, hogy azokkal ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló jogi helyzet, amelyben az elítélt felperes – rendkívüli jogorvoslattal – a felfüggesztett vezetői engedéllyel történő járművezetés bűncselekménye miatt büntetőjogi felelősséget megállapító jogerős ítélet számára a vezetéshez való jog újbóli gyakorlását lehetővé tevő, az Unió egészének területén történő szabad mozgást eredményező hatályon kívül helyezését kéri az enyhébb büntető törvény alkalmazásának elvére hivatkozással amiatt, hogy az enyhébb büntető törvényt kellett volna az érdemi eljárás során alkalmazni, és hogy az rövidebb, valamint az ügy elbírálását megelőzően eltelt elévülési időről rendelkezett, amire azonban csak ezt követően mutatott rá egy nemzeti alkotmánybíróági határozat (2022. évi határozat), amelyben a nemzeti alkotmánybíróság a büntetőjogi felelősség elévülésének megszakítására vonatkozó törvényszöveget alkotmányellenesnek nyilvánította a jogalkotó passzivitására hivatkozva, aki nem avatkozott be a törvényszövegnek az ugyanezen alkotmánybíróság egy másik határozatának (2018. évi határozat) való megfeleltetése érdekében, amely határozatot négy évvel az előbbi határozat előtt hozták – amely időszak alatt az első határozat alapján a rendes bíróságok által kialakított ítélkezési gyakorlat már megszilárdult abban az értelemben, hogy ez a szöveg továbbra is fennállt az első alkotmánybíróági határozatban értelmezett formában –, ami azzal a gyakorlati következménnyel járt, hogy felére csökkent minden olyan bűncselekmény elévülési ideje, amelynek esetében az első alkotmánybíróági határozatot megelőzően nem hoztak jogerős ítéletet, és [a vádlottal] szembeni büntetőeljárást később megszüntették?

3) Igenlő válasz esetén, és csak akkor, ha nem adható uniós joggal összhangban álló értelmezés, úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségének elvét, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amelynek értelmében a rendes nemzeti bíróságokat kötik a nemzeti alkotmánybíróság határozatai és a legfelsőbb nemzeti bíróság kötelező erejű határozatai, és emiatt nem mellőzhetik hivatalból az ilyen határozatokból eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazását – különben fegyelmi vétséget követnek el –, még akkor sem, ha a Bíróság ítéletére tekintettel – az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben – úgy ítélik meg, hogy az ilyen ítélkezési gyakorlat ellentétes az EUSZ 2. cikkel, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével és az EUSZ 4. cikk [(3) bekezdésével] a vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK irányelv (2), (15) és (22) preambulumbekkezdésével, valamint 11. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben értelmezve, a közúti közlekedés biztonságosabbá tétele célkitűzésének megvalósítását szolgáló és ahhoz szükséges valamennyi intézkedés elfogadásának a tagállamot terhelő kötelezettsége szempontjából, a személyek Unión belüli szabad mozgásával összefüggésben, valamint a 2006/928/EK bizottsági határozat alapján,

az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikke (1) bekezdésének

22. A Sofiyski gradski sad (Bulgária) által 2023. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-229/23. sz. ügy, HYA és társai)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2002/58 irányelv – Európai Unió Bírósága által a C-349/21. sz. ügyben hozott 2023. február 16-i ítéletben értelmezett – 15. cikkének a Charta 47. cikkének második bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését az irányelv (11) preambulumbekkezdésére, a Charta 52. cikkének (1) bekezdésére és 53. cikkére, valamint az egyenértékűség elvére tekintettel, hogy az alapján a nemzeti bíróság köteles

- mellőzni az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezéseknek (az alkotmány 121. cikkének (4) bekezdése, az NPK 174. cikkének (4) bekezdése és a ZSRS 15. cikkének (2) bekezdése), valamint az EJE (kihirdette: az 1993. évi XXXI. törvény) 8. cikke (2) bekezdése EJE által a 70078/12. sz. ügyben hozott ítéletben adott olyan értelmezésének alkalmazását, amelyek szerint a (távközlés felhasználó hozzájárulása nélküli meghallgatására, lehallgatására és tárolására vonatkozó) bírósági engedélynek kifejezett írásbeli indokolást kell tartalmaznia, mégpedig annak ellenére, hogy az engedély megadására indokolással ellátott kérelem alapján került sor, minek körében az alkalmazás mellőzésének oka abban rejlik, hogy a kérelem és az engedély együttes olvasata révén megállapítható, hogy 1. az egyedi esetre jellemző ténybeli és jogi elemek fényében a bíróság pontosan milyen okokból jutott arra az álláspontra, hogy teljesülnek a jogszabályi követelmények, és hogy 2. mely személy és mely hírközlő eszköz tekintetében került sor a bírósági engedély megadására;
- annak vizsgálata során, hogy az eljárás tárgyát képező távközlést ki kell-e zárni bizonyítékként, mellőzni valamely nemzeti jogszabályi rendelkezés (az NPK 105. cikkének (2) bekezdése) alkalmazását, vagy az uniós joggal összhangban értelmezni e nemzeti jogszabályi rendelkezésnek a nemzeti eljárási szabályok (jelen esetben az NPK 174. cikkének (4) bekezdése és a ZSRS 15. cikkének (2) bekezdése) betartását előíró részét, és helyette a Bíróság által a C-349/21. sz. ügyben hozott 2023. február 16-i ítéletben megállapított szabályt alkalmazni?

23. Az Ekonomisko lietu tiesa (Lettország) által 2023. április 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-255/23. sz. ügy, AVVA és társai)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Megenged-e a 2014/41 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése, 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 24. cikke (1) bekezdésének második albekezdése egy olyan tagállami szabályozást, amely európai nyomozási határozat kibocsátása nélkül teszi lehetővé egy másik tagállamban lakóhellyel rendelkező személynek a bírósági eljárás lefolytatásában videokonferencia segítségével, vádlotti minőségben történő részvételét, ha a vádlott meghallgatására – azaz a bizonyításfelvételre – a bírósági eljárás ezen szakaszában nem kerül sor, feltéve, hogy az eljárásért felelős személynek az ügyre vonatkozó bírósági eljárás helye szerinti tagállamban lehetősége van arra, hogy technikai eszközök útján megállapítsa a másik tagállamban tartózkodó személy személyazonosságát, és e személy védelemhez való joga, valamint tolmács segítése biztosított?

2) Amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre igenlő választ kell adni, a meghallgatandó személy hozzájárulása lehet-e követelménye – illetve önálló vagy kiegészítő előfeltétele – annak, hogy a meghallgatandó személy videokonferencia segítségével részt vehessen az említett bírósági eljárás lefolytatásában, amelyben nem kerül sor bizonyításfelvételre, ha az eljárásért felelős személynek az ügyre vonatkozó bírósági eljárás helye szerinti tagállamban lehetősége van arra, hogy technikai eszközök útján megállapítsa a másik tagállamban tartózkodó személy

személyazonosságát, és ha biztosított e személy védelemhez való joga és tolmács segítségével?

24. Az Okrazhen sad – Sliven (Bulgária) által 2023. április 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-265/23. sz. ügy, Volieva³)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának a 47. cikkével és a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló, 2008. október 24-i 2008/841/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkével, valamint az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikke (1) bekezdésének harmadik mondatával összefüggésben értelmezett 52. cikkét, hogy azokkal ellentétes a Nakazatelnoprotsesualen kodeks (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv) (módosítás: a Darzhaven vestnik [hivatalos lap] 2017. évi 63. száma; a hatálybalépés időpontja: 2017. november 5.) XXVI. fejezetében foglaltakhoz hasonló nemzeti szabályozás, amely megszünteti a vádlottnak az ellene folyó büntetőeljárás megszüntetéséhez való jogát, amennyiben e jog olyan törvény hatálya alatt keletkezett, amely biztosította ezt a lehetőséget, amelyet azonban bírói tévedés következtében csak e törvény hatályon kívül helyezését követően állapítottak meg?

2) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke értelmében melyek lennének azok a hatékony jogorvoslati lehetőségek, amelyekkel az ilyen terheltnek rendelkeznie kell, és különösen, a nemzeti bíróságnak az ilyen terhelt elleni büntetőeljárást teljes egészében meg kell-e szüntetnie, ha a korábban eljáró ítélkező testület ezt elmulasztotta, noha az akkor hatályos nemzeti jog szerint ennek feltételei fennálltak?

25. Az Ekonomisko lietu tiesa (Lettország) által 2023. május 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-285/23. sz. ügy, Linte⁴)

Az eljárás nyelvei: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról szóló, 2014. április 3-i 2014/41/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének (1) bekezdését, hogy a vádlott videokonferencia útján történő megjelenése magában foglalja a vádlottnak a lakóhelye szerinti tagállamból videokonferencia útján egy másik tagállamban folytatott büntetőeljárásban való részvételét is?

2) Úgy kell-e értelmezni a büntetőeljárás során az ártatlanság vélelme egyes vonatkozásainak és a saját tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (1) bekezdését, hogy a vádlottnak az eljárás szóbeli szakaszában való jelenléthez való joga azáltal is biztosítható, hogy a vádlott a lakóhelye szerinti tagállamból videokonferencia útján vesz részt egy másik tagállamban folytatott büntetőeljárásban?

3) Egyenértékű-e a vádlottnak a lakóhelye szerinti tagállamból videokonferencia útján egy másik tagállamban folytatott büntetőeljárás tárgyalásán való részvétele a lakóhelye szerinti tagállam bírósága előtt folyó eljárás tárgyalásán való fizikai jelenlétével?

4) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első és/vagy második kérdésre adott igenlő válasz esetén: a videokonferencia csak a tagállam illetékes hatóságain keresztül szervezhető-e meg?

5) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésre adott nemleges válasz esetén: az a tagállami bíróság, amely előtt az ügy folyamatban van, közvetlen kapcsolatba léphet-e a másik tagállamban tartózkodó vádlottal, és megküldheti-e neki a videokonferenciához való csatlakozáshoz tartozó linket?

³ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

⁴ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

6) Nem összeegyeztethetetlen-e a videokonferenciának a tagállam illetékes hatóságai nélkül történő megszervezése a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló egységes uniós térség fenntartásával?

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

107. A Verwaltungsgericht Minden (Németország) által 2023. március 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-123/23. sz. ügy, Khan Yunis⁵)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2013/32/EU irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben értelmezett 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját, hogy azzal ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely szerint az e tagállamban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet elfogadhatatlanként el kell utasítani, ha a korábban egy másik tagállamban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet e másik tagállam mint megalapozatlant jogerősen elutasította?

108. A Raad van State (Hollandia) által 2023. március 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-158/23. sz. ügy, Keren⁶)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az elismerési irányelv (2) 34. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, mint amilyen a Wet inburgering (beilleszkedésről szóló törvény) 7b. cikke, amely a menedékjogra jogosultakat pénzbírsággal sújtható beilleszkedési vizsga letételére kötelezi?

2) Úgy kell-e értelmezni az elismerési irányelv 34. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a menedékjogra jogosult főszabály szerint maga viseli az integrációt elősegítő programok teljes költségét?

3) Releváns-e a második kérdés megválaszolása szempontjából, hogy a menedékjogra jogosult állami kölcsönt kaphat az integrációt elősegítő programok költségeinek kifizetésére, és elengedik e kölcsönt, ha az érintett időben teljesíti a beilleszkedési vizsgát, vagy időben mentesül, illetve felmentést kap a beilleszkedési kötelezettség alól?

4) Ha az elismerési irányelv 34. cikke lehetővé teszi, hogy a menedékjogra jogosultat pénzbírsággal sújtható beilleszkedési vizsga letételére és az integrációt elősegítő programok teljes költségének viselésére kötelezzék, akkor a visszafizetendő kölcsön összege – esetleg a pénzbírsággal együtt számítva – befolyásolja-e az elismerési irányelv 34. cikke céljának elérését és hatékony érvényesülését?

109. A Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Szlovákia) által 2023. március 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-285/23. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 51. cikkének (1) bekezdését, hogy a tagállam az uniós jogot hajtja végre, amikor e tagállam bírósága felülvizsgálja e tagállam parlamentje azon eseti bizottsága határozatának jogszerűségét, amely másodfokú szervként helybenhagyta a nemzeti biztonsági hatóság azon közigazgatási határozatát, amely megsemmisítette (visszavonta)

⁵ A jelen ügy neve fiktív, az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

⁶ A jelen ügy neve fiktív, az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

— először is az adott jogi személy nemzeti jog szerint a minősített adatokhoz való hozzáférésre feljogosító iparbiztonsági tanúsítványát,

ezzel egyidejűleg és kizárólag e tanúsítvány megsemmisítése nyomán

— azt a telephely-biztonsági tanúsítványt, amelyet az említett jogi személy számára a 2013/488/EU tanácsi határozat 11. cikke és annak módosított V. melléklete szerinti „SECRET UE/EU SECRET” minősítésű minősített adatokhoz való hozzáférés céljából adtak ki?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a Charta 47. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás és gyakorlat, amely szerint

- a) a nemzeti biztonsági hatóságnak az említett tanúsítványok megsemmisítéséről (visszavonásáról) szóló határozata nem tartalmazza azokat a minősített adatokat, amelyek alapján e hatóság megállapította, hogy e tanúsítványok megsemmisítésének (visszavonásának) feltételei fennállnak, hanem csupán hivatkozik az e hatóság ügyiratában szereplő, e minősített adatokat tartalmazó megfelelő iratra,
- b) az érintett jogi személy nem rendelkezik hozzáféréssel a nemzeti biztonsági hatóság ügyiratához és a minősített adatokat tartalmazó egyes iratokhoz, amelyek alapján e hatóság arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó tanúsítványok megsemmisítése (visszavonása) indokolt volt,
- c) az érintett jogi személy ügyvédje hozzáférést kaphat ehhez az aktához és ezekhez az iratokhoz, azonban kizárólag a nemzeti biztonsági hatóság vezetőjének vagy adott esetben olyan más szervnek a hozzájárulásával, amely ezeket az iratokat a nemzeti biztonsági hatóság rendelkezésére bocsátotta, ugyanakkor az ilyen hozzáférést követően is köteles az ügyirat tartalmát és ezeket az iratokat bizalmasan kezelni,
- d) azonban az említett ügyirathoz és iratokhoz teljeskörűen az első kérdésben ismertetett határozat jogszerűségét felülvizsgáló bíróság fér hozzá?

3) A második kérdésre adott igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a Charta 47. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az közvetlenül lehetővé teszi az első kérdésben ismertetett határozat jogszerűségét felülvizsgáló bíróság számára (vagy azt arra kötelezi), hogy mellőzze a második kérdésben ismertetett jogi szabályozás és gyakorlat alkalmazását, és hogy az érintett jogi személynek vagy ügyvédjének hozzáférést biztosítson a nemzeti biztonsági hatóság ügyiratához, vagy a minősített adatokat tartalmazó iratokhoz, ha e bíróság ezt szükségesnek tartja a hatékony jogorvoslathoz és a kontradiktórius eljáráshoz való jog biztosítása érdekében?

4) A harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a Charta 51. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a bíróságnak az ügyirathoz vagy a harmadik kérdés értelmében vett iratokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó hatásköre az alábbiakra vonatkozik:

- kizárólag az ügyirat vagy az iratok azon részei, amelyek a 2013/488/EU tanácsi határozat 11. cikke és V. melléklete értelmében az iparbiztonsági ellenőrzés szempontjából releváns adatokat tartalmaznak, vagy
- az ügyiratnak vagy az iratoknak azon részei is, amelyek olyan adatokat tartalmaznak, amelyek kizárólag a nemzeti jog szerinti iparbiztonsági ellenőrzés szempontjából, azaz a 2013/488/EU tanácsi határozatban előírt feltételeken túlmutató körben relevánsak?

110. A Verwaltungsgericht Minden (Németország) által 2023. március 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-202/23. sz. ügy, Baabda és társai⁷)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2013/32/EU irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben értelmezett 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely szerint az e tagállamban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet mint elfogadhatatlant el kell utasítani, ha a kérelmező korábban egy másik tagállamban már nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be, és az eljárást a másik tagállam megszüntette, mert a kérelmező ebben a tagállamban hallgatólagosan elállt a kérelemtől?

2) Amennyiben az első kérdésre nemleges válasz adandó:

Úgy kell-e értelmezni a 2013/32/EU irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben értelmezett 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely szerint az e tagállamban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet mint elfogadhatatlant el kell utasítani, ha a kérelmező korábban egy másik tagállamban már nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be, és az eljárást a másik tagállam megszüntette, mert a kérelmező ebben a tagállamban hallgatólagosan elállt a kérelemtől, annak ellenére, hogy a másik tagállambeli menekültügyi eljárást a másik tagállam még újból megnyithatja, ha a kérelmező ezt a másik tagállamban kéri?

3) Amennyiben a második kérdésre igenlő válasz adandó:

Meghatározza-e az uniós jog, hogy nemzetközi védelem iránti kérelemről hozandó határozat esetén mely időpont irányadó a tekintetben, hogy a valamely másik tagállamban korábban megszüntetett menekültügyi eljárás még újból megnyitható-e, vagy ezt a kérdést kizárólag a nemzeti jog szabályozza?

4) Amennyiben a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az uniós jog tartalmaz vonatkozó előírásokat:

Nemzetközi védelem iránti kérelemről hozandó határozat esetén az uniós jog előírásai szerint mely időpont irányadó a tekintetben, hogy a valamely másik tagállamban korábban megszüntetett menekültügyi eljárás még újból megnyitható-e?

111. A Tribunalul București (Románia) által 2023. március 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-205/23. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az átláthatóság a gázszolgáltatókat a lakossági felhasználók vonatkozásában terhelő kötelezettségének állítólagos, a nemzeti szabályozásba átültetett és annak keretében szabálysértésnek (contravenția) minősített megszegése azzal a következménnyel is járhat-e a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság tekintetében, hogy az arra kötelezzen egy gázszolgáltatót, hogy a fogyasztókkal szemben hatóságilag szabályozott olyan árat alkalmazzon, amely nem veszi figyelembe a földgázpiaci árak szabad alakulásának a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2009/73/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel megállapított elvét?

2) A *ne bis in idem* elve az Európai Unió Alapjogi Chartája 52. cikkében foglalt rendelkezések értelmében vett indokolt korlátozásának tekinthető-e az, ha egy gázszolgáltatót két önálló, a szolgáltatóval szemben ugyanazokat az intézkedéseket előíró szabálysértési jegyzőkönyv elfogadásával (az intézkedéseket kiszabó közigazgatási jogi aktusok párhuzamos meghozatala) a fogyasztóvédelmi hatóság és az energiaágazatot szabályozó hatóság is szankcionál?

Tiszteletben tartja-e az arányosság elvét különböző hatóságok azonos tényállás alapján azonos

⁷ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

intézkedéseket előíró határozatainak e halmozódása?

112. A Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Németország) által 2023. április 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-216/23. sz. ügy, Hauser Weinimport)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni a 251/2014/EU rendelet 3. cikke (4) bekezdésének c) pontját, hogy az „alkohol” fogalma magában foglalja az olyan italt is, amely alkoholt tartalmaz, és nem minősül a 251/2014/EU rendelet 3. cikke (4) bekezdésének a) pontja értelmében vett szőlőből készült terméknek?
- 2) Azt jelenti-e a 251/2014/EU rendelet 3. cikke (4) bekezdésének c) pontja értelmében vett „hozzáadás”, hogy a végtermék alkoholtartalmát a 251/2014/EU rendelet 3. cikke (4) bekezdésének a) pontja értelmében vett szőlőből készült termékhez képest növelnie kell?
- 3) Az 1) kérdésre adott igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 251/2014/EU rendeletnek az I. melléklet 1. b) pontja ii. alpontjával összefüggésben értelmezett 3. cikke (1) bekezdésének első mondatát, hogy az „ízesítő élelmiszer” fogalma magában foglalja az 1) kérdés szerinti alkoholtartalmú italt?

113. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2023. április 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-217/23. sz. ügy, Laghman⁸)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni a 2011/95/EU irányelv 10. cikke (1) bekezdésének d) pontjában szereplő „a csoport az érintett országban egyértelműen elkülöníthető identitással rendelkezik, mivel a csoportot az azt körülvevő társadalom másként kezeli” fordulatot, hogy egy csoport az érintett országban csak akkor rendelkezik egyértelműen elkülöníthető identitással, ha e csoportot az azt körülvevő társadalom másként kezeli, vagy az „egyértelműen elkülöníthető identitás” meglétét önállóan szükséges vizsgálni, elkülönítve attól a kérdéstől, hogy a csoportot az azt körülvevő társadalom másként kezeli-e?

Amennyiben az első kérdésre adott válasz szerint az „egyértelműen elkülöníthető identitás” meglétét önállóan kell vizsgálni:

- 2) Milyen kritériumok alapján kell vizsgálni a 2011/95/EU irányelv 10. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti „egyértelműen elkülöníthető identitás” meglétét?

Az első és második kérdésre adandó választól függetlenül:

- 3) Annak megítélése során, hogy a 2011/95/EU irányelv 10. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti csoportot „az azt körülvevő társadalom” másként kezeli-e, az üldöző vagy a társadalom egészének, illetve egy ország vagy az ország egy része társadalma jelentős részének a véleményét kell-e alapul venni?
- 4) Milyen kritériumok alapján kell megítélni, hogy egy csoportot a 2011/95/EU irányelv 10. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében „másként” kezelnek-e?

⁸ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

114. A Conseil d'État (Franciaország) által 2023. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-228/23. sz. ügy, AFAÏA)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2018. május 30-i (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazása céljából elfogadott 2021. július 15-i (EU) 2021/1165 bizottsági rendelet II. mellékletét, hogy az abban foglalt iparszerű állattartás fogalma egyenértékű a földterület nélküli állattartás fogalmával?

2. Ha az iparszerű állattartás fogalma különbözik a földterület nélküli állattartás fogalmától, milyen kritériumokat kell figyelembe venni annak meghatározása során, hogy az állattartás az (EU) 2021/1165 rendelet II. melléklete értelmében iparszerűnek minősül-e?

115. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2023. április 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-235/23. sz. ügy, Paolo Beltrami)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16., 49., 50. és 52. cikkével, az emberi jogok európai egyezménye – EJEE 7. kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkével, az EUSZ 6. cikkel, az arányosságnak, a versenynek, a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának az EUMSZ 49., 50., 54. és 56. cikkben foglalt elvével a (2006. évi 163. sz. decreto legislativo [felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet] 75. cikkében foglalt) olyan nemzeti szabályozás, amely egy gazdasági szereplőnek az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés odaítélésére vonatkozó eljárásból való kizárása automatikus következményeként az ideiglenes biztosíték [ajánlatkérő hatóság általi] beszedésének alkalmazását írja elő, függetlenül attól a körülménytől, hogy e gazdasági szereplőnek ítélték-e oda a szerződést vagy sem?

116. A Verwaltungsgericht Sigmaringen (Németország) által 2023. április 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-239/23. sz. ügy, Karl und Georg Anwander Güterverwaltung)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e az 1305/2013/EU rendelet 31. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével és (2) bekezdésével, valamint 32. cikke (1) bekezdésének a) pontjával, (2) bekezdésének első albekezdésével és (3) bekezdésének második és harmadik albekezdésével az olyan nemzeti közigazgatási rendelkezés és támogatási gyakorlat, amely csak azért zárja ki kompenzációs támogatásnak a hegyvidéki területeken és egyes hátrányos helyzetű területeken található területek tekintetében történő kifizetését, mert a kompenzációs támogatással támogatandó területek a tagállamnak az 1305/2013/EU rendelet 2. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja értelmében vett azon régióján kívül találhatók, amely a kompenzációs támogatást nyújtja? Elfogadható megkülönböztetési kritériumnak minősül-e ebből a szempontból a területen gazdálkodó mezőgazdasági termelő üzemének székhelye?

2) Úgy kell-e értelmezni az 1305/2013/EU rendelet 31. cikke (1) bekezdésének első albekezdését, hogy valamely tagállam vagy a tagállam azon régiójának rendelkezéseit, amely úgy döntött, hogy az 1305/2013/EU rendelet 31. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kifizetéseket ítél oda a hegyvidéki területek és más hátrányos helyzetű területek mezőgazdasági termelőinek, úgy kell megállapítani, hogy a kifizetést olyan területek tekintetében is teljesíteni kell, amelyeket valamely másik tagállam vagy ugyanazon tagállam valamely másik olyan régiója, amely szintén úgy döntött, hogy az 1305/2013/EU rendelet 31. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kifizetéseket ítél oda a hegyvidéki területek és más

hátrányos helyzetű területek mezőgazdasági termelőinek, az 1305/2013/EU rendelet 32. cikkének (1) bekezdése értelmében vett hegyvidéki területnek, illetve más hátrányos helyzetű területnek minősített?

3) Úgy kell-e értelmezni az 1305/2013/EU rendelet 31. cikke (1) bekezdésének első albekezdését és (2) bekezdését, hogy közvetlenül e rendelkezések alapján a mezőgazdasági termelőt főszabály szerint a kifizetésnek (kompenzációs támogatás) a tagállam, illetve a tagállam régiója által történő odaítélésére való uniós jogi jogosultság illeti meg, ha a mezőgazdasági termelő aktív mezőgazdasági termelőnek minősül, és olyan területeken gazdálkodik, amelyeket a tagállam, illetve a tagállam régiója az 1305/2013/EU rendelet 32. cikkének (1) bekezdése értelmében vett hegyvidéki területnek vagy egyéb hátrányos helyzetű területnek minősített, és az érintett tagállam, illetve annak régiója úgy döntött, hogy az 1305/2013/EU rendelet 31. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében vett kifizetéseket (kompenzációs támogatásokat) ítél oda?

A kérdésre adott igenlő válasz esetén:

a) Kivel szemben áll fenn az 1305/2013/EU rendelet 31. cikkének (1) bekezdéséből eredő uniós jogi jogosultság? Minden esetben magával a tagállammal szemben áll-e fenn ez a jogosultság, vagy mindenesetre a tagállam régiójával (az 1305/2013/EU rendelet 2. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja) szemben áll-e fenn ez a jogosultság abban az esetben, ha a régió a tagállamtól függetlenül úgy döntött, hogy kompenzációs támogatásokat nyújt a mezőgazdasági termelőknek az 1305/2013/EU rendelet 31. cikke alapján?

b) Főszabály szerint azt feltételezi-e az uniós jogi jogosultság, hogy a mezőgazdasági termelő az 1305/2013/EU rendelet 31. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében és (2) bekezdésében foglaltakon túlmenően, a kompenzációs támogatást nyújtó tagállam vagy annak régiója által a nemzeti végrehajtási rendelkezéseiben előírt további követelményeknek is megfelel?

4) A harmadik kérdésre adott nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az 1305/2013/EU rendelet 31. cikke (1) bekezdésének első albekezdését, hogy valamely tagállamnak vagy egyik régiójának az 1305/2013/EU rendelet 31. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében vett kifizetés (kompenzációs támogatás) odaítélésének feltételeit tartalmazó rendelkezéseinek olyan jogi minőséggel kell rendelkezniük, amelynek eredményeként a mezőgazdasági termelőket a kifizetés (kompenzációs támogatás) odaítélésére való jogosultság illeti meg, ha megfelelnek az érintett tagállam, illetve annak régiói által a kifizetés tekintetében meghatározott feltételeknek, függetlenül a tagállam, illetve annak régiója tényleges támogatási gyakorlatától?

117. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2023. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-242/23. sz. ügy, Tecno*37)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e érteni, hogy a 39/1989 törvény 2018/2175. sz. kötelezettségszegési eljárást követően átfogalmazott 5. cikkének 3. bekezdése – különösen a kötelezettségszegési eljárás megszüntetése miatt – jelenleg teljeskörűen megfelel az [uniós] jognak?

2) Ellentétes-e a (2013/55/[EU] irányelv által módosított) 2005/36/EK irányelv 59. cikkének (3) bekezdésében, valamint a 2006/123/EK irányelv 25. cikkének (1) bekezdésében és általánosabban véve az EUMSZ 49. cikkben foglalt elvekkel és célokkal a 39/1989 törvény 5. cikkének 3. bekezdésében szereplő olasz szabályozáshoz hasonló olyan szabályozás, amely előzetesen és általánosságban, pusztán már a két tevékenység együttes gyakorlását feltételezve rögzíti az ingatlanközvetítési tevékenység és a társasházkezelői tevékenység összeegyeztethetlenségét, így a kereskedelmi kamaráknak konkrétan a végzett közvetítések tárgyát illetően nem kell utólagos vizsgálatot végezniük, és azt nem támasztja alá konkrétan meghatározott és bizonyított „közérdeken alapuló kényszerítő indok” vagy az előírt általános összeegyeztethetlenség követett céllal való arányossága nem nyer bizonyítást?

3) Végezheti-e az ingatlanközvetítő egyébként a társasházkezelői tevékenységét is, kivéve ha az általa kezelt épületet próbálja értékesíteni/megvásárolni, mivel ilyen esetben összeférhetlenség valósulna

meg?

118. A Fővárosi Törvényszék (Magyarország) által 2023. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-247/23. sz. ügy, Deldits⁹)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) A GDPR 16. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállami jog szerint nyilvántartásokat kezelő hatóság az érintetti joggyakorlásra tekintettel köteles helyesbíteni a hatóság által nyilvántartott, az érintett személy nemére vonatkozó személyes adatot, amennyiben az a nyilvántartásban történt rögzítés óta megváltozott, ezáltal nem felel meg a GDPR 5. cikk (1) bekezdés d) pontjában lefektetett pontosság elvének?
- 2) Az 1. kérdésre adott igen válasz esetén úgy kell-e értelmezni a GDPR 16. cikkét, hogy a nemére vonatkozó adat helyesbítését kérelmező személytől elvárja, hogy helyesbítés iránti igényét bizonyítékokkal támassza alá?
- 3) A 2. kérdésre adott igen válasz esetén úgy kell-e értelmezni a GDPR 16. cikkét, hogy a kérelmezőnek igazolnia kell, hogy átesett nemátalakító műtéten?

119. Az Ustavno sodišče Republike Slovenije (Szlovénia) által 2023. április 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-254/23. sz. ügy, INTERZERO és társai)

Az eljárás nyelve: szlovén

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Az (EUMSZ 14. cikk, az általános érdekű szolgáltatásokról szóló (26.) jegyzőkönyv, valamint a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 8a. cikke tükrében az) Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, általános érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásnak tekinthető-e az olyan jogi személy, amely a Szlovén Köztársaság területén azonos típusú termékek vonatkozásában kizárólagosan jogosult a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére irányuló tevékenység végzésére, amely magában foglalja:
 - olyan szerződéseknek meghatározott termékek gyártóival való megkötését, amelyek alapján a gyártók azzal bízzák meg e jogi személyt, hogy nevükben biztosítsa a szóban forgó termékekből származó hulladék megfelelő kezelését;
 - hulladékgyűjtési és -kezelési rendszernek a megszervezését (szerződések megkötését olyan gazdasági társaságokkal, amelyek a szervezet nevében intézkednek a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékekből származó, valamennyi összegyűjtött hulladék megfelelő gyűjtéséről és kezeléséről), valamint
 - nyilvántartás vezetését olyan termékekről, amelyekre vonatkozik a kiterjesztett gyártói felelősség, és amelyeket forgalomba hoznak a Szlovén Köztársaságban, valamint nyilvántartás vezetését a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékekből származó, összegyűjtött és kezelt hulladékról, és ezen adatoknak a minisztérium részére való továbbítását,és amely jogi személy e tevékenység végzése során köteles szerződést kötni a kiterjesztett gyártói felelősség kötelezettségével terhelt gyártókkal és azokkal a gazdasági társaságokkal is, amelyek majd a hulladékgyűjtést és -kezelést végzik?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 17. cikkét, az EUMSZ 49.,

⁹ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

EUMSZ 56. és EUMSZ 106. cikket, a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123 európai parlamenti és tanácsi irányelvet (2), valamint a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 8a. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelynek révén az azonos típusú termékekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére irányuló tevékenységet a tagállam területén kizárólag egy jogi személy, nyereségszerzési cél nélkül végezheti, ami azt jelenti, hogy a bevételek nem haladják meg a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítését szolgáló tényleges kiadásokat, és hogy a szóban forgó jogi személy a nyereséget kizárólag a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítését szolgáló tevékenységek végzésére és intézkedések végrehajtására fordíthatja?

3) Amennyiben a második kérdésre nemleges választ kell adni: úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikkét, az EUMSZ 49., EUMSZ 56. és EUMSZ 106. cikket, a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvét, valamint a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 8a. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelynek révén a tagállam úgy módosítja az azonos típusú termékekre vonatkozó kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére irányuló tevékenységet, hogy azt a több gazdasági szereplő által végzett, szabályozás tárgyát képező, nyereség- és piacorientált tevékenységből olyan tevékenységgé alakítja át, amelyet kizárólag egy szervezet végezhet, és amelyet e szervezetnek a második kérdés szerinti értelemben vett módon, nyereségszerzési cél nélkül kell végeznie?

4) Úgy kell-e értelmezni a harmadik kérdésben említett uniós jogi rendelkezéseket, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek révén a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére vonatkozó új jogi szabályozás hatálybalépése a jogszabály erejénél fogva (ex lege) az egyes jogviszonyokba történő olyan beavatkozást eredményez, amelynek következtében hatályát veszti az összes olyan szerződés, amelyet a kiterjesztett gyártói felelősség kollektív teljesítését a korábbi jogi szabályozással összhangban végző gazdasági szereplők és a kiterjesztett gyártói felelősséggel terhelt gyártók, valamint a kiterjesztett gyártói felelősség kollektív teljesítését a korábbi jogi szabályozással összhangban végző gazdasági szereplők és a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésének tárgyát képező termékekből származó hulladék gyűjtésére és kezelésére irányuló tevékenységet végző gazdasági szereplők kötöttek egymással?

5) A harmadik és negyedik kérdésben leírt új jogi szabályozás elfogadásának körülményei között úgy kell-e értelmezni a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvét, hogy a jogalkotó köteles átmeneti időszakot meghatározni és/vagy kártalanítási rendszert bevezetni? Igenlő válasz esetén az átmeneti időszak és a kártalanítási rendszer észszerűségéhez milyen szempontokat kell tiszteletben tartani?

6) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikkét, az EUMSZ 49., EUMSZ 56. és EUMSZ 106. cikket, a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123 európai parlamenti és tanácsi irányelvet, valamint a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 8a. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelynek révén a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségekkel terhelt és a kiterjesztett gyártói felelősség kötelezettségének hatálya alá tartozó, azonos típusú termékek 51 %-át forgalomba hozó gyártók kötelesek a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére irányuló tevékenység végzésével megbízott jogi személyt létrehozni, és amelynek révén az azonos típusú termékek gyártói a felhatalmazás esetleges visszavonása esetén kötelesek újból létrehozni az ilyen jogi személyt, vagy úgy kell értelmezni a fent említett uniós rendelkezéseket, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelynek révén kizárólag a gyártók rendelkezhetnek részesedéssel a szóban forgó jogi személyben?

7) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikkét, az EUMSZ 49., EUMSZ 56. és EUMSZ 106. cikket, a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123 európai parlamenti és tanácsi irányelvet, valamint a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 8a. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelynek révén a kiterjesztett gyártói

felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítését biztosító jogi személyben részesedéssel rendelkező gyártók nem lehetnek olyan személyek, amelyek a szóban forgó jogi személy keretében a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésének tárgyát képező termékekből származó hulladék gyűjtését vagy kezelését végzik?

8) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikkét, az EUMSZ 49., EUMSZ 56. és EUMSZ 106. cikket, a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123 európai parlamenti és tanácsi irányelvet, valamint a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 8a. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelynek révén a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítését biztosító jogi személyben részesedéssel rendelkező gyártó és a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére irányuló tevékenységet végző jogi személy:

— tőke szempontjából közvetlenül és közvetve sem kapcsolódhat ahhoz a személyhez, amely a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítését biztosító jogi személy keretében a kötelezettségek kollektív teljesítésének tárgyát képező termékekből származó hulladék gyűjtését vagy kezelését végzi, és az említett jogi személyben irányítási vagy ellenőrzési jogokkal sem rendelkezhet;

— tőke és rokonság szempontjából nem kapcsolódhat olyan személyhez, amely az előző franciabekezdésben előírányzott személy ügyvezető vagy ellenőrző szervében ellenőrzi a szavazati jogokat, vagy amely e személyt képviseli?

9) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikkét, az EUMSZ 49., EUMSZ 56. és EUMSZ 106. cikket, a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123 európai parlamenti és tanácsi irányelvet, valamint a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 8a. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelynek révén a hetedik és nyolcadik kérdésben említett korlátozások a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére irányuló tevékenységet végző jogi személy ügyvezető szervének tagjára, e jogi személy ellenőrző szervének tagjára vagy képviselőjére is vonatkoznak?

10) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikkét, valamint az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikket, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelynek révén a kiterjesztett gyártói felelősség kötelezettségével terhelt és háztartási felhasználásra szánt termékeket forgalomba hozó gyártók kötelesek olyan szerződést kötni, amellyel a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére irányuló tevékenység végzésére felhatalmazással rendelkező jogi személyt megbízzák a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségeik teljesítésével?

120. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2023. április 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-273/23 sz. ügy, Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni és társai)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 97/33/EK irányelvnek, különösen ezen irányelv 5. cikkének és a 2002/22/EK irányelvnek, különösen ezen irányelv 13. cikkének az időbeli hatályánál fogva alkalmazandó változatát, valamint az átláthatóság, a legkisebb piactorzulás, a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az arányosság elvét, hogy:

a) valamely nemzeti szabályozás jogszabály erejénél fogva, annak előírása nélkül kiterjesztheti a mobilszolgáltatókra az egyetemes szolgáltatás nyújtásából származó méltánytalan terhek finanszírozásához való hozzájárulásra vonatkozó kötelezettségeket, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak előzetesen meg kellene vizsgálnia, hogy versenyjogi szempontból a kötelezett szolgáltatók és az egyetemes szolgáltatás nyújtására kijelölt szolgáltató egymással versenytársi vagy helyettesíthetőségi viszonyban áll-e ugyanazon a releváns piacon?

- b) a nemzeti szabályozó hatóság a teher méltánytalanságának vizsgálata céljából a vezetékes és a mobil telefonszolgáltatások helyettesíthetőségének kritériuma mellett vagy helyett további kritériumokat alkalmazhat a mobilszolgáltatókat terhelő finanszírozási kötelezettség megalapozására, és ha igen, melyeket?

121. Az Ustavni sud Republike Hrvatske (Horvátország) által 2023. április 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-277/23. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: horvát

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés (HL 2016. C 202., 1. o.) 18., 20. és 21. cikkét, valamint 165. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely szerint a szülő elveszíti azt a jogát, hogy az éves alapszintű jövedelemadó-levonás összegét az eltartott gyermek tekintetében megnöveljék, mivel az említett gyermek, mint olyan eltartott hallgató részére, aki tanulmányok folytatásának céljából gyakorolta a más tagállamban való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát, és aki ezzel kapcsolatban a nemzeti végrehajtási jogszabályok alapján az „Erasmus+”: elnevezésű uniós oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról, valamint az 1719/2006/EK, az 1720/2006/EK és az 1298/2008/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1288/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 50. o.) 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján meghatározott, a hallgatók alacsonyabb vagy közepes átlagos megélhetési költségekkel rendelkező tagállamból az Európai Bizottságnak az e rendelet 18. cikkének (7) bekezdésében értelmében vett kritériumaival összhangban meghatározott magasabb átlagos megélhetési költségekkel rendelkező tagállamba irányuló mobilitására elkülönített forrásokból hallgatói mobilitási támogatásban részesült, amelynek összege meghaladja a meghatározott rögzített felső határt?

2) Úgy kell-e értelmezni a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.) 67. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely szerint a szülő elveszíti azt a jogát, hogy az éves alapszintű jövedelemadó-levonás mértékét növelje azon eltartott hallgató tekintetében, aki másik tagállamban tanulmányok folytatása céljából való tartózkodása során az „Erasmus+”: elnevezésű uniós oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról, valamint az 1719/2006/EK, az 1720/2006/EK és az 1298/2008/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1288/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 50. o.) 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján hallgatói mobilitási támogatásban részesült?

122. A Verwaltungsgericht Stuttgart (Németország) által 2023. május 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-288/23. sz. ügy, El Baheer¹⁰)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Abban az esetben, ha valamely tagállam nem élhet azzal a 2013/32/EU irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a) pontja által biztosított lehetőséggel, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet a valamely másik tagállambeli menekültkénti elismerésre tekintettel mint elfogadhatatlant elutasítsa, mert az utóbbi tagállamban az életkörülmények az Alapjogi Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód komoly veszélyének tennék ki a kérelmezőt, úgy kell-e értelmezni a 604/2013/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második mondatát, a 2011/95/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének második mondatát és 13. cikkét, valamint a 2013/32/EU irányelv 10. cikkének (2) és (3) bekezdését, 33. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének a) pontját, hogy a már megtörtént menekültkénti elismerés megakadályozza az előbbi tagállamot abban, hogy kötetlenül megvizsgálja a hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet, és az említett elismerés azt a kötelezettséget rója e tagállamra, hogy

¹⁰ A jelen ügy neve fiktív, az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

e védelem anyagi jogi feltételeinek vizsgálata nélkül ismerje el a kérelmezőt menekültként?

2) Ha a Bíróság azt a választ adja az első kérdésre, hogy a már megtörtént másik tagállambeli menekültkénti elismerés nem rendelkezik kötőerővel a tagállam vonatkozásában, és a tagállamnak kötetlenül meg kell vizsgálnia a hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet:

Kizárják-e a kérelmezőnek az elismerő tagállam területére történő haladéktalan távozásra vonatkozó, a 2008/115/EK irányelv (5) 6. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti kötelezettségét az ezen elismerő tagállamban fennálló olyan körülmények, amelyek az Alapjogi Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak tennék ki a kérelmezőt, azzal a következménnyel, hogy a tagállam a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti kötelezettség fennállásának előzetes megállapítása nélkül hozhat a kérelmezőt a származási országába kiutasító határozatot a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének a 6. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett második mondata alapján?

E tekintetben kizárólag az elismerő tagállamban fennálló körülményeket kell-e alapul venni, tehát azt a mércét kell-e alkalmazni, amelyet a 2013/32/EU irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a) pontján alapuló határozat tekintetében is, vagy az is figyelembe vehető, hogy a tagállam által lefolytatott kötetlen vizsgálatot követően a kérelmező nem kap védelmi jogállást e tagállamban, és így választhat, hogy az őt menekültként elismerő másik tagállamba vagy a származási országába tér vissza?

3) Ha a Bíróság azt a választ adja a második kérdésre, hogy a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első mondata alapján a kérelmezőnek haladéktalanul távoznia kell az elismerő tagállam területére:

Egyetlen közigazgatási határozatba foglalható-e a kérelmezőnek az elismerő tagállam területére történő haladéktalan távozásra vonatkozó, a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti kötelezettsége fennállásának megállapítása és a kérelmezőt a származási országába kiutasító, a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének a 6. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett második mondatán alapuló határozat?

4) Ha a Bíróság azt a választ adja a második kérdésre, hogy a kérelmezőnek nem kell a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első mondata alapján haladéktalanul távoznia az elismerő tagállam területére:

Ellentétes-e a visszaküldés tilalmának elvével (az Alapjogi Charta 18. cikke, 19. cikkének (2) bekezdése, a 2008/115/EK irányelv 5. cikke, a 2011/95/EU irányelv 21. cikkének (1) bekezdése) a kérelmezőt a származási országába kiutasító, a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének a 6. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett második mondatán alapuló határozat, ha a kérelmezőt menekültként ismerték el valamely másik tagállamban, az a tagállam azonban, amelyben jelenleg tartózkodik, és amelyben menedékjog iránti kérelmet nyújtott be, kötetlen vizsgálat során arra a következtetésre jut, hogy a kérelmező számára nem ismerhető el védelmi jogállás?

5) Ha a Bíróság azt a választ adja a negyedik kérdésre, hogy a kiutasítási határozat ellentétes a visszaküldés tilalmának elvével:

Már a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének a 6. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett második mondatán alapuló kiutasítási határozat meghozatalakor vizsgálni kell-e a visszaküldés tilalmának elvét (az Alapjogi Charta 18. cikke, 19. cikkének (2) bekezdése, a 2008/115/EK irányelv 5. cikke, a 2011/95/EU irányelv 21. cikkének (1) bekezdése) azzal a következménnyel, hogy nem hozható kiutasítási határozat, vagy mindenképpen kiutasítási határozatot kell hozni a 2008/115/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének a 6. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett második mondata alapján, majd a kitoloncolást el kell halasztani a 2008/115/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján?

123. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2023. május 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-323/23. sz. ügy, Pensionsversicherungsanstalt)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2004/38/EK irányelv 7. cikkét, hogy a gazdaságilag inaktív uniós polgár nem tarthat igényt ezen irányelv értelmében vett szociális segítségnyújtási rendszerre, ha három hónapot meghaladóan, de öt évnél rövidebb ideig tartózkodik a fogadó tagállamban, és tartózkodási jogát kizárólag a fogadó tagállamban munkavállalóként foglalkoztatott uniós polgárhoz fűződő (migráns munkavállaló) (az irányelv 7. cikke (1) bekezdésének d) pontja) házastársi minőségéből (az irányelv 2. cikke 2. pontjának a) alpontja) eredezteti, de ő maga saját jogon nem rendelkezik az uniós polgárokról szóló irányelv 7. cikke (1) bekezdésének a), b) vagy c) pontja szerinti tartózkodási joggal?

124. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2023. május 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-329/23. sz. ügy, Sozialversicherungsanstalt)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Alkalmazandó-e a 987/2009/EK rendelettel összefüggésben értelmezett 883/2004/EK rendeletben előírt, a szociális biztonság területén alkalmazandó jogszabályok meghatározására vonatkozó uniós jogi szabályokat egy olyan tényállásra, amelyben egy uniós polgár egyszerre folytat keresőtevékenységet egy uniós tagállamban, egy EGT-EFTA-államban (Liechtenstein) és Svájcban?

Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

2. Úgy kell-e ilyen esetben alkalmazni a 987/2009 rendelettel összefüggésben értelmezett 883/2004 rendeletet, hogy a szociális biztonsági jogszabályok alkalmazhatóságát egyrészt az uniós tagállam és az EGT-EFTA-állam közötti viszonylatban, másrészt az uniós tagállam és Svájc közötti viszonylatban külön-külön kell vizsgálni, és ennek megfelelően az alkalmazandó jogszabályokról külön-külön kell igazolást kiállítani?

3. A 883/2004 rendelet 87. cikkének (8) bekezdése értelmében az „adott helyzet” megváltozásának minősül-e, ha a keresőtevékenységet az említett rendelet hatálya alá tartozó valamely további államban kezdik meg, még akkor is, ha ez nem eredményezi az alkalmazandó jogszabályok változását sem a 883/2004 rendelet, sem az 1408/71/EGK rendelet (3) alapján, és a tevékenység olyan marginális jellegű, hogy az összjövedelemnek csak mintegy 3 %-át teszi ki

Szerepet játszik-e e tekintetben, hogy a második kérdés értelmében a kétoldalú kapcsolatokban a koordinációt egyrészt az eddig érintett államok között, másrészt pedig az egyik eddig érintett államok egyike és a „további” állam között kell-e megvalósítani?

125. A Landgericht Frankfurt am Main (Németország) által 2023. május 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-335/23. sz. ügy, Qatar Airways)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 261/2004/EK rendeletet, hogy az utas a rendelet 3. cikke (3) bekezdésének első fordulata értelmében térítésmentesen utazik, ha csak a repülőjegy után térítendő díjakat és légi közlekedési adókat kell megfizetnie?

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a 261/2004 rendeletet, hogy nem a 3. cikk (3) bekezdésének második fordulata értelmében vett, a nyilvánosság számára (közvetetten) nem elérhető viteldíjról van szó, ha a járatot egy légifuvarozó által szervezett, időben és mennyiségben korlátozott, olyan akció keretében foglalták le, amely kizárólag egy meghatározott foglalkozási csoport számára volt elérhető?

3) Amennyiben a második kérdésre adott válasz is nemleges, és a 261/2004 rendeletet alkalmazhatónak minősíti a Bíróság:

a) Úgy kell-e értelmezni a rendelet 8. cikke (1) bekezdésének c) pontját, hogy időbeli kapcsolatnak kell fennállnia az eredetileg lefoglalt és törölt járat és egy későbbi időpontra kért átfoglalás között?

b) Adott esetben hogyan kellene körülhatárolni ezt az időbeli kapcsolatot?

Pénzügyi jogterület

37. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2023. március 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-137/23. sz. ügy, Alsen¹¹)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2003/96 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének c) pontját, hogy az e rendelkezésben előírt adómentesség alkalmazandó olyan energiatermékekre, amelyek esetében megállapítást nyer, hogy azokat az Unió belvizein történő hajózás során hajók meghajtására használják fel – még ha ezen energiatermékek (a jelen esetben gázolaj) e felhasználás során nem tartalmazzák is a Solvent Yellow 124 jelölőanyag minimálisan szükséges mennyiségét –, ha az adóhatóságnak nincs tudomása egy vagy több, arra utaló valószínűsítő körülményről, hogy a hajó tulajdonosa vagy üzemeltetője, illetve a hajó fedélzetén tartózkodó képviselője (a hajóparancsnok) a birtokában lévő gázolaj tekintetében a jövedéki adóval kapcsolatos adócsalásban, adóval való visszaélésben vagy adókikerülésben vesz részt?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: úgy kell-e értelmezni a 2008/118 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését, hogy amennyiben megállapítást nyer, hogy egy belvízi hajó bunkertartálya kizárólag olyan üzemanyag-értékesítőtől származó gázolajat tartalmaz, aki az adóhatóság engedélyével jövedékiadó-mentesen bocsáthatja szabad forgalomba ezt a gázolajat, úgy önmagában az a körülmény, hogy a gázolaj nem tartalmazza a Solvent Yellow 124 jelölőanyag minimálisan szükséges mennyiségét, azt jelenti, hogy a jövedékiadó-fizetési kötelezettség kizárólag e gázolaj említett irányelv 7. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti, időben korábbi szabad forgalomba bocsátásnak az időpontjában keletkezett?

3) Ha a második kérdésre nemleges választ kell adni, és amennyiben ezért a 2008/118 irányelv 7. cikke (2) bekezdésének b) pontja is alkalmazandó ebben a helyzetben: ellentétes-e az arányosság uniós jogi elvével, hogy a 2008/118 irányelv 7. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján felmerült jövedéki adót az említett irányelv 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján akkor is a jövedéki termékeket birtokló hajóparancsnoktól szedik be, ha e személynek nem volt oka kételkedni abban, hogy a gázolajat az uniós jogi és nemzeti rendelkezésekkel összhangban jövedékiadó-mentesen értékesítették?

4) Jelentősséggel bír-e a harmadik kérdésre adandó válasz szempontjából, hogy a hajóparancsnok nem munkaviszony keretében látja el feladatát, hanem a hajó tulajdonosa is egyben?

38. Az Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia) által 2023. március 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-179/23. sz. ügy, Credidam)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: hea-irányelv) 24. cikkének (1) bekezdése és 25. cikkének c) pontja értelmében vett szolgáltatásnyújtásnak minősül-e a közös jogkezelő szervezeteknek a szerzői jogok és szomszédos jogok jogosultjai tekintetében a díjazás beszedésére, elosztására és kifizetésére irányuló tevékenysége, amelynek ellentételezéseként az említett szervezetek jutalékot kapnak?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén a közös jogkezelő szervezeteknek a jogosultak

¹¹ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

tekintetében végzett tevékenysége akkor is a héa-irányelv értelmében vett szolgáltatásnyújtásnak minősül-e, ha megállapítható, hogy azok a jogosultak, akiknek javára a közös jogkezelő szervezetek a díjazást beszedik, nem nyújtanak szolgáltatást a díjazás megfizetésére kötelezett felhasználók részére?

39. A Naczelny Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2023. március 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-182/23. sz. ügy, Makowit¹²)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 9. cikkének ezen irányelv 14. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett (1) bekezdésében foglalt rendelkezést, hogy azzal nem ellentétes annak elismerése, hogy az az általános rendszer szerint héa-köteles mezőgazdasági termelő, aki a földterület tulajdonjogát az államkincstár részére kisajátítás útján, kártalanítás ellenében, a nem mezőgazdasági célú rendeltetésének megváltozásával összefüggésben átruházza, ezen értékesítés után héa- fizetésére kötelezett adóalanynak minősül pusztán azon körülmény miatt, hogy e telket héa-köteles mezőgazdasági tevékenység céljára használták?

40. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2023. március 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-184/23. sz. ügy, Finanzamt T II)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Azt eredményezi-e több személy 77/388/EGK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének második albekezdése szerint egyetlen adóalannyá történő összevonása, hogy az e személyek közötti, ellenszolgáltatás fejében teljesített szolgáltatásnyújtások nem tartoznak ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja szerint a hozzáadottérték-adó hatálya alá?

2) Az e személyek közötti, ellenszolgáltatás fejében nyújtott szolgáltatások mindenképpen a hozzáadottérték-adó hatálya alá tartoznak-e, ha a szolgáltatás igénybevevője nem (vagy csak részben) jogosult az előzetesen felszámított adó levonására, mivel ellenkező esetben fennáll az adóbevétel-kiesés veszélye?

41. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2023. március 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-207/23. sz. ügy, Finanzamt X)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) „[A] terméket az adóalany a saját vállalkozásából [...] ingyenes juttatásként [...] vonja[-e] ki” a héa-irányelv 16. cikke értelmében véve akkor, ha az adóalany a saját vállalkozásából ingyenesen hőenergiát juttat egy másik adóalanynak annak gazdasági tevékenységéhez (a jelen esetben: egy villamosenergia-szolgáltató kapcsolt energiatermelő erőművéből származó hőenergia juttatása egy mezőgazdasági vállalkozásnak spárgaföldek fűtésére)?

Jelentőséggel bír-e ebből a szempontból, hogy az adóalanynak minősülő átvevő őt héa-levonásra jogosító célokra használja-e fel a hőenergiát?

2) Korlátozza-e a kivonás tényállása (a héa-irányelv 16. cikke) a héa-irányelv 74. cikke értelmében vett önköltségi árat oly módon, hogy annak kiszámítása során csak a héával terhelt költségeket kell figyelembe venni?

3) Csak a közvetlen gyártási vagy termelési költségeket foglalja-e magában az önköltségi ár, vagy a csak

¹² A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

közvetve betudható – például finanszírozási – költségeket is?

42. A Fővárosi Törvényszék (Magyarország) által 2023. április 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-225/23. sz. ügy, Pinta¹³)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Akként kell-e értelmezni az Európai közösségek Tanácsa 78/660/EGK irányelvének (a továbbiakban: negyedik irányelv) hatályát megállapító, Az Európai Gazdasági közösség létrehozásáról szóló Szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 54. cikk (3) bekezdés g) pontját és az 58. cikkét, hogy a negyedik irányelv hatálya a magánszemély adózókra nem terjed ki, csak az 58. cikk szerinti társaságokra?

2) Amennyiben a válasz igen, az azt jelenti-e, hogy a negyedik irányelv hatályából következően az irányelv könyvvézetési, bizonylat kiállításai, iratmegőrzési és közzétételei kötelezettségeket előíró rendelkezései nem alkalmazhatók a magánszemélyekre, vagyis az abban előírt kötelezettségek csak a hatálya alá tartozó társaságokra vonatkoznak, így a magánszemély adózón e kötelezettségek nem kérhetők számon, és a terhére sem értékelhetők a magánszemély adózók adókötelezettsége betartásának vizsgálatára irányuló adóigazgatási, illetőleg bírósági eljárás során?

3) A fenti kérdésektől függetlenül, megfelel-e a negyedik irányelv 2., 31., 47., 48. és 51. cikkeiben előírt számviteli alapelveknek, a közzétételi kötelezettség céljának és funkciójának, továbbá az Európai Unió Alapjogi Charta (a továbbiakban: Charta) 47. cikke szerinti általános jogelveként elismert tisztességes eljáráshoz való jognak, valamint a jogbiztonság és az arányosság alapelveinek a tagállami adóhatóság azon eljárása, hogy kizárólag azon ok miatt állapít meg a számviteli törvény rendelkezései alapján a magánszemély adózó terhére adókülönbözetet, mert a magánszemély adózó rajta kívülálló okok miatt nem tudja egy tőle az adóellenőrzés időpontjában már független, illetőleg törölt gazdasági társaság számviteli iratainak összességét az adóhatóság rendelkezésére bocsátani annak igazolására, hogy e társaságoknál viselt korábbi tisztségéből kifolyólag, illetőleg megállapodás alapján felvett, vagy magánszámlájára átutalt készpénzt a gazdasági társaságok pénztárába befizette, így az adóhatóság olyan cég számviteli dokumentumainak hiányát, illetőleg nem megfelelő voltát értékeli a magánszemély adózó terhére, amelyekkel az adóellenőrzés időpontjában objektív akadályok miatt nem rendelkezhet, továbbá amelyek létre és kiállításának módjára ráhatása nem volt?

4) Értelmezhetők-e a negyedik irányelv preambulum bekezdései, valamint a 2., 31., 47., 48. és 51. cikkei akként, hogy az e cikkeken foglalt kötelezettségek teljesítése törvényi vélelmet keletkeztet arra, hogy a közzétett éves pénzügyi kimutatásokban foglaltak megfelelnek a számviteli alapelveknek, így különösen a valóság elvének és a bizonylati elvnek és az azokon alapuló számviteli dokumentumoknak?

5) Megfelel-e a negyedik irányelv 2., 31., 47., 48. és 51. cikkeinek, a Charta 47. cikke szerinti tisztességes eljáráshoz való jognak, valamint a jogbiztonság, az uniós jog elsőbbsége és tényleges érvényesülése alapelveinek az az eljárás, melyben az adóhatóság a nélkül, hogy a negyedik irányelv rendelkezéseinek betartásához fűződő törvényi vélelmet megdöntené, nem fogadja el önmagában hitelt érdemlő bizonyítékként a számviteli előírásoknak megfelelően kiállított egyes számviteli bizonylatokat?

6) Megfelel-e a negyedik irányelv 2., 31., 47., 48. és 51. cikkeinek, valamint a Charta 47. cikke

¹³ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

szerinti tisztességes eljáráshoz való jognak és a jogbiztonság alapelvének az az eljárás, melyben az adóhatóság nem fogadja el a társaság közzétett éves pénzügyi kimutatásait a magánszemély adózó által becsatolt, alakilag megfelelő számviteli dokumentumok (pénztárbizonylatok) és az azokat alátámasztó tanúvallomások és nyilatkozatok kontrolladataként arra hivatkozással, hogy azok önmagukban nem elégségesek, mert az eljárás tárgyát képező pénzmozgások hitelt érdemlő igazolásához a társaság vizsgált adóévre vonatkozó teljes könyvelési iratanyaga szükséges? Levonható-e olyan következtetés a negyedik irányelv fent hivatkozott cikkeiből, hogy az azok alapján vezetett teljes könyvelési iratanyag bizonyító ereje a társaság bankszámlájáról felvett pénztári befizetések igazolása tekintetében nagyobb, mint a negyedik irányelv 48. és 51. cikkeinek megfelelően közzétett éves beszámolóé, illetőleg az ugyanazon számviteli előírások szerint kiállított egyes bevételi pénztárbizonylatoké?

43. A Naczelný Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2023. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-241/23. sz. ügy, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Azon teljesítésnek a közös hozzáadottértékadó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 73. cikkében említett ellenértéke alatt, amelyet ezért az ügyletért az eladó kap vagy kapnia kell, a szóban forgó részvények névértékét vagy a kibocsátási értékét kell-e érteni, ha a felek kikötötték, hogy az ellenértéknek a részvények kibocsátási értéke fog minősülni?

44. A Hof van beroep te Gent (Belgium) által 2023. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-243/23. sz. ügy, Drebers¹⁴)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 187. és 189. cikkével az alapügyben szereplőhöz hasonló szabályozás (nevezetesen a WBTW-nek a KB Nr. 3 van 10 december 1969, met betrekking tot de aftrekregeling voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde [a hozzáadottérték-adó alkalmazásával kapcsolatos levonásokról szóló, 1969. december 10-i 3. sz. királyi rendelet] 9. cikkével összefüggésben értelmezett 48. cikkének 2. § -a és 49. cikke), amely szerint a meghosszabbított (15 éves) korrekciós időszak csak akkor alkalmazható meglévő épületet érintő átalakítási munkálatok esetén, ha a munkálatok befejezését követően a nemzeti jog kritériumai alapján a hea-irányelv 12. cikke értelmében vett „új épületről” van szó, noha a lényegesen átépített (a nemzeti jog adminisztratív kritériumai alapján azonban nem a 12. cikk értelmében vett „új épületnek” minősülő) épület gazdasági élettartama egy új épület – a hea-irányelv 187. cikkében előírt 5 éves időtartamnál lényegesen hosszabb – gazdasági élettartamával azonos, ami többek között abból is következik, hogy az elvégzett munkálatok az új épület értékcsökkenési időszakának megfelelő 33 éves időszak alatt amortizálódnak?

2) Rendelkezik-e közvetlen hatállyal a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 187. cikke, így hivatkozhat-e a 15 éves korrekciós időszak alkalmazására az épületen munkálatokat anélkül végző adóalany, hogy e munkálatok azt eredményeznék, hogy az átalakításon átesett épület a nemzeti jog kritériumai alapján az említett irányelv 12. cikke értelmében vett „új épületnek” minősülne, miközben e munkálatokhoz ugyanakkor olyan gazdasági élettartam kapcsolódik, amely olyan új épület gazdasági élettartamával azonos, amelyre 15 éves korrekciós időszak vonatkozik?

¹⁴ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

45. A Fővárosi Törvényszék (Magyarország) által 2023. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-248/23. sz. ügy, Novo Nordisk)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 90. cikkének (1) bekezdését, hogy azzal összeegyeztethetetlen az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás, amely szerint a jogszabály alapján az állami egészségbiztosító részére a közfinanszírozásban részesülő gyógyszerkészítményekért kapott árbevételéből befizetések teljesítő gyógyszeripari vállalkozás nem jogosult az adóalap utólagos csökkentésére arra való tekintettel, hogy a befizetésekre jogszabály alapján kerül sor, a befizetési kötelezettség alapja csökkenthető a támogatásvolumen-szerződés alapján teljesített befizetésekkel és a vállalkozás egészségügyi ágazatot érintő kutatás-fejlesztésre elszámolt ráfordításaival, a teljesítendő pénzüsszeget az állami adóhatóság szedi be, aki azt haladéktalanul továbbutalja az állami egészségbiztosító részére?

46. A Varhoven administrativen sad (Bulgária) által 2023. május 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-287/23. sz. ügy, Entain Services [Bulgaria])

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az uniós jog által biztosított, a letelepedés EUMSZ 49. cikk szerinti szabadságának és a tőke EUMSZ 63. cikk szerinti szabad mozgásának hátrányosan megkülönböztető jellegű korlátozását jelenti-e az olyan nemzeti szabályozás és értelmezési gyakorlat, amely szerint a gibraltári illetőségű társaságoknak kifizetett osztalék forrásadó-köteles (míg a Bulgáriában vagy más tagállamokban illetőséggel rendelkező társaságoknak kifizetett osztalék mentesül a forrásadó alól, anélkül hogy e társaságoknak bármilyen feltételt kellene teljesíteniük)?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén összeegyeztethető-e az uniós joggal ez a hátrányosan megkülönböztető jellegű korlátozás, ha a jogalkotó a vonatkozó nemzeti jogszabály elfogadása során nem mutatott be az e korlátozások gibraltári illetőségű társaságok tekintetében történő bevezetésének szükségességét igazoló közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokat?

47. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2023. május 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-307/23. sz. ügy, G GmbH)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése a) pontjának ii. alpontja vagy a Vámkódex 32. cikke (1) bekezdése b) pontjának iv. alpontja alapján hozzá kell-e számítani az ügyleti értékhez a címkék nyomtatásához szükséges minták Unió vámterületén történő elkészítésének költségét, ha az Unió vámterületén letelepedett vevő elektronikus formában ingyenesen bocsátja a nyomtatási mintákat a harmadik országbeli beszállítók rendelkezésére?

Munkaügyi ügyszak

15. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2023. április 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-278/23. ügy, Biltena¹⁵)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodás „A visszaélés megakadályozására irányuló intézkedések” címet viselő 5. szakaszát, hogy azzal ellentétes a legge n. 1023 del 1969 (1969. évi 1023. sz. törvény) 2. cikkének 1. bekezdésében és a Decreto Ministeriale 20 dicembre 1971 (1971. december 20-i miniszteri rendelet) 1. cikkében foglalt olasz szabályozáshoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely a nem katonai tantárgyaknak a tengerészet és a légierő akadémiáin, intézeteiben és szervezeteinél történő oktatása céljából – lévén, hogy az oktatók ezekben az oktatási intézményekben egyébiránt nem vehetők állandó állományba – az államigazgatáson kívül álló civil személyek éves (az 1971. december 20-i miniszteri rendelet 7. cikke értelmében „legfeljebb egy tanévre történő”) megbízásáról rendelkezik, és nem írja elő az e megbízás (a miniszteri rendelet 4. cikkében a második megbízásért járó díjazás csökkentéséről való rendelkezéssel kifejezetten előírt) megújítását alátámasztó objektív okok megjelölését, nem rendelkezik a határozott időre szóló szerződések maximális teljes időtartamáról és a megújítások maximális számáról, valamint arról, hogy a szóban forgó oktatók az említett megújítás következtében esetlegesen elszenvedett kár megtérítésére lennének jogosultak?

2) Az 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv [mellékletét képező, az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodás] 5. szakaszának 1. pontja értelmében vett, olyan objektív okoknak minősülnek-e a tengerészet és a légierő intézetei, akadémiái és szervezetei rendszerének szervezési igényei, amelyek az uniós joggal összeegyeztethetővé teszik a fent említett olasz szabályozáshoz hasonló olyan szabályozást, amely a szóban forgó katonai intézeteken, akadémiákon és szervezeteken kívül álló személyek oktatóként történő megbízásához nem határoz meg feltételeket a határozott idejű munkaviszony – az 1999/70/EK irányelvvel és a mellékelt keretmegállapodással összhangban – álló alkalmazásával kapcsolatban, és nem rendelkezik a kár megtérítéséről?”

Polgári ügyszak

34. Az Amtsgericht Potsdam (Németország) által 2023. március 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-135/23 sz. ügy, GEMA)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A 2001/29/EK irányelv 3. cikke értelmében vett nyilvánossághoz közvetítésnek minősül-e, ha egy apartmanház üzemeltetője az apartmanházban olyan televíziókészülékeket bocsát rendelkezésre, amelyek a jelek továbbítására szolgáló központi vevőkészülék nélkül, szobaantennán keresztül veszik a műsorokat?

35. A Landgericht Ravensburg (Németország) által 2023. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-143/23. sz. ügy, Mercedes-Benz Bank és Volkswagen Bank)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen a 2008/48/EK irányelv 14. cikkének (1)

¹⁵ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

bekezdésével, ha egy hagyományos üzlethelyiségben megkötött, gépjármű értékesítésére vonatkozó adásvételi szerződéshez kapcsolt fogyasztói hitelmegállapodás esetében, amelytől a fogyasztó elállt, a finanszírozott gépjármű értékcsökkenéséért a fogyasztó által a hitelezőnek a finanszírozott gépjármű visszaszolgáltatásakor fizetendő térítés összegét úgy számítják ki, hogy a gépjármű visszaszolgáltatásának időpontjában érvényes kereskedői vételárat levonják a gépjármű fogyasztó általi megvásárlásának időpontjában érvényes kereskedői vételárból?

2) Teljes harmonizációs célú szabályozásnak, és ezért a tagállamok számára kötelezően alkalmazandónak minősül-e a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (3) bekezdése b) pontjának első mondatában foglalt, a gépjármű adásvételi szerződéshez kapcsolt fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó rendelkezés?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

3) Összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen a 2008/48/EK irányelv 14. cikkének (1) bekezdésével, ha a gépjármű értékesítésére vonatkozó adásvételi szerződéshez kapcsolt fogyasztói hitelmegállapodástól való elállást követően az adósnak a kölcsönnek a finanszírozott jármű eladója részére történő kifizetése és a gépjárműnek a hitelezőnek (vagy eladónak) történő visszaszolgáltatása közötti időszakra meg kell fizetnie a szerződésben megállapított hitelkamatot?

36. A Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Szlovénia) által 2023. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-144/23. sz. ügy, KUBERA)

Az eljárás nyelve: szlovén

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével a Zakon o pravdnem postopku (polgári eljárásjogi törvénykönyv) olyan rendelkezése, amelynek alapján a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság, Szlovénia) a felülvizsgálati kérelem (revizija) előterjesztésének engedélyezésével kapcsolatos eljárás keretében nem vizsgálja meg azt a kérdést, hogy a félnek az előzetes döntéshozatal iránti kérelem Európai Unió Bírósága elé terjesztése iránti kérelméből következően a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság) köteles-e előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé terjesztetni?

Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

2) Úgy kell-e értelmezni a Charta bírósági határozatok indokolásának kötelezettségével kapcsolatos 47. cikkét, hogy a fél felülvizsgálati kérelem (revizija) előterjesztésének engedélyezése iránti kérelmét – a polgári eljárásjogi törvénykönyvnek megfelelően – elutasító eljárási jellegű határozat olyan „bírósági határozat”, amelyben meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek miatt a szóban forgó ügyben nem lehet helyt adni a fél előzetes döntéshozatal iránti kérelem Európai Unió Bírósága elé terjesztése iránti kérelmének?

37. Az Amtsgericht Lörrach (Németország) által 2023. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-187/23. sz. ügy, Albausy¹⁶)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

a) Úgy kell-e értelmezni az európai öröklési rendelet (2) 67. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) pontját, hogy az magára az európai öröklési bizonyítvány kiállítására irányuló eljárásban előterjesztett kifogásokra is vonatkozik, és a bíróság nem vizsgálhatja azokat, és nem csak a más eljárásokban előterjesztett kifogásokra vonatkozik?

b) Ha az a) pontra igenlő a válasz: Úgy kell-e értelmezni az európai öröklési rendelet 67. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) pontját, hogy az európai öröklési bizonyítványt akkor sem lehet kiállítani, ha az európai öröklési bizonyítvány kiállítása iránti eljárásban kifogást emeltek, de azt a német

¹⁶ A jelen ügy neve fiktív, nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

jog szerinti öröklési bizonyítvány iránti eljárásban már megvizsgálták?

c) Ha az a) pontra igenlő a válasz: Úgy kell-e értelmezni az európai öröklési rendelet 67. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) pontját, hogy azon akkor is bármely kifogás értendő, ha azt megalapozatlanul terjesztették elő, és erről a tényről nem kell formális bizonyítást lefolytatni?

d) Ha az a) pontra nemleges a válasz: Milyen formában kell a bíróságnak megadnia azokat az okokat, amelyek alapján a bíróság elutasította a kifogásokat és kiállította az európai öröklési bizonyítványt?

38. A Sąd Apelacyjny w Warszawie (Lengyelország) által 2023. március 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-197/23. sz. ügy, S.)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződésnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkét, 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdését, hogy nem minősül az uniós jog értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan, valamint hatékony jogvédelmet biztosító bíróságnak az Európai Unió tagállamának olyan elsőfokú bírósága, amelynek – egyesbíróként eljáró – tagját e bíróságnak az ügy tárgyalására az ügyek elosztására, valamint az ítélező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos megsértésével jelölték ki?

2) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződésnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkét, 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, mint az ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2020., 2072. táblázat, módosított változat) 55. cikke 4. § -ának az ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw z 20 grudnia 2019 r. (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény, a legfelsőbb bíróságról szóló törvény és egyes egyéb törvények módosításáról szóló, 2019. december 20-i törvény) (Dz.U., 2020., 190. táblázat) 8. cikkével összefüggésben értelmezett második mondata, amennyiben e rendelkezés megtiltja, hogy a másodfokú bíróság az ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (polgári perrendtartásról szóló, 1964. november 17-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2021., 1805. táblázat, módosított változat) 379. cikkének 4. pontja alapján a bírónak az ügy tárgyalására az ügyek elosztására, valamint az ítélező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos megsértésével történő kijelölése esetében a hatékony jogvédelem biztosításának jogi szankciójaként megsemmisítse az elsőfokú nemzeti bíróság előtti eljárást az e bíróság előtt indított ügyben, hogy e bíróság összetétele jogellenes és szabálytalan, illetve, hogy olyan személy a tagja, aki a határozathozatalra nem jogosult vagy nem alkalmas?

39. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2023. április 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-227/23. sz. ügy, Kwantum Nederland és Kwantum België)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az uniós jog tárgyi hatálya alá tartozik-e az alapügyben szóban forgó helyzet?

Az e kérdésre adandó igenlő válasz esetén a következő kérdések is felmerülnek:

2) Az a körülmény, hogy a szellemi tulajdonnak a Charta 17. cikkének (2) bekezdésében biztosított védelme kiterjed az iparművészeti alkotásokhoz fűződő szerzői jogokra, ahhoz vezet-e, hogy az uniós jog, különösen a Charta 52. cikkének (1) bekezdése ahhoz a feltételhez köti az iparművészeti alkotásokhoz fűződő (a 2001/29/EK irányelv értelmében vett) szerzői jogok gyakorlásának a Berni Egyezmény 2. cikkének (7) bekezdése szerinti anyagi jogi viszonyossági vizsgálat alkalmazása révén

történő korlátozását, hogy e korlátozásra törvény által kerüljön sor?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2001/29/EK irányelv 2., 3. és 4. cikkét, valamint a Charta 17. cikkének (2) bekezdését és 52. cikkének (1) bekezdését a Berni Egyezmény 2. cikkének (7) bekezdésére tekintettel, hogy kizárólag az uniós jogalkotó (és nem a nemzeti jogalkotók) feladata annak meghatározása, hogy korlátozható-e a (2001/29/EK irányelv értelmében vett) szerzői jogok gyakorlása az Európai Unióban a Berni Egyezmény 2. cikkének (7) bekezdése szerinti anyagi jogi viszonyossági vizsgálat alkalmazása révén az olyan iparművészeti alkotás esetében, amelynek valamely harmadik ország a Berni Egyezmény értelmében vett származási országa, és amelynek szerzője nem állampolgára valamely uniós tagállamnak, és ha igen, e jogalkotó feladata e korlátozás világos és pontos meghatározása (lásd: a Bíróság 2020. szeptember 8-i ítélete, C-265/19, EU:C:2020:677)?

4) Úgy kell-e értelmezni a 2001/29/EK irányelv 2., 3. és 4. cikkét a Charta 17. cikkének (2) bekezdésével és 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, hogy mindaddig amíg az uniós jogalkotó nem írja elő az iparművészeti alkotásokhoz fűződő (a 2001/29/EK irányelv értelmében vett) szerzői jogok gyakorlásának a Berni Egyezmény 2. cikkének (7) bekezdése szerinti anyagi jogi viszonyossági vizsgálat alkalmazása révén történő korlátozását, addig az uniós tagállamok nem alkalmazhatják ezt a vizsgálatot az olyan iparművészeti alkotás esetében, amelynek valamely harmadik ország a Berni Egyezmény értelmében vett származási országa, és amelynek szerzője nem állampolgára valamely uniós tagállamnak?

5) Az alapügyben szóban forgó körülmények között és a Berni Egyezmény 2. cikke (7) bekezdése (elődje) elfogadásának időpontjára tekintettel teljesülnek-e Belgium esetében az EUMSZ 351. cikk első bekezdésében foglalt feltételek, és így Belgium szabadon alkalmazhatja-e a Berni Egyezmény 2. cikkének (7) bekezdése szerinti anyagi jogi viszonyossági vizsgálatot, mégpedig tekintettel arra a körülményre, hogy a jelen esetben a származási ország 1989. május 1-jén csatlakozott a Berni Egyezményhez?

40. Az ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Gent (Belgium) által 2023. április 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-230/23. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Olyan szervezetnek minősül-e a REPROBEL-hez hasonló szervezet annyiban, amennyiben azt az állam királyi megbízás útján az állam által meghatározott, a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja értelmében vett méltányos díjazás beszédésével és felosztásával bízta meg, és felette az állam gyakorolja a felügyeletet, amellyel szemben valamely magánszemély a védekezése érdekében hivatkozhat az e szervezet által az adott magánszeméllyel szemben hivatkozott nemzeti rendelkezés uniós joggal való összeegyeztethetlenségére?

2) Jelentősséggel bír-e e kérdés megválaszolása szempontjából, hogy az állam által e szervezet felett gyakorolt felügyelet többek között a következőket foglalja magában:

— e szervezet kötelezettsége arra, hogy a reprográfia címén járó díjak beszédéséhez és felosztásához egyaránt szükséges, a díjfizetésre kötelezettekhez intézett információkéréseinek másolatait minden esetben megküldje a hatáskörrel rendelkező miniszternek, hogy ez utóbbi folyamatosan tájékoztatva legyen arról, hogy a szervezet milyen módon gyakorolja felügyeleti jogát, és eldönthesse, hogy indokolt-e az információkérések tartalmát, számát és gyakoriságát miniszteri rendeletben oly módon meghatározni, hogy azok a lehető legkisebb mértékben akadályozzák az információkérések címzettjeinek tevékenységét;

— a szervezet kötelezettsége arra, hogy a miniszter megbízottját felkérje arra, hogy a reprográfia címén járó arányos díjak beszédéséhez szükséges információkérést küldje meg a díjfizetésre kötelezetteknek, a kereskedőknek – függetlenül attól, hogy nagy- vagy kiskereskedőről van-e szó –, a lízingtársaságoknak vagy a készülék-karbantartással foglalkozó vállalkozásoknak, ha a díjfizetésre kötelezett nem működött együtt a beszédésben, aminek keretében a szervezet arra is köteles, hogy ezen információkérés másolatát megküldje a hatáskörrel rendelkező miniszternek, hogy ez utóbbi

oly módon határozhassa meg az információkérések tartalmát, számát és gyakoriságát, hogy azok a lehető legkisebb mértékben akadályozzák az információkérések címzettjeinek tevékenységét;

- a szervezet kötelezettsége arra, hogy jóváhagyás céljából a hatáskörrel rendelkező miniszter elé terjessze a reprográfia címén járó díjak felosztására vonatkozó szabályokat és azok általa történő minden módosítását;
- a szervezet kötelezettsége arra, hogy jóváhagyás céljából a hatáskörrel rendelkező miniszter elé terjessze az általa összeállított bejelentési formanyomtatványt, amely nem adható ki jóváhagyás nélkül?

3) Az is jelentőséggel bír-e a kérdés megválaszolása szempontjából, hogy a szervezet a következő hatáskörökkel rendelkezik:

- hatáskör arra, hogy a reprográfia címén járó díjak beszedéséhez szükséges minden információt bekérjen minden díjfizetésre kötelezettől, hozzájárulás-fizetésre kötelezettől, kereskedőtől – függetlenül attól, hogy nagy- vagy kiskereskedőről van-e szó –, lízingtársaságtól vagy készülék- karbantartással foglalkozó vállalkozástól; e tekintetben minden információkérésnek minden esetben tartalmaznia kell az előírt határidő be nem tartása, illetve hiányos vagy hamis információk szolgáltatója esetén kiszabandó büntetőjogi szankciókra vonatkozó tájékoztatást;
- hatáskör arra, hogy minden díjfizetésre kötelezettet a reprográfia címén járó díjak felosztásához szükséges, a többszörözött művekre vonatkozó valamennyi információ megadására kötelezzen;
- hatáskör arra, hogy a megbízásának teljesítéséhez szükséges valamennyi információt beszerezze a vám- és jövedékiadó-igazgatási szervektől, a hozzáadottértékadó-igazgatási szervektől és a nemzeti társadalombiztosítási intézettől?

4) Közvetlen hatállyal rendelkezik-e a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja?

5) Köteles-e a nemzeti bíróság valamely magánszemély kérelmére mellőzni valamely nemzeti rendelkezés alkalmazását, ha ez az állam által előírt rendelkezés nem egyeztethető össze a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjával, különösen mert az említett cikkel összeegyeztethetetlen rendelkezés díjfizetésre kötelezi az adott magánszemélyt?

41. A Sofiyski rayonen sad (Bulgária) által 2023. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-231/23. sz. ügy, Eurobank Bulgaria)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK [tanácsi] irányelv 6. cikkének (1) bekezdése és 7. cikkének (1) bekezdése alapján megengedett-e az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely szerint abban az esetben, ha egy alkalmasint tisztességtelen kikötéseket tartalmazó fogyasztói szerződésből eredő követelésnek csak egy része képezte egy jogerőre emelkedett és az ítélt dolog hatályával bíró ítélet tárgyát, akkor az ítéletet hozó bíróság azon következtetése, hogy a szerződési feltételek kötelezettséget jelentenek a fogyasztóra nézve, és nem tisztességtelenek, köti a fogyasztónak a kötelezettsége fennmaradó részének megfizetésére való kötelezése iránti későbbi kérelmekkel foglalkozó bíróságokat azon kérdés tekintetében, hogy fennáll-e az e fennmaradó rész megfizetésére vonatkozó kötelezettség?

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén (tehát ha uniós jogi szempontból megengedett a nemzeti ítélkezési gyakorlat) összeegyeztethető-e a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkének (1) bekezdésével az, hogy a tisztességtelen feltételek hiányát megállapító ítélet tartalmaz ugyan ezzel kapcsolatos indokolást, ez az indokolás azonban nem kellően egyértelmű, vagy nem a konkrét szerződési feltételekre vonatkozik? Milyen szempont alapján kell a nemzeti bíróságnak a második eljárásban értékelnie az indokolás teljességét?

42. A Rayonen sad – Nessebar (Bulgária) által 2023. április 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-234/23. sz. ügy, Astoria Management)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Megengedett-e AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJÁNAK 16. cikkében rögzített „szerződési szabadsághoz” való jognak a vállalkozók és fogyasztók közötti viszonyban történő, a Zakon za upravljenie na etazhnata sobstvenost (a társasház kezeléséről szóló törvény, a továbbiakban: ZUES) – a Bolgár Köztársaság állandó ítélkezési gyakorlatában értelmezett – 51. cikkében foglalt rendelkezésből adódó, AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJÁNAK 52. cikke értelmében vett olyan korlátozása, amely szerint a társasházban található egyik ingatlan egyedi – a jelen esetben az 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv értelmében vett fogyasztónak minősülő – tulajdonosa által a ZUES 51. cikkében szabályozott tárgykörökben kötött szerződés, függetlenül attól, hogy a szerződés nem az ingatlantulajdonosok közgyűlésének kizárólagos hatáskörébe tartozó más tárgyköröket is szabályoz-e, a Zakon za zadalzheniyata i dogovorite (a kötelekről és szerződésekről szóló törvény, a továbbiakban: ZZD) 26. cikke első bekezdésének első fordulata alapján az anyagi jog megsértése miatt semmis?

2) Megengedett-e AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJÁNAK 38. cikke és az 1993. április 5-i 93/13/EGK TANÁCSI IRÁNYELV által biztosított „szerződési szabadsághoz” való jognak a vállalkozók és fogyasztók közötti viszonyban történő, a ZUES – a Bolgár Köztársaság állandó ítélkezési gyakorlatában értelmezett – 51. cikkében foglalt rendelkezésből adódó, AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJÁNAK 52. cikke értelmében vett olyan korlátozása, amely szerint a társasházban található egyik ingatlan egyedi – a jelen esetben az 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv értelmében vett fogyasztónak minősülő – tulajdonosa által a ZUES 51. cikkében szabályozott tárgykörökben kötött szerződés, függetlenül attól, hogy a szerződés nem az ingatlantulajdonosok közgyűlésének kizárólagos hatáskörébe tartozó más tárgyköröket is szabályoz-e, a ZZD 26. cikke első bekezdésének első fordulata alapján az anyagi jog megsértése miatt semmis?

43. A Landgericht Düsseldorf (Németország) által 2023. május 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-291/23. sz. ügy, Hantoch¹⁷)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 650/2012/EU rendelet (európai öröklési rendelet) 10. cikkének értelmezése során azt a kérdést, hogy voltak-e hagyatéki vagyontárgyak az eljáró bíróság tagállamában, az öröklés megnyílásának vagy a kereset benyújtásának az időpontja alapján kell-e meghatározni?

Gazdasági ügyszak

23. A Landgericht Mainz (Németország) által 2023. március 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-209/23. sz. ügy, RRC Sports)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 101. cikkét (kartelltilalom), az EUMSZ 102. cikkét (az erőfölénnyel való visszaélés tilalma) és az EUMSZ 56. cikkét (a szolgáltatásnyújtás szabadsága), valamint az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amelyet egy olyan nemzetközi sportszövetség (a jelen esetben: a FIFA) fogad el, amely az érintett sportág (a jelen esetben: labdarúgás) 211 nemzeti sportszövetségét tömöríti, és amelynek előírásai ezért mindenesetre az érintett sportág nemzeti professzionális ligáiban tevékenykedő szereplők (a jelen esetben: egyesületek [minek körében egyesületek alatt a tőkeegyesítő

¹⁷ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

társaság formájában működő labdarúgóklubokat is érteni kell], játékosok [akik egyesületi tagok] és játékosügynökök) többségére kötelezőek, és amely szabályozás a következő tartalommal bír:

1) tilos a játékosügynökök javára az átigazolási díjnak vagy az adott játékos éves díjazásának a százalékában meghatározott maximumot meghaladó díjban megállapodni vagy részükre ilyen díjat fizetni, amint azt a FIFA Football Agent Regulations (FFAR) 15. cikkének 2. bekezdése előírja,

2) tilos, hogy harmadik felek fizessék meg a játékosügynök szerződéses partnere részére a játékosügynöki szerződés alapján esedékes díjat, amint azt az FFAR 14. cikkének 2. és 3. bekezdése előírja,

3) tilos az egyesületek számára, hogy azokban az esetekben, amelyekben a játékosügynök az átvevő egyesület és a játékos képviselőjében is eljár, a játékos és az egyesület által fizetendő díj teljes összegének 50 %-át meghaladó összeget fizessenek a játékosügynök szolgáltatásaiért, amint azt az FFAR 14. cikkének 10. bekezdése előírja,

4) a játékosügynöki szolgáltatások nyújtásának feltételét képező játékosügynöki engedély megadásához a kérelmezőnek alá kell vetnie magát a nemzetközi sportszövetség belső szabályozásainak (a jelen esetben: az FFAR-nak, a FIFA alapszabályának, a FIFA fegyelmi szabályzatának, a FIFA etikai kódexének, a játékosok jogállásáról és átigazolásáról szóló FIFA-szabályzatnak, valamint a szervek és testületek alapszabályainak, szabályzatainak, irányelveinek és határozatainak) és a nemzetközi sportszövetség, valamint a konföderációk és a tagszövetségek joghatóságának, amint azt az FFAR-nak a FIFA alapszabálya 8. cikkének 3. bekezdésével, 57. cikkének 1. bekezdésével, valamint 58. cikkének 1. és 2. bekezdésével, a FIFA fegyelmi szabályzata 5. cikkének a) pontjával, 49. cikkével, valamint 53. cikkének 3. bekezdésével és az etikai kódex 4. cikkének 2. bekezdésével, valamint 82. cikkének 1. bekezdésével összefüggésben értelmezett 4. cikkének 2. bekezdése, 16. cikke 2. bekezdésének b) pontja és 20. cikke előírja,

5) a játékosügynöki engedély megadása olyan feltételekhez van kötve, amelyek szerint bűnösséget megállapító ítélet vagy büntetőeljárásban létrejött egyezség, illetve valamely hatóság vagy sportszövetség általi legalább két éves eltiltás, felfüggesztés, törlés vagy egyéb kizárás esetén véglegesen kizárt az engedély megadása, anélkül, hogy lehetőség lenne az engedély későbbi megadására, amint azt az FFAR 5. cikke 1. bekezdése a) pontjának ii. és iii. alpontja előírja,

6) tilos a játékosügynökök számára átigazolási és/vagy munkaszerződés megkötésével összefüggésben játékosügynöki vagy egyéb szolgáltatásokat nyújtani az alábbiak részére, és tőlük ezért díjazásban részesülni

a) az átadó egyesület és az átvevő egyesület,

b) az átadó egyesület és a játékos,

c) az érdekelt összes fél (az átadó egyesület, az átvevő egyesület és a játékos),

amint azt az FFAR 12. cikkének 8. és 9. bekezdése előírja, illetve

6) tilos a játékosügynökök számára átigazolási és/vagy munkaszerződés megkötésével összefüggésben egy kapcsolódó játékosügynökkel közösen játékosügynöki vagy egyéb szolgáltatásokat nyújtani az alábbiak részére, és tőlük ezért díjazásban részesülni

a) az átadó egyesület és az átvevő egyesület,

b) az átadó egyesület és a játékos,

c) az érdekelt összes fél (az átadó egyesület, az átvevő egyesület és a játékos),

ha a kapcsolódó játékosügynök fogalma magában foglalja a „connected football agent” fogalmának az FFAR-ban szereplő meghatározása (FFAR, 6. o., iv. pont) szerinti együttműködést, amint azt az FFAR-nak a „connected football agent” fogalmának az FFAR 6. oldalán a iv. pontban szereplő meghatározásával összefüggésben értelmezett 12. cikkének 10. bekezdése előírja,

7) tilos a játékosügynökök számára olyan egyesülettel, játékosal, a nemzetközi sportszövetség olyan tagszövetségével vagy úgynevezett single-entity-league-et szervező olyan jogi személlyel kapcsolatba

lépni vagy ügynöki szerződést kötni, aki, illetve amely jogosult játékosügynököket szerződtetni, és aki, illetve amely kizárólagos szerződést kötött egy másik játékosügynökkel, amint azt az FFAR 16. cikke 1. bekezdésének b) és c) pontja előírja,

8) valamennyi játékosügynök nevét és részletes adatait, az általuk képviselt ügyfelek nevét, az egyes megbízók részére nyújtott játékosügynöki szolgáltatásokat és/vagy a játékosügynök közreműködésével végrehajtott valamennyi tranzakció részleteit, beleértve a játékosügynök részére fizetendő díj összegét is, fel kell tölteni a nemzetközi sportszövetség platformjára, és ezen információkat részlegesen hozzáférhetővé teszik a többi egyesület, játékos és játékosügynök számára, amint azt az FFAR 19. cikke előírja,

9) tilos a játékosügynöki szolgáltatásokért fizetendő díjról más módon megállapodni, mint kizárólag a játékos díjazása vagy az átigazolási díj alapján, amint azt az FFAR 15. cikkének 1. bekezdése előírja,

10) vélelmezendő, hogy a játékosügynök vagy a hozzá kapcsolódó játékosügynök által a játékosügynöki szolgáltatás nyújtását megelőzően vagy azt követően 24 hónappal az azon tranzakcióban érintett ügyfél részére nyújtott egyéb szolgáltatások, amelyhez a játékosügynöki szolgáltatásokat nyújtották, a játékosügynöki szolgáltatások részét képezik, és amennyiben a vélelem nem dönthető meg, úgy az egyéb szolgáltatásokért fizetett díjakat a játékosügynöki szolgáltatás díjazása részének kell tekinteni, amint azt az FFAR 15. cikkének 3. és 4. bekezdése előírja,

11) a játékosügynök százalékosan meghatározandó díjának összege csak a játékos részére ténylegesen fizetett fizetésen alapulhat, amint azt az FFAR 14. cikkének 7. és 12. bekezdése előírja,

12) a játékosügynökök kötelesek az alábbi információkat a nemzetközi sportszövetség rendelkezésére bocsátani:

a) a megkötéstől számított 14 napon belül: az ügyféllel a képviseleti szerződésen kívül létrejött minden – többek között egyéb szolgáltatásokra vonatkozó – megállapodás, valamint a platformon kért információk,

b) a díj megfizetésétől számított 14 napon belül: a platformon kért információk,

c) a képviseleti szerződésen kívül az ügyféllel kötött bármely megállapodáshoz kapcsolódó díj megfizetésétől számított 14 napon belül: a platformon kért információk,

d) a megállapodás létrejöttétől számított 14 napon belül: a játékosügynökök között egyes szolgáltatások nyújtására létrejött együttműködési, illetve a játékosügynöki szolgáltatások bármely részéből származó bevétel vagy nyereség megosztására vonatkozó szerződés vagy egyéb megállapodás,

e) amennyiben ügyleteiket ügynökségen keresztül bonyolítják, az ügynökség bevonásával létrejött első tranzakciótól számított 14 napon belül: azoknak a játékosügynököknek a száma, akik ugyanazt az ügynökséget veszik igénybe ügyleteik lebonyolítására, valamint az ügynökség valamennyi munkavállalójának neve,

amint azt az FFAR 16. cikke 2. bekezdése j) pontjának ii–v. alpontja és k) pontjának ii. alpontja előírja,

13) tilos az egyesületek számára a játékosügynökökkel a játékos egyesülethez közvetítése ellenében olyan díjazásban vagy díjazási elemekben megállapodni, vagy részükre olyan díjazást vagy díjazási elemeket fizetni, amelyek számítási alapja (többek között) az egyesület által a játékos további átigazolásából származóan kapott jövőbeni átigazolási kompenzációktól függ, amint azt a játékosok jogállásáról és átigazolásáról szóló FIFA-szabályzat (FIFA RSTP) 18ter. cikke 1. bekezdésének első fordulata és az FFAR 16. cikke 3. bekezdésének e) pontja előírja?

24. A Landgericht Dortmund (Németország) által 2023. április 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-253/23. sz. ügy, ASG)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen az EUMSZ 101. cikket, az EUSZ 4. cikk (3)

bevezetését, az Alapjogi Charta 47. cikkét, valamint a 2014/104/EU irányelv 2. cikkének 4. pontját és 3. cikkének (1) bevezetését, hogy azzal ellentétes a tagállami jog olyan értelmezése és alkalmazása, amely az EUMSZ 101. cikkbe ütköző – az említett irányelv 9. cikke, illetve az azt átültető nemzeti rendelkezések alapján kötelező erővel megállapított – jogsértés károsultját megakadályozza abban, hogy a követeléseit – különösen a tömegesen elszenvedett és kis értékű károk esetében – engedélyezett jogi szolgáltatóra engedményezze bizalmi vagyongazdálkodási alapon, hogy ez utóbbi azokat más állítólagos károsultak követeléseivel összevonja, follow-on kereset útján érvényesítse, ha a kártérítési igények összevonására nincs más egyenértékű jogszabályi vagy szerződéses lehetőség, különösen mert azok nem vezetnek marasztaló ítélethez, vagy más eljárási okokból megvalósíthatatlanok, illetve gazdasági okokból objektíve észszerűtlenek, és így különösen a csekély értékű károk érvényesítése gyakorlatilag lehetetlen vagy mindenesetre túlzottan nehézkes lenne?

2) Mindenképpen így kell-e értelmezni az uniós jogot akkor, ha a szóban forgó kártérítési igényeket az Európai Bizottságnak vagy a nemzeti hatóságoknak az állítólagos jogsértésre vonatkozó előzetes, a 2014/104 irányelv 9. cikkén alapuló nemzeti rendelkezések értelmében kötelező erejű határozata nélkül kell érvényesíteni (ún. „stand-alone kereset”), ha a polgári peres eljárásban a kártérítési igények összevonásának más egyenértékű jogszabályi vagy szerződéses lehetőségei az 1. kérdésben már kifejtett okokból nem állnak rendelkezésre, és különösen, ha az EUMSZ 101. cikk megsértését egyébként egyáltalán nem, azaz sem közjogi (public enforcement), sem magánjogi (private enforcement) jogérvényesítés útján nem perelnék?

3) Ha a két kérdés közül legalább az egyikre igenlő választ kell adni, mellőzni kell-e a német jog vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását, ha az európai joggal összhangban lévő értelmezés kizárt, ami azzal a következménnyel járna, hogy az engedményezések e szempontból mindenképpen érvényesek, és lehetővé válik a hatékony jogérvényesítés?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

24. A Bíróság elnökének 2023. március 7-i végzése (a Curtea de Apel București [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – (C-179/22. sz. ügy, AR)¹⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

25. A Bíróság (kilencedik tanács) 2023. május 17-i ítélete (a Spetsializiran nakazatelen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BK, ZhP elleni büntetőeljárás (C-176/22. sz. ügy, BK és ZhP [Az alapeljárás részleges felfüggesztése])¹⁹

Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő nemzeti bíróság az alapeljárásnak csak azt a részét függeszti fel, amelyet a Bíróság e kérelemre adott válasza érinthet.

26. A Bíróság (negyedik tanács) 2023. május 25-i ítélete (a Sofiyski rayonon sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – XN elleni szabálysértési eljárás (C-608/21. sz. ügy, Politseyski organ pri 02 RU SDVR)²⁰

1) A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (2) bevezetését a következőképpen kell értelmezni:

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 7. sz., Büntető ügyszak, 29. sz. alatt.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Büntető ügyszak, 25. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Büntető ügyszak, 16. sz. alatt.

azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely szerint a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított vagy megvádolt személy őrizetbe vételének okaira, ideértve az azon büntetendő cselekményre vonatkozó tájékoztatás, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják, az őrizetbe vételt elrendelő aktustól eltérő dokumentumokban is szerepelhet. Ezzel szemben e rendelkezéssel ellentétes az, ha ezt a tájékoztatást e személyekkel csak az őrizetbe vétel jogszerűségének vitatására irányuló esetleges bírósági jogorvoslat keretében közlik, nem pedig a szabadságelvonás időpontjában vagy röviddel ezt követően.

2) A 2012/13 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

az megköveteli, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított vagy megvádolt személynek az őrizetbe vétel okaira vonatkozó tájékoztatása tartalmazzon minden, a fogva tartás jogszerűségének eredményes megtámadásához nélkülözhetetlen információt. A büntetőeljárás adott szakaszát is figyelembe véve, annak érdekében, hogy a folyamatban lévő nyomozás előrehaladása ne legyen akadályoztatva, e tájékoztatásnak tartalmaznia kell az illetékes hatóságok előtt ismert releváns tények leírását, amelyek között szerepel a tényállás ismert időpontja és helye, e személyeknek az állítólagos bűncselekmény elkövetésében való konkrét részvételének jellege, valamint az ideiglenesen megállapított jogi minősítés.

27. A Bíróság (nagytanács) 2023. június 6-i ítélete (a Corte costituzionale [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – O. G. ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása (C-700/21. sz. ügy, O. G. [Harmadik állambeli állampolgárral szemben kibocsátott európai elfogatóparancs])²¹

1) Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkének 6. pontját az Európai Unió Alapjogi Chartája 20. cikkében rögzített törvény előtti egyenlőség elvével összefüggésben a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes az e 4. cikk 6. pontját átültető olyan tagállami szabályozás, amely abszolút jelleggel és automatikusan kizárja az európai elfogatóparancs végrehajtása mérlegelhető megtagadásának e rendelkezésben előírt okára alapított kedvezményéből az e tagállam területén tartózkodó vagy ott lakóhellyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárokat, anélkül, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság értékelhetné ezen állampolgárnak az említett tagállamhoz való kötődését.

2) A 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját a következőképpen kell értelmezni:

annak értékeléséhez, hogy meg kell-e tagadni a végrehajtó tagállam területén tartózkodó vagy lakóhellyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak átfogóan kell értékelnie az ezen állampolgár helyzetét jellemző valamennyi, azt valószínűsítő tényezőt, hogy e személy és a végrehajtó tagállam között fennáll olyan kötődés, amely bizonyítja az ezen tagállamba való, kellő mértékű beilleszkedését, és hogy ennél fogva a vele szemben a kibocsátó tagállamban kiszabott szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtó tagállamban történő végrehajtása javítja a társadalomba való visszailleszkedésének esélyét e büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtását követően. E tényezők között szerepel a harmadik országbeli állampolgárnak a végrehajtó tagállamhoz fűződő családi, nyelvi, kulturális, társadalmi vagy gazdasági kötődése, valamint az e tagállamban való tartózkodásának jellege, időtartama és feltételei.

28. A Bíróság (hatodik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Spetsializiran nakazatelen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – VB ellen folytatott büntetőeljárás (C-

²¹ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 3. sz., Büntető ügyszak, 8. sz. alatt.

430/22. és C-468/22. sz. egyesített ügyek, VB és társai [A távollétében elítélt személy tájékoztatása)]²²

A büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (4) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az nem kötelezi a nemzeti bíróságot arra, hogy a vádlott távollétében hozott, büntetőjogi felelősséget megállapító határozatban, amennyiben az ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében előírt feltételek nem teljesülnek, kifejezetten megemlítsa az új tárgyaláshoz való jogot.

Közigazgatási ügyszak

<i>Általános közigazgatási jogterület</i>

133. A Bíróság (tizedik tanács) 2023. március 1-jei végzése (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-91/22. sz. ügy, Edison Next)²³

A Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) által a 2022. január 25-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

134. A Bíróság (tizedik tanács) 2023. március 1-jei végzése (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-92/22. sz. ügy, Edison Next)²⁴

A Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) által a 2022. január 25-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

135. A Bíróság (tizedik tanács) 2023. március 1-jei végzése (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-93/22. sz. ügy, Edison Next)²⁵

A Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) által a 2022. január 25-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

136. A Bíróság (tizedik tanács) 2023. március 1-jei végzése (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-94/22. sz. ügy, Gruppo Mauro Saviola)²⁶

A Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) által a 2022. január 25-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

²² A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 11. sz., Büntető ügyszak, 46. és 48. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 81. sz. alatt.

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 81. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 81. sz. alatt.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 81. sz. alatt.

137. A Bíróság elnökének 2023. március 10-i végzése (a High Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-248/22. sz. ügy, The Minister for Justice and Equality)²⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

138. A Bíróság elnökének 2023. március 11-i végzése (a Fővárosi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-460/22. sz. ügy, DIGI)²⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

139. A Bíróság elnökének 2023. március 15-i végzése (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-463/21. sz. ügy, Global Starnet)²⁹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

140. A Bíróság második tanácsa elnökének 2023. március 16-i végzése (a Verwaltungsgericht Cottbus [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-723/21. sz. ügy, Stadt Frankfurt (Oder) és FWA)³⁰

A második tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

141. A Bíróság (hetedik tanács) 2023. március 24-i végzése (az Administrativen sad Veliko Tarnovo [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – DV kontra Direktor na Teritorialno podelenie na Natsionalna osiguritelna institut – Veliko Tarnovo (C-30/22. sz. ügy, Direktor na Teritorialno podelenie na Natsionalna osiguritelna institut-Veliko Tarnovo)³¹

A 2012. május 22-i 465/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 65. cikke (2) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezés nem alkalmazható az olyan helyzetre, amelyben valamely személy egy olyan tagállam illetékes hatóságától igényel munkanélküli-ellátásokat, amelyben nem szerzett biztosítási, szolgálati vagy önálló vállalkozóként folytatott tevékenységi időt, és amelynek területére visszatér egy olyan másik államban teljesített biztosítási, szolgálati vagy önálló vállalkozóként folytatott tevékenységi idő végén, amelyben e rendelkezés értelmében e teljes időszakban lakóhellyel rendelkezett.

142. A Bíróság (kilencedik tanács) 2023. március 31-i végzése (a Tribunal Superior de Justicia de Aragón [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Asociación Estatal de Entidades de Servicios de Atención a Domicilio (ASADE) kontra Consejería de Sanidad de la Diputación General de Aragón (C-676/20. sz. ügy)³²

A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 76. és 77. cikkét a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nonprofit szervezetek számára tartja fenn azt a lehetőséget, hogy a nyilvánosság, a verseny és az átláthatóság elvének tiszteletben tartása mellett

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 7. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 110. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 12. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 181. sz. alatt.

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 11. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 189. sz. alatt.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 3. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 39. sz. alatt.

³¹ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 4. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 57. sz. alatt.

³² A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 5. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 73. sz. alatt.

olyan megállapodásokat kössenek, amelyek értelmében e szervezetek általános érdekű szociális vagy egészségügyi szolgáltatásokat nyújtanak költségeik megtérítése fejében e szolgáltatások becsült értékétől függetlenül, amennyiben e megállapodások igénybevétele célja a szolidaritással kapcsolatos célkitűzések megvalósítása anélkül, hogy szükséges lenne az említett szolgáltatások nyújtásának megfelelőségét vagy költségvetési hatékonyságát javítani a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásaira általánosan alkalmazott szabályozáshoz viszonyítva, amennyiben

— egyfelől, az a szabályozási és megállapodási keret, amelyben az említett szervezetek tevékenységét végzik, ténylegesen hozzájárul a szociális célhoz, valamint a szolidaritás és a költségvetési hatékonyság célkitűzésének megvalósításához, amelyeken e szabályozás alapul, illetve

— másfelől, tiszteletben tartják az átláthatóság elvét, amint azt ezen irányelv 75. cikke előírja.

143. A Bíróság (ötödik tanács) 2023. május 17-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Funke Sp. z o.o. kontra Landespolizeidirektion Wien (C-626/21. sz. ügy, Funke)³³

1) A termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. és 22. cikkét, a 765/2008 rendelettel módosított, az általános termékbiztonságról szóló, 2001. december 3-i 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikkét, illetve II. mellékletét, valamint az általános termékbiztonságról szóló 2001/95/EK irányelv 12. cikke alapján létrehozott Európai Unió Gyors Tájékoztatási Rendszer (RAPEX) és annak értesítési rendszere alkalmazására vonatkozó iránymutatások megállapításáról szóló, 2018. november 8-i (EU) 2019/417 bizottsági végrehajtási határozat mellékletét a következőképpen kell értelmezni:

azok jogot biztosítanak az olyan gazdasági szereplő, mint a 765/2008 rendelet 22. cikke alapján valamely tagállam által a Bizottságnak tett értesítésben említett termékek importőre számára, akinek érdekeit sértheti ezen értesítés, hogy az említett értesítés kiegészítését kérje a bejelentő tagállam illetékes hatóságaitól.

2) A 765/2008 rendelet 20. és 22. cikkét, a 765/2008 rendelet által módosított 2001/95 irányelv 12. cikkét és II. mellékletét, valamint a 2019/417 végrehajtási határozat mellékletét az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben a következőképpen kell értelmezni:

az olyan gazdasági szereplőnek, mint a 765/2008 rendelet 22. cikke alapján tett értesítésben szereplő termékek importőrének, aki nem címzettje az ezen értesítés alapjául szolgáló intézkedésnek, és akinek az érdekeit az említett értesítés hiányos jellege sértheti, jogorvoslati lehetőséggel kell rendelkeznie a bejelentő tagállamban annak elérése érdekében, hogy az e tagállamot e tekintetben terhelő kötelezettségeket tiszteletben tartsák.

144. A Bíróság (második tanács) 2023. május 25-i ítélete (a Verwaltungsgericht Wien [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – WertInvest Hotelbetriebs GmbH kontra Magistrat der Stadt Wien (C-575/21. sz. ügy, WertInvest Hotelbetrieb)³⁴

1) A 2014. április 16-i 2014/52/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését, 4. cikke (2) bekezdésének b) pontját és 4. cikkének (3) bekezdését, II. melléklete 10. pontjának b) alpontját és III. mellékletét a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétben az olyan nemzeti szabályozás, amely „városfejlesztési projektek” esetében a környezeti hatásvizsgálat elvégzését egyrészt legalább 15 hektáros területfelhasználás és 150 000 m²-t meghaladó bruttó alapterület küszöbértékének elérésétől, másrészt attól teszi függővé, hogy egy átfogó,

³³ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 16. sz. alatt.

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 12. sz. alatt.

multifunkcionális, mindenesetre lakó- és kereskedelmi épületekkel, a projekt területét meghaladó kiterjedésű, az épületek megközelítését biztosító úthálózatot is magában foglaló és a projekt területét meghaladó vonzaskörzettel rendelkező területbeépítésre irányuló fejlesztési projektről legyen szó.

2) A 2014/52 irányelvvel módosított 2011/92 irányelv 4. cikkének (3) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

az azzal kapcsolatban elvégzendő eseti vizsgálat keretében, hogy a projekt várhatóan jelentős hatást gyakorol-e a környezetre, és ezért azt alá kell-e vetni környezeti hatásvizsgálatnak, az illetékes hatóságnak az érintett projektet a módosított 2011/92 irányelv III. mellékletében előírt valamennyi kiválasztási kritérium figyelembevételével kell vizsgálnia annak meghatározásához, hogy melyek az adott esetben releváns kritériumok, és ezt követően ezen, az adott esetben ekként relevánsnak bizonyuló kritériumokat kell alkalmazni.

3) A 2014/52 irányelvvel módosított 2011/92 irányelv 11. cikkét a következőképpen kell értelmezni:

azzal nem ellentétes, hogy az esetleges, a módosított 2011/92 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt eseti vizsgálatot első alkalommal egy ilyen, a módosított 2011/92 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírt engedély megadására hatáskörrel rendelkező bíróság végezze el.

Ugyanakkor a módosított 2011/92 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének e) pontja értelmében vett „érintett nyilvánosság” azon tagjainak, akik a nemzeti jogban az ezen irányelv 11. cikkében említett „kellő mértékű érdekeltségre” vagy adott esetben a „jogsérelemre” vonatkozóan előírt feltételeknek megfelelnek, biztosítani kell a jogot, hogy az e bíróság által meghozandó, arra vonatkozó határozat anyagi vagy eljárási jogszerűségét, hogy nincs szükség környezeti hatásvizsgálatra, kifogásolják egy másik bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtt.

4) A 2014/52 irányelvvel módosított 2011/92 irányelvet a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes, hogy a szükséges környezeti hatásvizsgálat elvégzése előtt vagy azzal párhuzamosan, illetve a környezeti hatások – környezeti hatásvizsgálat szükségességének megállapítására irányuló – egyedi vizsgálatának befejezése előtt nagyobb városfejlesztési projektek egészének részét képező egyes építési intézkedésekre építési engedélyeket adjanak ki.

145. A Bíróság (hetedik tanács) 2023. május 25-i ítélete (a Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – TLL The Longevity Labs GmbH kontra Optimize Health Solutions mi GmbH, BM (C-141/22. sz. ügy, TLL The Longevity Labs)³⁵

Az új élelmiszerekről, az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 258/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1852/2001/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2283 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának iv. alpontját a következőképpen kell értelmezni:

az olyan élelmiszer, mint a magas spermidintartalmú hajdinacsíra-őrlemény, amelynek 1997. május 15. előtt emberi fogyasztásra történő, jelentős mértékű felhasználására az Európai Unión belül nem került sor, az e rendelkezés értelmében vett „új élelmiszernek” minősül, mivel először is növényből állítják elő, másodszor nem nyilvánvaló, hogy annak biztonságosságát megerősítették volna az összetételére vonatkozó adatok, és a folyamatos használatával kapcsolatos tapasztalat, vagyis az, hogy e termék legalább egy uniós ország népességének jelentős részében legalább huszonöt éve a szokásos étrend részét képezi, végül pedig harmadszor azt nem az említett rendelkezés értelmében vett szaporítási gyakorlat alapján állították elő.

146. A Bíróság (hetedik tanács) 2023. május 25-i ítélete (a Verwaltungsgericht Minden [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – J. B., S. B., F. B., törvényes

³⁵ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 89. sz. alatt.

képviselőik: J. B. és S. B. kontra Bundesrepublik Deutschland (C-364/22. sz. ügy, Bundesrepublik Deutschland [Önkéntes visszatérés])³⁶

1) A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját a következőképpen kell értelmezni:

azzal nem ellentétes, ha a nemzetközi védelem iránti ismételt kérelmet elfogadhatatlanság miatt egyrészt attól függetlenül utasítják el, hogy a kérelmező a nemzetközi védelem iránti kérelmének elutasítását követően, és azt megelőzően, hogy ezen nemzetközi védelem iránti ismételt kérelmet benyújtotta, visszatért a származási országába, és másrészt attól függetlenül, hogy e visszatérésre önkéntesen vagy kitoloncolás útján került-e sor,

2) A 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját a következőképpen kell értelmezni:

azzal nem ellentétes a nemzetközi védelem iránti ismételt kérelemnek a valamely tagállam általi, elfogadhatatlanság miatt való elutasítása abban az esetben, ha a korábbi kérelemre vonatkozó határozat nem a kiegészítő védelmi jogállás megadására vonatkozott, hanem azt a kitoloncolást tiltó okok fennállásának vizsgálatát követően fogadták el, és e vizsgálat lényegében hasonló az e jogállás megadása érdekében végzett vizsgálathoz.

147. A Bíróság (első tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Cataluña [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Prestige and Limousine, SL kontra Área Metropolitana de Barcelona, Asociación Nacional del Taxi (Antaxi), Asociación Profesional Elite Taxi, Sindicat del Taxi de Catalunya (STAC), Tapoca VTC1 SL, Agrupació Taxis Companys (C-50/21. sz. ügy, Prestige and Limousine)³⁷

1) Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésével nem ellentétes egy agglomerációra alkalmazandó olyan szabályozás, amely egyrészt azt írja elő, hogy a személygépkocsik vezetővel történő bérbeadására irányuló szolgáltatások nyújtása tevékenységének ezen agglomerációban való gyakorlásához a személygépkocsik vezetővel történő bérbeadására irányuló szolgáltatások városi és helyközi nyújtásához szükséges nemzeti engedélyen felül egy különleges engedély is szükséges, másrészt pedig azt, hogy az ilyen szolgáltatásokra vonatkozó engedélyek száma az említett agglomerációra kiadott taxiszoolgáltatási engedélyek harmincad részére korlátozódik, amennyiben ezen intézkedések nem vezetnek állami forrásoknak az e rendelkezés értelmében vett felhasználásához.

2) Az EUMSZ 49. cikkel nem ellentétes egy agglomerációban alkalmazandó olyan szabályozás, amely azt írja elő, hogy a személygépkocsik vezetővel történő bérbeadására irányuló szolgáltatások nyújtása tevékenységének ezen agglomerációban való gyakorlásához a személygépkocsik vezetővel történő bérbeadására irányuló szolgáltatások városi és helyközi nyújtásához szükséges nemzeti engedélyen felül egy különleges engedély is szükséges, amennyiben e különleges engedély olyan objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és előzetesen ismert szempontokon alapul, amelyek kizárnak minden önkényes alkalmazást, és amelyek nem azon ellenőrzéseket ismétlik meg, amelyeket már elvégeztek a nemzeti engedélyezési eljárás keretében, hanem amelyek ezen agglomeráció sajátos szükségleteinek felelnek meg.

3) Az EUMSZ 49. cikkel ellentétes egy agglomerációban alkalmazandó olyan szabályozás, amely a személygépkocsik vezetővel történő bérbeadására irányuló szolgáltatásokra vonatkozó engedélyek számát az említett agglomerációban a taxiszoolgáltatásokra kiadott engedélyek harmincad részére korlátozza, amennyiben nem bizonyított, hogy ez az intézkedés alkalmas az elérni kívánt cél koherens és szisztematikus módon történő megvalósításának biztosítására, ezen agglomeráció közlekedésének, forgalmának és közterületeinek megfelelő kezelésére, valamint ezen agglomeráció környezetének

³⁶ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 10. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 154. sz. alatt.

³⁷ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 7. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 104. sz. alatt.

védelmére, és az sem bizonyított, hogy ezen intézkedés nem lép túl az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéken.

148. A Bíróság (harmadik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Landesgericht Korneuburg [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Austrian Airlines AG kontra TW (C-49/22. sz. ügy, Austrian Airlines [Mentesítő járat])³⁸

1) A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontját és 8. cikke (1) bekezdésének b) pontját a következőképpen kell értelmezni:

a valamely tagállam által a légi járat törlését követően konzuli segítségnyújtási intézkedés keretében szervezett mentesítő járat nem minősül az e rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „összehasonlítható szállítási feltételek mellett, a végső [célállomásra történő átfoglalásnak]”, amelyet az üzemeltető légi fuvarozónak kell felajánlania annak az utasnak, akinek a járatát törölték.

2) A 261/2004 rendelet 8. cikkének (1) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

az olyan utas számára, akinek a visszaútra szóló járatának törlését követően magának kell jelentkeznie a valamely tagállam által konzuli segítségnyújtási intézkedés keretében szervezett mentesítő járatra, és ennek alapján ezen államnak kötelező költség hozzájárulást kell fizetnie, nem jogosult arra e rendelet alapján, hogy az üzemeltető légi fuvarozó e költségeket neki visszatérítse.

Ezen utas azonban – annak érdekében, hogy az üzemeltető légi fuvarozótól kártalanítást kapjon – a nemzeti bíróság előtt hivatkozhat arra, hogy ezen üzemeltető légi fuvarozó nem tartotta tiszteletben egyrészt a jegy árának az utazás meg nem tett szakasza vagy szakaszai, vagy az eredeti utazási tervvel kapcsolatban már semmilyen célt nem szolgáló szakaszai vonatkozásában történő visszatérítésére irányuló kötelezettségét, másrészt az említett rendelet 8. cikkének (1) bekezdéséből eredő segítségnyújtási kötelezettségét, beleértve a tájékoztatási kötelezettségét is. E kártalanításnak azonban arra kell korlátozódnia, ami az adott ügy sajátos körülményeire tekintettel szükségesnek, megfelelőnek és észszerűnek bizonyul annak érdekében, hogy pótolják az említett üzemeltető légi fuvarozó mulasztását.

149. A Bíróság (első tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Fastweb SpA, Tim SpA, Vodafone Italia SpA, Wind Tre SpA kontra Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (C-468/20. sz. ügy, Fastweb és társai [A számlázás gyakorisága])³⁹

Az arányosság és az egyenlő bánásmód elvével összefüggésben az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikket, a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdését, (2) bekezdésének a) pontját, (4) bekezdésének b) és d) pontját, valamint (5) bekezdésének b) pontját, továbbá a 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (egyetemes szolgáltatási irányelv) 20–22. cikkét a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely jogkört biztosít a nemzeti szabályozó hatóságnak arra, hogy olyan határozatot fogadjon el, amely egyrészt a mobiltelefon-szolgáltatókat arra kötelezi, hogy a kereskedelmi ajánlatok megújítására és a számlázásra vonatkozóan legalább négyhetes

³⁸ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 78. sz. alatt.

³⁹ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 8. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 112. sz. alatt.

gyakoriságot alkalmazzanak, a vezetékestelefon-, illetve ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókat pedig arra kötelezi, hogy az ilyen ajánlatok megújítására és a számlázásra vonatkozóan havi vagy többhavi gyakoriságot alkalmazzanak, feltéve hogy a szóban forgó két szolgáltatáskategória e nemzeti szabályozás tárgya és célja tekintetében eltérő helyzetben van.

150. A Bíróság (harmadik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Azienda Nazionale Autonoma Strade SpA (ANAS) kontra Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (C-545/21. sz. ügy, ANAS)⁴⁰

1) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. július 11-i 1083/2006/EK tanácsi rendelet 2. cikkének 7. pontját a következőképpen kell értelmezni:

a „szabálytalanság” e rendelkezés értelmében vett fogalma kiterjed az Európai Unió valamely strukturális alapjából társfinanszírozott munkálatok elvégzésére irányuló közbeszerzési eljárás keretében tanúsított, „vesztegetésnek” minősíthető olyan magatartásokra, amelyek tekintetében közigazgatási vagy bírósági eljárást indítottak, ideértve azt az esetet is, amikor nem bizonyított, hogy e magatartások tényleges hatást gyakoroltak az ajánlattevő kiválasztására irányuló eljárására, és nem állapították meg az Unió költségvetésének tényleges sérelmét.

2) Az 1083/2006 rendelet 98. cikkének (1) és (2) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

az az e rendelet 2. cikkének 7. pontjában meghatározott „szabálytalanság” esetén arra kötelezi a tagállamokat, hogy az alkalmazandó pénzügyi korrekció meghatározása céljából az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett eseti jelleggel végezzenek értékelést, figyelembe véve különösen a megállapított szabálytalanságok jellegét és súlyát, valamint azoknak az érintett alapra gyakorolt pénzügyi hatását.

151. A Bíróság (harmadik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – NN kontra Regione Lombardia (C-636/21. sz. ügy, Regione Lombardia [Állatbetegségekkel kapcsolatos piactámogatási intézkedések])⁴¹

A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 220. cikkét az olaszországi tojás- és baromfihús-ágazatot érintő rendkívüli piactámogatási intézkedésekről szóló, 2019. augusztus 2-i (EU) 2019/1323 bizottsági végrehajtási rendelettel összefüggésben a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az értelmezése és alkalmazása szerint az ezen utóbbi rendeletben előírt támogatási intézkedések kedvezményezettjeinek körét kizárólag azokra a mezőgazdasági vállalkozókra korlátozza, akik a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában még mindig tevékenységet folytattak a baromfiágazatban.

152. A Bíróság (második tanács) 2023. június 15-i ítélete (a High Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Eco Advocacy CLG kontra An Bord Pleanála (C-721/21. sz. ügy, Eco Advocacy)⁴²

1) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti eljárási szabály, amely szerint egyrészt a – mind a nemzeti jog, mind pedig az olyan uniós jogi rendelkezések tekintetében, mint

⁴⁰ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 12. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 208. sz. alatt.

⁴¹ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 18. sz. alatt.

⁴² A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 5. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 58. sz. alatt.

a 2014. április 16-i 2014/52/EU irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (2)–(5) bekezdése és III. melléklete, illetve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése kapcsán előterjesztett – bírósági felülvizsgálat iránti kérelemnek a kérelmek és a kérelmet alátámasztó jogalapok ismertetésén kell alapulnia, pontosan megjelölve e jogalapok mindegyikét, és minden egyes jogalap tekintetében megjelölve az annak alátámasztására felhozott tényeket vagy bizonyítékokat, másrészt pedig a felperes a tárgyaláson nem hivatkozhat az ezen ismertetésben szereplőkön kívül más jogalapra, illetve nem terjeszthet elő további kereseti kérelmet.

2) A 92/43 irányelv 6. cikkének (3) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

amennyiben valamely tagállam illetékes hatósága úgy dönt, hogy engedélyez az ezen irányelv alapján védett természeti területre valószínűleg hatást gyakorló tervet vagy projektet anélkül, hogy az e rendelkezés értelmében vett megfelelő vizsgálatot írna elő, bár e hatóság a határozatának indoklásában nem köteles válaszolni a közigazgatási eljárás során felhozott valamennyi jogi és ténybeli kérdésre, mindazonáltal kellően meg kell jelölnie azokat az indokokat, amelyek alapján a szóban forgó engedély megadása előtt az esetlegesen kifejtett ellentétes vélemények és az azokban kifejtett észszerű kétségek ellenére bizonyosságot szerzett arról, hogy minden észszerű tudományos kétely kizárható azzal kapcsolatban, hogy e projekt jelentős hatással lehet erre a területre.

3) A 92/43 irányelv 6. cikkének (3) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

annak meghatározásához, hogy szükséges-e valamely terv vagy projekt természeti területre gyakorolt hatásainak megfelelő vizsgálata, figyelembe vehetők e tervnek vagy projektnek a szennyezőanyagok eltávolítását magában foglaló jellemzői, amelyek ezáltal az említett terv vagy projekt e területre gyakorolt kedvezőtlen hatásainak csökkentését eredményezhetik, amennyiben e jellemzőket a terv vagy projekt az említett területre gyakorolt hatástól függetlenül, az ilyen tervben vagy projektben benne rejlő általános jellemzőkként tartalmazza.

153. A Bíróság (ötödik tanács) 2023. június 15-i ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Saint-Louis Sucre kontra Premier ministre, Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation, SICA des betteraviers d'Étrepagny (C-183/22. sz. ügy, Saint-Louis Sucre [Termelői szervezet elismerése])⁴³

1) A 2017. december 13-i (EU) 2017/2393 európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 153. cikke (1) bekezdésének b) pontját a következőképpen kell értelmezni:

az egyetlen termelői szervezethez való tartozás követelménye kizárólag e szervezet termelői jogállással rendelkező tagjaira vonatkozik.

2) A 2017/2393 rendelettel módosított 1308/2013 rendelet 153. cikke (2) bekezdésének c) pontját a következőképpen kell értelmezni:

annak meghatározása érdekében, hogy valamely termelői szervezet alapszabálya tartalmaz-e olyan szabályokat, amelyek lehetővé teszik a termelő tagok számára, hogy demokratikus módon, alaposan vizsgálják szervezetük tevékenységét és az általa hozott döntéseket, az e szervezet elismeréséért felelős nemzeti hatóságnak:

— meg kell vizsgálnia, hogy valamely személy ellenőrzi-e a termelői szervezet bizonyos tagjait, figyelembe véve nemcsak azt a tényt, hogy e személy részesedéssel rendelkezik az említett tagok alaptőkéjében, hanem azt is, hogy e személy velük más típusú kapcsolatokat tart fenn, mint például a nem termelő tagok esetében azok ugyanazon érdekképviselői szövetségben való tagsága, vagy termelő tagok esetében az ilyen szövetségben belüli irányítási feladatok e tagok általi ellátása;

⁴³ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 92. sz. alatt.

— miután meggyőződött arról, hogy a termelői szervezet termelő tagjai rendelkeznek-e a szavazatok többségével a szervezet közgyűlésén, azt is meg kell vizsgálnia, hogy a szavazatoknak a más személyek ellenőrzése alatt nem álló tagok közötti megoszlására tekintettel egy vagy több nem termelő tag – azon meghatározó befolyás miatt, amelyet e tényről fogva gyakorolhat – még többség nélkül is képes-e ellenőrizni a termelői szervezet által hozott döntéseket.

154. A Bíróság (hetedik tanács) 2023. június 15-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Thermalhotel Fontana Hotelbetriebsgesellschaft mbH (C-411/22. sz. ügy, Thermalhotel Fontana)⁴⁴

1) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját a következőképpen kell értelmezni:

az államilag finanszírozott kártalanítás, amelyet a munkavállalóknak azon vagyoni károk után nyújtanak, amelyeket a jövedelemszerző tevékenységüknek a Covid19-ben való megbetegedésük, annak gyanúja vagy az említett betegséggel való megfertőződésük gyanúja miatti elkülönítésük során fennálló akadályoztatása okozott, nem minősül az e rendelkezés értelmében vett „betegségi ellátásnak”, és így nem tartozik e rendelet hatálya alá.

2) Az EUMSZ 45. cikket és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkét a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétben az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az olyan jövedelemkiesés után járó kártalanítás nyújtásának, amelyet a munkavállalók a Covid19-teszt pozitív eredménye alapján elrendelt elkülönítés miatt szenvednek el, az a feltétele, hogy az elkülönítési intézkedést e tagállam hatósága e szabályozás alapján rendelje el.

Pénzügyi jogterület

52. A Bíróság elnökének 2023. március 7-i végzése (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-398/21. sz. ügy, Conseil national des barreaux és társai)⁴⁵

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

53. A Bíróság (hatodik tanács) 2023. március 27-i végzése (Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – VN kontra Belgische Staat (C-34/22. sz. ügy, Belgische Staat)⁴⁶

Az EUMSZ 56. cikket és az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás 36. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétben az olyan adómentességi rendszert bevezető nemzeti szabályozás, amely – noha megkülönböztetés nélkül alkalmazandó a belföldi és külföldi hitelintézeteknél elhelyezett takarékbetétekből származó jövedelmekre – az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség más tagállamaiban letelepedett hitelintézeteknél elhelyezett takarékbetétekből származó jövedelmek adómentességét olyan feltételek teljesítésétől teszi függővé, amelyeknek az e nemzeti szabályozásban szereplőkhöz hasonlónak kell lenniük, amelyek viszont de facto a nemzeti piacra jellemzőek.

54. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2023. május 17-i ítélete (a Naczelny Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – P.M. kontra Dyrektor Izby

⁴⁴ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 10. sz., Munkaügyi ügyszak, 32. sz. alatt.

⁴⁵ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 10. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 68. sz. alatt.

⁴⁶ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 33. sz. alatt.

Administracji Skarbowej w Warszawie (C-105/22. sz. ügy, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie [Az exportált használt gépjárművek adóztatása])⁴⁷

Az elsődleges uniós jogot, különösen az EUMSZ 110. cikk első bekezdését, valamint a jövedéki adó egyszeri megfizetésének elvét és az arányosság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az érintett tagállamban nyilvántartásban vett személygépkocsi kivitele esetén nem írja elő az e gépjármű után az e tagállamban megfizetett jövedéki adónak az említett gépjármű e tagállam területén történő használatának időtartamával arányos összegben történő visszatérítését.

55. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2023. május 17-i ítélete (a Cour de cassation [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – IT kontra État belge (C-365/22. sz. ügy, État belge [Héa – alkatrésznek értékesített gépjárművek])⁴⁸

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 311. cikke (1) bekezdésének 1. pontját a következőképpen kell értelmezni:

azok a használatból véglegesen kivont gépjárművek, amelyeket egy vállalkozás az ezen irányelv 314. cikkében említett személyektől szerez meg, és amelyeket anélkül szántak „alkatrésznek” való értékesítésre, hogy azokból az alkatrészeket kisserelték volna, az említett irányelv 311. cikke (1) bekezdésének 1. pontja értelmében vett használt cikkeknek minősülnek, amennyiben – egyfelől – azok olyan elemeket tartalmaznak, amelyek oly módon őrizték meg azokat a funkcióikat, amelyekkel új állapotban rendelkeztek, hogy azokat aktuális vagy felújítás utáni állapotukban újból használni lehessen, másfelől pedig, ha megállapításra kerül, hogy e gépjárművek saját gazdasági körforgásukban maradtak az alkatrészek ilyen újbóli használatának ténye okán.

56. A Bíróság (kilencedik tanács) 2023. május 17-i ítélete (a Tribunal de première instance du Luxembourg [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – SA Cezam kontra État belge (C-418/22. sz. ügy, Cezam)⁴⁹

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 273. cikkét, valamint az arányosság és az adósemlegesség elvét a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a hozzáadottérték-adó (héa-) államkincstár részére történő bevallására és megfizetésére vonatkozó kötelezettség elmulasztását azon héa-összeg 20 %-ának megfelelő átalánybírsággal szankcionálják, amelyet a levonható héa-beszámítása előtt kellett volna megfizetni, a kérdést előterjesztő bíróság által az alapügyben kiszabott bírság arányosságát illetően elvégzendő vizsgálatra is figyelemmel.

57. A Bíróság (hetedik tanács) 2023. május 24-i végzése (a Supremo Tribunal Administrativo [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Shortcut – Consultadoria e Serviços de Tecnologias de Informação, Lda kontra Autoridade Tributária e Aduaneira (C-690/22. sz. ügy, Shortcut)

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 178. cikkének a) pontját, 219. cikkét és 226. cikkének 6. pontját a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az, ha a nemzeti adóhatóság azzal az indokkal tagadhatja meg a hozzáadottérték-adó levonásához való jogot, hogy az olyan adatokat tartalmazó számlák, mint az „alkalmazásfejlesztési szolgáltatások”, nem felelnek meg az ezen utóbbi rendelkezésben előírt alaki követelményeknek.

⁴⁷ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 35. sz. alatt.

⁴⁸ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 11. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 78. sz. alatt.

⁴⁹ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 10. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 75. sz. alatt.

58. A Bíróság (tizedik tanács) 2023. május 25-i ítélete (a Naczelny Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie kontra W. Sp. z o.o. (C-114/22. sz. ügy, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie [Héa- – Fiktív beszerzési ügylet])⁵⁰

A 2010. július 13-i 2010/45/EU irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek az adósemlegesség és az arányosság elvével összefüggésben értelmezett 167. cikkét, 168. cikkének a) pontját, 178. cikkének a) pontját, és 273. cikkét a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétben az olyan nemzeti jogszabály, amelynek értelmében az adóalanyt pusztán amiatt fosztják meg az előzetesen megfizetett hozzáadottérték-adó levonásához való jogtól, hogy valamely adóköteles gazdasági ügyletet a nemzeti polgári jogi rendelkezések alapján fiktívnek és semmisnek tekintenek anélkül, hogy szükséges lenne annak bizonyítása, hogy teljesülnek azok a tényezők, amelyek lehetővé teszik, hogy az uniós jogra tekintettel ezen ügyletet fiktív ügyletnek minősítsék vagy – amennyiben az említett ügylet ténylegesen megvalósult – hogy az hozzáadottértékadó-csaláson vagy joggal való visszaélésen alapul.

59. A Bíróság (hatodik tanács) 2023. május 25-i ítélete (a Vestre Landsret [Dánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Skatteministeriet kontra Danish Fluid System Technologies A/S (C-368/22. sz. ügy, Danish Fluid System Technologies)⁵¹

A 2000. január 31-i 254/2000/EK tanácsi rendelettel módosított, a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklatúrának a 2010. október 5-i 861/2010/EU bizottsági rendelettel módosított változata szerinti 7307 22 10 vámtarifaszámát a következőképpen kell értelmezni:

az olyan rozsdamentes acélból készült csőszervevények, az öntött szerelvények kivételével, amelyek külső menetesek, és nem minősülnek olyan rövid belső menetes csőidomnak, amely lehetővé teszi két csőnek az ilyen szerelvénybe való becsavarása vagy az említett szerelvénybe való egyszerű beillesztése útján történő összekapcsolását, nem tekinthetők az e vámtarifaszám alá tartozó „csőtoldatoknak”.

60. A Bíróság (ötödik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Tribunalul Cluj [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – SC Zes Zollner Electronic SRL kontra Direcția Regională Vamală Cluj – Biroul Vamal de Frontieră Aeroport Cluj Napoca (C-640/21. sz. ügy, Zes Zollner Electronic)⁵²

1) Az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 173. cikkét és 174. cikkét a következőképpen kell értelmezni:

azok nem alkalmazhatók abban az esetben, ha a nyilatkozattevő a vámáru-nyilatkozat benyújtását és az áru átengedését követően azt állapítja meg, hogy az áruk – eredetileg az e nyilatkozat tárgyát képezőkhöz viszonyított –többletmennyiségének szintén az említett nyilatkozat tárgyát kellett volna képeznie, amennyiben:

- egyrészt a vámáru-nyilatkozatnak az e rendelkezések közül az első rendelkezés alapján történő módosítása iránti kérelem nem fogadható el, ha az e nyilatkozat módosítására irányul annak érdekében, hogy az az abban említett mennyiséghez viszonyítva többletmennyiségre vonatkozzon, és*
- másrészt a vámáru-nyilatkozat érvénytelenítése iránti kérelem e rendelkezések közül a második alapján nem fogadható el, ha e kérelmet az áru átengedése után nyújtották be, anélkül azonban, hogy az e kódex 175. cikke alapján az Európai Bizottság által meghatározott esetek körébe tartozna.*

⁵⁰ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 8. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 43. sz. alatt.

⁵¹ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 9. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 64. sz. alatt.

⁵² A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 3. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 14. sz. alatt.

2) A 952/2013 rendeletet, különösen annak 42. cikkét, 139. cikkének (1) bekezdését és 158. cikkének (1) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

amennyiben a nyilatkozattevő az áruk átengedését követően megállapítja, hogy az importált áruk mennyisége nagyobb, mint a vámáru-nyilatkozatában feltüntetett mennyiség, köteles e többletmennyiségre vonatkozóan új nyilatkozatot tenni. Ha az ilyen késedelmes nyilatkozat esetében a vámhatóságok e rendelet 42. cikkének megfelelően szankciókat előíró nemzeti jogszabályokat alkalmaznak, az esetlegesen elkövetett jogsértés jogi minősítése és adott esetben a kiszabandó vámjogszabályok be nem tartása miatti szankciók meghatározása érdekében figyelembe kell venniük az összes releváns tényezőt, ideértve adott esetben a nyilatkozattevő jóhiszeműségét is, annak biztosítása érdekében, hogy e szankciók hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek legyenek.

61. A Bíróság (hetedik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Naczelny Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – E. kontra Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu (C-322/22. sz. ügy, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu)⁵³

Az egyenértékűség elvét a lojális együttműködés elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétben az olyan nemzeti szabályozás, amely – abban az esetben, ha az adótúlfizetés visszatérítése iránti kérelmet több mint 30 nappal a Bíróság azon ítéletének az Európai Unió Hivatalos Lapjában való közzétételét követően nyújtják be, amelyből a szóban forgó adóztatás uniós joggal való összeegyeztethetetlenségének megállapítása következik – az érintett adóalany számára a túlfizetés után fizetendő kamatok futamidejét e közzétételt követő harmincadik napig terjedő időszakra korlátozza, vagy akár kizár bármely kamatot abban az esetben, ha az említett túlfizetés az adóalanynál az említett harmincadik napot követően keletkezett.

62. A Bíróság (tizedik tanács) 2023. június 15-i ítélete (az Administrativen sad – Varna [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Teritorialna direksia Mitnitsa Varna kontra „NOVA TARGOVSKA KOMPANIA 2004” AD (C-292/22. sz. ügy, Nova Targovska Kompania 2004)⁵⁴

1) A vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklatúrát a 2018. október 11-i (EU) 2018/1602 bizottsági végrehajtási rendeletből és a 2019. október 9-i (EU) 2019/1776 bizottsági végrehajtási rendeletből eredő változataiban a következőképpen kell értelmezni:

az e nomenklatúra 1516 vámtarifaszáma alá nem tartozó és a finomítástól eltérő feldolgozáson átesett, pálmaolajból álló élelmiszer-készítményt a 1517 vámtarifaszám alá kell sorolni, mivel e tekintetben nincs jelentősége annak, hogy e készítményt ezen feldolgozás folytán vegyileg átalakították-e.

2) A Kombinált Nomenklatúrát az (EU) 2018/1602 bizottsági végrehajtási rendeletből és az (EU) 2019/1776 bizottsági végrehajtási rendeletből eredő változataiban a következőképpen kell értelmezni:

az e nomenklatúrában annak megállapítására meghatározott módszerek és szempontok hiányában, hogy az ilyen készítmény átesett-e a finomítástól eltérő feldolgozáson, a vámhatóságok megválaszthatják az e célra alkalmas módszert, feltéve hogy az alkalmas arra, hogy az említett nomenklatúrával összeegyeztethető eredményre vezessen, aminek a vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

⁵³ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 10. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 66. sz. alatt.

⁵⁴ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 8. sz., Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 51. sz. alatt.

Munkaügyi ügyszak

21. A Bíróság (harmadik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BNP Paribas SA kontra TR (C-567/21. sz. ügy, BNP Paribas)⁵⁵

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 33. cikkét e rendelet 36. cikkével összefüggésben a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes, ha a munkaszerződésre vonatkozó, az eredeti eljárás szerinti tagállamban hozott határozatnak a címzett tagállamban való elismerése azzal a következménnyel jár, hogy a címzett tagállam bíróságához benyújtott kérelmek elfogadhatatlanok arra tekintettel, hogy az eredeti eljárás szerinti tagállam joga e munkaszerződésre vonatkozó valamennyi kérelem koncentrációjára vonatkozó eljárási szabályt ír elő, a címzett tagállam azon eljárási szabályainak sérelme nélkül, amelyek az elismerést követően alkalmazhatók.

22. A Bíróság (hatodik tanács) 2023. június 15-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BM, NP kontra Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca – MIUR (C-132/22. sz. ügy, Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca [Speciális alkalmassági listák])⁵⁶

Az EUMSZ 45. cikket és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a felsőfokú művészeti, zenei és táncművészeti képzést nyújtó nemzeti közintézményekben határozatlan és határozott idejű munkaszerződések útján történő alkalmazás alapjául szolgáló alkalmassági listára való felvételre irányuló eljárásban csak azok a pályázók vehetnek részt, akik ezen intézményekben szereztek bizonyos szakmai tapasztalatot, és amely ekként megakadályozza a más tagállamokban szerzett szakmai tapasztalat figyelembevételét az ezen eljárásban való részvétel céljából.

Polgári ügyszak

59. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2023. május 17-i ítélete (a Landgericht Essen [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – DC kontra HJ (C-97/22. sz. ügy, DC [A szerződés teljesítése után történő elállás])⁵⁷

A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikke (4) bekezdése a) pontjának i. alpontját és (5) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

az mentesíti a fogyasztót minden olyan kötelezettsége alól, hogy megfizesse az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés teljesítéseként nyújtott szolgáltatás ellenértékét, ha az érintett kereskedő (eladó vagy szolgáltató) nem közölte vele az ezen 14. cikk (4) bekezdése a) pontjának i. alpontjában szereplő információkat, és e fogyasztó az elállási jogát e szerződés teljesítését követően gyakorolta.

⁵⁵ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 12. sz., Munkaügyi ügyszak, 43. sz. alatt.

⁵⁶ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 6. sz., Munkaügyi ügyszak, 14. sz. alatt.

⁵⁷ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 5. sz., Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 73. sz. alatt.

60. A Bíróság (kilencedik tanács) 2023. május 17-i ítélete (a Tribunal da Relação de Lisboa [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Fonds de Garantie des Victimes des Actes de Terrorisme et d’Autres Infractions (FGTI) kontra Victoria Seguros S. A. (C-264/22. sz. ügy, Fonds de Garantie des Victimes des Actes de Terrorisme et d’Autres Infractions)⁵⁸

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról („Róma II”) szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkének (1) bekezdését, 15. cikkének h) pontját és 19. cikkét a következőképpen kell értelmezni:

a károsult jogaiba lépő harmadik személy károkozóval szembeni keresetére irányadó, ezen belül az e kereset elévülésének szabályait meghatározó jog főszabály szerint az e kár bekövetkezésének helye szerinti ország joga.

61. A Bíróság (első tanács) 2023. május 25-i ítélete (az Oberster Gerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger Reg. Gen. mbH (AKM) kontra Canal+ Luxemburg Sàrl (C-290/21. sz. ügy, AKM [Műholdas programcsomagok szolgáltatása Ausztriában])⁵⁹

A műholdas műsorsugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szóló, 1993. szeptember 27-i 93/83/EGK tanácsi irányelv 1. cikke (2) bekezdésének b) pontját a következőképpen kell értelmezni:

abban az esetben, ha a műholdasprogramcsomag-szolgáltató ahhoz a műholdas nyilvánossághoz közvetítéshez, amelyben részt vesz, köteles beszerezni az érintett szerzői és szomszédos jogok jogosultjainak engedélyét, ezt az engedélyt – az érintett műsorsugárzó szervezet részére adott engedélyhez hasonlóan – kizárólag abban a tagállamban kell beszerezni, amelyben a műsorhordozó jeleket a műholdra vezető közvetítési láncba juttatják.

62. A Bíróság (második tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Conseil d’État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Union fédérale des consommateurs – Que choisir (UFC – Que choisir), Consommation, logement et cadre de vie (CLCV) kontra Premier ministre, Ministre de l’Économie, des Finances et de la Relance (C-407/21. sz. ügy, UFC – Que choisir és CLCV)⁶⁰

1) Az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatáseggyüttesekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikkének (2) és (3) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

amennyiben az utazási csomagra vonatkozó szerződés felmondását követően az utazási csomag szervezője e rendelkezés értelmében köteles teljesen megtéríteni az érintett utazónak az említett utazási csomag fejében teljesített kifizetéseket, az ilyen megtérítés kizárólag e fizetések pénzösszeg formájában történő visszatérítését jelenti.

2) A 2015/2302 irányelv 12. cikkének (2)–(4) bekezdését a 4. cikkével összefüggésben a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétben az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az utazási csomagok szervezői – az utazási csomagra vonatkozó szerződések teljesítését akadályozó globális egészségügyi válság kitörésével összefüggésben – ideiglenesen mentesülnek azon kötelezettségük alól, hogy az érintett utazóknak legkésőbb a szerződés felmondását követő 14 napon belül megtérítsék a felmondott szerződés alapján teljesített kifizetések teljes összegét, beleértve azokat az eseteket is, amikor az ilyen szabályozás

⁵⁸ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 8. sz., Polgári ügyszak, 65. sz. alatt.

⁵⁹ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 9. sz., Polgári ügyszak, 73. sz. alatt.

⁶⁰ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 10. sz., Polgári ügyszak, 92. sz. alatt.

célja annak elkerülése, hogy a várható visszatérítési követelések nagy száma miatt ezen utazásszervezők fizetőképessége olyan mértékben legyen befolyásolva, amely veszélybe sodorja létezésüket, és ily módon megőrizze az érintett ágazat életképességét.

3) Az uniós jogot, és különösen az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti lojális együttműködés elvét a következőképpen kell értelmezni:

az nem teszi lehetővé a 2015/2302 irányelv 12. cikkének (2)–(4) bekezdésével ellentétes nemzeti szabályozás megsemmisítése iránti keresetet elbíráló nemzeti bíróság számára, hogy korlátozza az e nemzeti szabályozást megsemmisítő határozatának időbeli hatályát.

63. A Bíróság (ötödik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Tribunalul Olt [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – OZ kontra Lyoness Europe AG (C-455/21. sz. ügy, Lyoness Europe)⁶¹

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének b) pontját a következőképpen kell értelmezni:

az e rendelkezés értelmében vett „fogyasztó” fogalmába tartozik az a természetes személy, aki valamely gazdasági társaság által kialakított olyan rendszerhez csatlakozik, amely többek között lehetővé teszi, hogy e természetes személy pénzügyi előnyökben részesüljön áruknak és szolgáltatásoknak e társaság kereskedelmi partnereitől e természetes személy vagy az e rendszerben az ő ajánlására részt vevő más személyek által történő beszerzése során, amennyiben az említett természetes személy szakmai tevékenységén kívül eső célból jár el.

64. A Bíróság (tizedik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Warszawie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LM kontra KP (C-654/21. sz. ügy, LM [Törlésre irányuló viszontkereset])⁶²

Az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 124. cikkének d) pontját a 128. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben a következőképpen kell értelmezni:

az európai uniós védjegy törlésére irányuló viszontkereset a jogosultat a védjegy lajstromozásából eredően megillető valamennyi jogra vonatkozhat, és a viszontkereset tárgya nem korlátozódik a védjegybitorlási kereset által meghatározott peres ügyre.

Gazdasági ügyszak

23. A Bíróság elnökének 2023. március 17-i végzése (az Oberlandesgericht Stuttgart [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-190/21. sz. ügy, PayPal)⁶³

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

24. A Bíróság (ötödik tanács) 2023. június 8-i ítélete (a Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – I.S., K.S. kontra YYY. S.A. (C-570/21. sz. ügy, YYY. [A „fogyasztó” fogalma])⁶⁴

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének b) pontját a következőképpen kell értelmezni:

⁶¹ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 12. sz., Polgári ügyszak, 99. sz. alatt.

⁶² A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 3. sz., Polgári ügyszak, 19. sz. alatt.

⁶³ A kérdést l.: Hírlevél XII. évf. 8. sz., Gazdasági ügyszak, 45. sz. alatt.

⁶⁴ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 2. sz., Gazdasági ügyszak, 6. sz. alatt.

az e rendelkezés értelmében vett „fogyasztó” fogalmába tartozik az a személy, aki részben kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységéhez kapcsolódó, részben pedig nem az e tevékenységhez tartozó felhasználásra irányuló hitelszerződést kötött egy másik olyan hitelfelvevővel együtt, aki nem saját szakmai vagy kereskedelmi tevékenysége keretében járt el, amennyiben a szakmai vagy kereskedelmi cél oly mértékben korlátozott, hogy nincs túlsúlyban e szerződés egészének tekintetében.

2) A 93/13 irányelv 2. cikkének b) pontját a következőképpen kell értelmezni:

annak meghatározása érdekében, hogy egy személy az e rendelkezés értelmében vett „fogyasztónak” minősül-e, és különösen, hogy az e személy által kötött hitelszerződés kereskedelmi, üzleti vagy szakmai célja olyan mértékben korlátozott, hogy az nincs túlsúlyban e szerződés egészének tekintetében, a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie az e szerződéssel kapcsolatos valamennyi, olyan releváns mennyiségi és minőségi körülményt, mint például a kölcsönzött tőke megoszlása a kereskedelmi, üzleti és szakmai tevékenység, illetve a nem kereskedelmi, üzleti és szakmai tevékenység között, több hitelfelvevő esetében pedig azt a tényt, hogy közülük csak egy követ kereskedelmi, üzleti vagy szakmai célt, illetve azt a tényt, hogy a hitelező a fogyasztásra szánt hitel nyújtását attól tette függővé, hogy a felvett összeget részben a kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységhez kapcsolódó tartozások törlesztésére használják fel.

25. A Bíróság (negyedik tanács) 2023. június 15-i ítélete (a Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Arkadiusz Szcześniak kontra Bank M. SA (C-520/21. sz. ügy, Bank M. [A szerződés semmissé nyilvánításának következményei])⁶⁵

Valamely jelzáloghitel-szerződés amiatt történő, teljes egészében való semmissé nyilvánításával összefüggésben, hogy az az abban foglalt tisztességtelen feltételek törlését követően sem maradhat hatályban, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

- azzal nem ellentétes a nemzeti jog olyan bírósági értelmezése, amely szerint a fogyasztónak jogában áll a hitelintézettől a megfizetett havi törlesztőrészek és az e szerződés teljesítése címén fizetett költségek visszatérítését, valamint a felszólítástól számított törvényes késedelmi kamatok megfizetését is meghaladó megtérítést követelni, feltéve, hogy a 93/13 irányelv célkitűzéseit és az arányosság elvét tiszteletben tartják, és
- azzal ellentétes a nemzeti jog olyan bírósági értelmezése, amely szerint a hitelintézet jogosult a fogyasztótól az e szerződés teljesítése címén e hitelintézet által folyósított tőkeösszeg visszatérítésén, valamint a fizetési felszólítástól számított törvényes késedelmi kamatok megfizetésén felül bármilyen megtérítést követelni.

26. A Bíróság (kilencedik tanács) 2023. június 15-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Warszawie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – YQ, RJ kontra Getin Noble Bank S.A. (C-287/22. sz. ügy, Getin Noble Bank [Kölcsönszerződés teljesítésének felfüggesztése])⁶⁶

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvnek a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

ezekkel a rendelkezésekkel ellentétes az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely szerint a nemzeti bíróság elutasíthatja a fogyasztó arra irányuló ideiglenes intézkedés iránti kérelmét, hogy az e fogyasztó által kötött kölcsönszerződés érvénytelenségét megállapító jogerős határozat meghozataláig függeszék fel

⁶⁵ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 3. sz., Gazdasági ügyszak, 11. sz. alatt.

⁶⁶ A kérdést l.: Hírlevél XIII. évf. 9. sz., Polgári ügyszak, 69. sz. alatt.

az említett kölcsönszerződés alapján teljesítendő havi törlesztőrészek fizetését, ha ezen ideiglenes intézkedés elrendelése szükséges e határozat teljes érvényesülésének biztosításához.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XXII. 2023. március 13-án benyújtott keresetek (T-132/23., T-133/23., T-139/23. és T-140/23. sz. ügy)⁶⁷

Az eljárás nyelve: angol.

Kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- semmisítse meg a 2022. december 15-i (EU) 2022/2506 tanácsi végrehajtási határozat 2. cikke (2) bekezdésének a „semmilyen, az ilyen közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány által fenntartott jogi személlyel” szövegű részét és a 2022/2506 határozat e rendelkezését a felperest érintő részében;
- semmisítse meg J. Hahn és M. Gabriel biztosoknak a 2022. december 15-i határozat magyar közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokra történő alkalmazásáról szóló, 2023. január 26-i közös nyilatkozatát a felperest érintő részében;
- semmisítse meg a felperest érintő részükben a Bizottság 2023. január 20-i, február 21-i és március 3-i azon közleményeit, amelyeket az említett közös nyilatkozatban hivatkozott ERASMUS+ és Horizon Europe honlapokon „kizáró nyilatkozatok” és „gyakran ismétlődő kérdések” formájában tett;
- semmisítse meg a felperest érintő részében a Bizottság azon határozatát, amely az EIT Manufacturing által 2023. február 2-án a Project Action to Boost Ecosystem Impact through Cross-partner Learning konzorcium koordinátora részére küldött elektronikus levélben szerepel;
- a Tanácsot és a Bizottságot, valamint az e keresettel szembeni bármely beavatkozót kötelezze a költségek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek:

Keresete alátámasztása érdekében a felperes négy jogalapra hivatkozik.

1. Az első jogalap a feltételrendszerről szóló rendeletnek, a megfelelő indokolás kötelezettségének, az arányosság elvének, az Európai Unió Alapjogi Chartája 16. cikkének, valamint a 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a megsértésére vonatkozik.

— A felperes szerint a Bizottság és a Tanács

- i. nem bizonyította, hogy a jogsértés releváns az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából, és nem bizonyította a jogsértés és az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodás vagy az Unió pénzügyi érdekei védelmének súlyos kockázata közötti tényleges kapcsolatot;
- ii. nem bizonyította az intézkedés arányosságát a feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikke (3) bekezdésének megfelelően. A felperes szerint továbbá a Bizottság és a Tanács mérlegelési hibát követett el, megsértette a feltételrendszerről szóló rendeletet, és e tekintetben megsértette a megfelelő indokolásra vonatkozó kötelezettséget. A felperes ezenkívül jogellenességi kifogást emel a feltételrendszerről szóló rendelettel szemben annyiban, amennyiben e rendelet kizárja a vitatott határozat hatálya alóli egyedi mentesítéseket.

2. A második jogalap az ártatlanság védelme, az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére vonatkozik.

3. A harmadik jogalap a torzításmentes piacon történő működéshez való jog (az Európai Unió Alapjogi Chartája 16. cikkének az EUMSZ 101–108. cikkel együttes olvasata) megsértésére vonatkozik.

⁶⁷ A megjelölt ügyekben előterjesztett keresetek megegyeznek.

4. A negyedik jogalap a jogbiztonsághoz való jog, a jogos bizalom és lényeges eljárási követelmények megsértésére vonatkozik.

Az első, a második és a negyedik jogalapjával összefüggésben a felperes jogellenességi kifogást emel a feltételrendszerről szóló rendelettel szemben annyiban, amennyiben e rendelet kizárja a vitatott határozat hatálya alóli egyedi mentesítéseket.

XXIII. A Törvényszék elnökének 2023. június 1-jei végzése (T-115/23. R. sz. ügy)

1) A Törvényszék elnöke az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elutasítja.

2) A Törvényszék elnöke a költségekről jelenleg nem határoz.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Kfv.IV.37.245/2023/9.

A nemzeti minősítésű személyes adat megismerésére irányuló eljárás az alapjául szolgáló idegenrendészeti eljárástól elválik. Az alapjog-korlátozás arányosságának megítélésekor figyelembe kell venni azt is, hogy az érintett a minősített adatokon kívül az ügy iratait megismerheti, továbbá, hogy az alperes határozata a megtagadási okok tekintetében indokolást tartalmaz-e, végül azt, hogy a bíróság a minősített iratokba történő betekintés során az arányosságról döntött-e.

I. A felperes felülvizsgálati kérelmében indítványozta, hogy a Kúria az Európa Unió Bíróságánál kezdeményezzen előzetes döntéshozatalt, illetve a C-420/22. és C-528/22. számú folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásokra tekintettel függessze fel az eljárását. Amint arra a Kúria Kfv.I.37.127/2021/10. és Kfv.I.37.259/2022/8. számú ítéletében rámutatott, a 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) szerinti minősített adat megismerése során nem alkalmazhatók felperes által hivatkozott uniós és más nemzetközi normák, az azokhoz kapcsolódó eseti döntések. Az elsőfokú bíróságnak a kereseti kérelmet, majd a Kúriának a felülvizsgálati kérelmet a Mavtv. és az 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) keretei között kellett elbírálni. Erre tekintettel a felülvizsgálati kérelem vonatkozó előadásait a Kúria érdemben nem vizsgálhatta, és kauzalitás hiányában mellőzte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

II. Az Alkotmánybíróság 29/2014. (IX.30.) AB határozata érintette a Mavtv. szabályait is. A felperes felülvizsgálati kérelme 17. oldalán úgy interpretálta azt, hogy „analógia szintjén figyelembe lehet venni az uniós jog által biztosított védelmi szintet akkor is, ha a Mavtv. rendelkezései egyébként nem tartoznak az uniós jog hatálya alá”. Megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság határozat sem mondja azt, hogy a Mavtv. rendelkezései az uniós jog alá tartoznak, hanem azt rögzíti, hogy a nemzeti minősített adatok védelmi rendszere jelenleg szervezetileg elkülönül a nemzetközi (NATO, illetve Európai Unió) titokvédelmi rendszertől, azonban a nemzeti minősített adatvédelmi rendszer kialakítása és működése kapcsán is eleget kell tenni a nemzetközi követelményeknek, kötelezettségvállalásoknak (pl. egységes adatvédelmi rendszer és hatósági felügyelet létrehozása). {Indokolás [11]} Vagyis a védelmi szintről rendelkezik. Az alapjogok védelmi szintjét az Európai Unióban az EU Alapjogi Charta, az Európa Tanács keretében annak alapjogi dokumentuma, az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE), a hazai jogot tekintve az Alaptörvény tartalmazza. A nemzetközi emberi jogi dokumentumokban garantált absztrakt védelmi szintet az alaptörvény-konform értelmezés is biztosítja.

Az előbbiekre figyelemmel a felülvizsgálati kérelem vonatkozó előadásait a Kúria érdemben nem vizsgálhatta, és mivel a fentiek szerint az ügyben nem merült fel uniós joggal való közvetlen összefüggés, és az ítélet meghozatalához sem a Szerződések értelmezésére, sem pedig az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezésére nem volt szükség, a Kúria nem kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást.

III. A Kp. 32. §-a folytán alkalmazandó, a Pp. 126. § (2) bekezdése az Európa Unió Bírósága eljárásának más közigazgatási perben való kezdeményezése esetén az eljárás felfüggesztésének lehetőségét biztosítja, azt kötelezően nem írja elő. A C-420/22. és a C-528/22. számú ügyben az indítványozó bíróság az idegenrendészeti eljárással összefüggésben tett fel kérdéseket, amire adott válaszok a jelen felülvizsgálati eljárásban a nemzeti minősítésű személyes adat Mavtv. hatálya alatti konkrét, nem általánosítható, nem kivonatolható minősége következtében nem irányadók. A jelen felülvizsgálati eljárás tárgya ugyanis – amint azt a Kúria pl. Kfv.I. 37.127/2021/10, Kfv.I.37.931/2021/8., Kfv.I.37.055/2022 és Kfv.I.37.455/2022 számú ügyekben már többször kifejtette – nem az idegenrendészeti eljárás során hozott határozat jogszerűsége, hanem az alperes nemzeti minősített személyes adat megismerése iránti kérelem tárgyában hozott határozat jogszerűsége volt.

Figyelemmel arra, hogy két elkülönülő eljárásról van szó, ezért a Kúria úgy ítélte meg, hogy az eltérő tárgyú eljárásokra tekintettel nincs ok jelen ügyben az eljárás felfüggesztésére. Az előzőeket összefoglalva tehát a nemzeti minősítési személyes adat megismerési eljárás sui generis eljárás, elválík az alapjául szolgáló idegenrendészeti eljárásól; így az uniós jog alkalmazása szempontjából sincs annak hatálya alatt.

Pénzügyi jogterület

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VI.30.205/2023/2.

I. A kockázatfeltáró nyilatkozat az egyedi szerződés mértékadó devizanemre vonatkozó kitételével és az üzletszabályzat hivatkozott pontjaival történő együtt értelmezése mellett sem elégítette ki azt az elvárt tartalmat, hogy kellő súllyal, átlátható módon felhívja a fogyasztó figyelmét arra, hogy az árfolyam számára kedvezőtlen változása akár jelentős is lehet, és annak esetleges bekövetkezése a gazdasági helyzetét súlyosan megnehezítheti.

II. A tájékoztatás elégtelensége miatt az árfolyamkockázatot a fogyasztóra hárító tisztességtelen feltétel következtében érvénytelen szerződés jogkövetkezményeként a bíróság a szerződést érvényessé nyilváníthatja azzal a tartalommal, hogy a szerződés többi nem tisztességtelen feltételének érintetlenül hagyásával az árfolyamkockázat nem a fogyasztót terheli. Az elszámolást úgy kell elvégezni, hogy a kölcsön tőkeösszegének és járulékainak (kamat és esetlegesen a százalékban meghatározott kezelési költség) visszafizetésére a folyósításkori árfolyamon és kamatmértékkel kerül sor.

I. A felperes által írásban nyújtott tájékoztatás alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt alperesek nem kerülhettek abba a helyzetbe, hogy fel tudják mérni a deviza alapú szerződéses konstrukció veszélyeit, tájékozott és megalapozott döntést tudjanak hozni a szerződés megkötéséről. Tény, hogy a perbeli időszakban a felperes a korábbi gyakorlatához képest teljesebb körű tájékoztatás nyújtására törekedett, és a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor már külön árfolyamkockázati tájékoztatót is közölt az alperesekkel, amely egy dokumentumban foglalta össze az árfolyamkockázattal kapcsolatos, általa lényegesnek

tekintett információkat, utalva az üzletszabályzat I.23. pontjára is. Ezen üzletszabályzati pont az árfolyamváltozás I. és árfolyamváltozás II. magyarázatát tartalmazta. Az ekként nyújtott tájékoztatásból az alperesek valóban megismerhették az árfolyamváltozás mechanizmusát (a törlesztőrészlet devizában van meghatározva, amely ezután forintba kerül átszámításra; árfolyam különbség keletkezik, ha változik az adott deviza forintba viszonyított árfolyama a szerződéskötéskor érvényes mértékadó árfolyammal szemben), és felismerhették, hogy az árfolyamkockázat őket terheli (ön élvezheti a választott deviza piacának előnyeit, ugyanakkor viseli annak kockázatait is). A kockázatteltérő nyilatkozat nem hívta fel a fogyasztók figyelmét kellő súllyal, átlátható módon arra, hogy az árfolyam számukra kedvezőtlen változása akár jelentős is lehet, és annak esetleges bekövetkezése az adós, illetve a készfizető kezes fogyasztó gazdasági helyzetét súlyosan megnehezítheti. Bár a kockázatteltérő nyilatkozat kitér arra, hogy a havi fix konstrukció esetén a futamidő meghosszabbodhat, azonban azt a kamatkockázat bemutatásától elkülönülő, az árfolyamkockázat bemutatására szolgáló részben tévesen a „kamatváltozás” következményeként tartalmazza, ami megtévesztő, és az érthetőséget tovább nehezíti („minél hosszabb futamidejű szerződést kötött, illetve minél hosszabb a még hátralévő futamidő a kamatváltozás bekövetkezésekor, annál nagyobb mértékű lesz a hátralévő futamidő módosulása a kamatváltozás következtében”). A kockázatteltérő nyilatkozat az egyedi szerződés mértékadó devizanemre vonatkozó kitételével és az üzletszabályzat hivatkozott pontjaival történő „együtt értelmezése” mellett sem elégtét ki a fenti elvárt tartalmat. A nemzeti fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és ennek a fogyasztó gazdasági helyzetére gyakorolt hatására való figyelemfelhívásnak az üzletszabályzat I.21. pontjában meghatározott rendkívüli árfolyamesemény definíciója sem alkalmas. Egyrészt az üzletszabályzat e pontjára a kockázatteltérő nyilatkozat külön nem hívta fel az alperesek figyelmét, másrészt bár abból kikövetkeztethető, hogy az árfolyam elmozdulás akár 25%-os is lehet, azonban az – külön magyarázat nélkül – akár úgy is érthető, hogy miután az „rendkívüli”, ezért ezt a mértéket valószínűleg nem fogja elérni, azaz kivételesnek, valószínűtlennek mutatkozik, továbbá bármilyen irányban bekövetkezhet.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában (a továbbiakban: JPE határozat) megerősítette azt a már több határozatában is megmutatkozó joggyakorlatát, hogy a 2/2014. PJE határozatot követően meghozott Európa Unió Bírósága határozatokra (egyebek mellett a felperes által hivatkozott C-186/16. számú ítéletre) és az azokban kifejtett szempontokra tekintettel a 2/2014. PJE határozat 1. pontja (Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen) azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont). A JPE határozat azt is kimondta, hogy a Kúria bármely határozatának ezzel ellentétes jogértelmezése kötelező erejűként már nem hivatkozható.

A felperes által hivatkozott Gfv.VII.30.127/2020/6. számú ítélete alapjául szolgáló felperesi tájékoztatás egyrészt részben eltérő tartalmú volt, azt a felperes is csak „hasonlóként” említette, másrészt a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 41/D. § (1) és (5) bekezdése, valamint 42. § (1) bekezdése alapján a bíróságokra nézve kötelező JPE határozat előtt született. Amennyiben tehát az abban vizsgált tájékoztatás kapcsán az utóbb hozott JPE határozattal ellenétesen foglalt volna állást a Kúria, az a JPE határozat közzétételét követően már precedens erejűként nem hivatkozható. Hangsúlyozza azonban a Kúria, hogy jelen ügyben szükségtelen volt a két tájékoztató összevetése, mert a perbeli tájékoztató JPE határozatnak való tartalmi megfelelésének vizsgálata nélkül is elvégezhető volt.

II. A jogerős ítéletben az érvénytelenség alkalmazott jogkövetkezménye (a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítása) és az elszámolási metódus jogszabálysértő, mert az nem felel meg a 6/2013. PJE határozat 4. pontjában írtaknak, valamint az uniós jognak, különösen az Európa Unió Bírósága C-705/21. (C-705/21. sz. MJ kontra AxFin Hungary Zrt. ügyben 2023. április 27-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2023:352) és C-520/21. (C-520/21. sz. Arkadiusz Szczepaniak kontra Bank M. SA ügyben 2023. június 15-én hozott ítélet ECLI:EU:C:2023:478) számú ítéletében pontosított szempontrendszernek.

A másodfokú bíróság bár elvben nem látta akadályát a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításának, mégis a hatályossá nyilvánítást tekintette alkalmasabb megoldásnak a szolgáltatások értékegyensúlyának helyreállítására akként, hogy a szerződéses rendelkezések mellőzésével egyenértéki kamat (hat havi BUBOR és hat havi törvényes kamat átlaga) megfizetése mellett kötelezte az alpereseket a tőkeösszeg visszafizetésére. A Kúria álláspontja szerint a hatályossá nyilvánítás mellett a másodfokú bíróság által alkalmazott elszámolási metódus a szerződés olyan bírói módosításának minősül, ami – az alább kifejtettek szerint – nem felel meg a hazai és az uniós jognak.

Az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeiről a 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 237. § (1) és (2) bekezdése rendelkezik. A 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) hatálya alá tartozó deviza alapú fogyasztói szerződések esetén – ekként a perbeli kölcsönszerződés vonatkozásában is – a DH2 tv. 37. (1) bekezdése lex specialisként kizárja a régi Ptk. 237. § (1) bekezdésének, a szerződéskötés előtt fennállott helyzet visszaállításának az alkalmazását. A bíróság tehát az érvényessé nyilvánítás, illetve a határozathozatalig terjedő hatályossá nyilvánítás jogkövetkezménye között választhat azzal a megszorítással, hogy nem alkalmazhat olyan jogkövetkezményt, amely ellen valamennyi fél tiltakozik [az új Ptk. alapján elbírálandó ügyekben irányadó elvi iránymutatásokról szóló 1/2014. Polgári jogegységi határozat értelmében a régi Ptk. alkalmazása körében változatlanul irányadó, az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5. a) pont].

A 6/2013. PJE határozat értelmében, ha a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségét állapítja meg a bíróság, a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereset esetén – feltéve, hogy az érvénytelenség oka kiküszöbölhető – elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie, azaz alkalmazhatósága esetén az érvényessé nyilvánítás „megelőzi” a hatályossá nyilvánítást. Ezzel azonosan fogalt állást a Kúria – általános jelleggel – a régi Ptk. alkalmazása körében változatlanul irányadó 1/2010. PK. vélemény 6. pontja indoklásában: A (rég) Ptk. 237. § (2) bekezdés szerinti határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítás jogintézménye olyan esetekben jelent alkalmas eszközt a bíróság számára a felek érvénytelen jogviszonyának a rendezésére, amikor az eredeti állapot nem állítható helyre és a szerződés érvényessé sem tehető, tehát az érvénytelenség egyik elsődleges jogkövetkezménye sem alkalmazható.

Az uniós jogi normák, illetve az Európa Unió Bírósága joggyakorlata sem zárja ki generálisan az érvényessé nyilvánítás jogkövetkezményének az alkalmazását. Ahogyan azt a Kúria a Gfv.VI.30.206/2023/2. és a Gfv.VI.30.313/2022/9. számú precedensértékű határozataiban már részletesen kifejtette, a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) a tagállamok nemzeti jogszabályainak csak részleges harmonizációját írta elő. Az irányelvben nem szabályozott kérdésekben – így az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása tekintetében is – változatlanul a tagállami anyagi jogi és eljárásjogi szabályok az irányadók. A bíróságnak tehát a régi Ptk. 237. § (2) bekezdését, valamint a DH2 tv. 37. és 37/A §-át az uniós jogra tekintettel és az Európa Unió Bírósága által adott jogértelmezési keretek között akként kell megfelelően alkalmaznia, hogy azok eredményként a fogyasztói irányelvben megfogalmazott célkitűzések megvalósulása biztosítható legyen.

A felperes a módosított elsődleges és másodlagos kereseti kérelmében az érvényessé nyilvánítás jogkövetkezményének az alkalmazását kérte, és a jogerős ítéletben írtak szerint, bár az alperesek valamennyi kereseti kérelem elutasítását kérték, nem tiltakoztak az érvényessé, valamint a hatályossá nyilvánítás ellen sem. Nincs ezért eljárási akadálya a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításának.

A Kúria álláspontja szerint az érvényessé nyilvánítás eredményeként megvalósíthatók a fogyasztói irányelv Európa Unió Bírósága által értelmezett célkitűzései is az alábbiak szerint.

Az uniós jogalkotó által a fogyasztói irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott cél arra irányul, hogy a felek közötti egyensúlyt akként állítsa helyre, hogy közben főszabály szerint fenntartsa a szerződés egészének érvényességét, nem pedig arra, hogy a tisztességtelen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződést semmissé nyilvánítsa (C-472/20. sz. Lombard Pénzügyi és Lízing Zrt. kontra PN ügyben 2022. március 31-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2022:242, 54. pont; C-118/17. sz. Zsuzsanna Dunai kontra ERSTE Bank Hungary Zrt ügyben 2019. március 14-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2019:207, 40. pont; C-932/19. sz. JZ kontra OTP Jelzálogbank Zrt. és társai ügyben 2021. szeptember 2-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2021:673, 40. pont). A szerződési feltételek tisztességtelen jellegét megállapító tagállami bíróságok feladata egyrészt a nemzeti jog alapján meghatározni az ebből eredő jogkövetkezményeket abból a célból, hogy a szóban forgó feltételek ne jelentsenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, másrészt értékelni azt, hogy az érintett szerződés ezen tisztességtelen feltételek kihagyásával is fennmaradhat-e (C-472/20., 53. pont; C-126/17. sz. ERSTE Bank Hungary Zrt kontra Czakó Orsolya ügyben 2018. február 22-én hozott végzés, ECLI:EU:C:2018:107, 38. pont).

Az Európa Unió Bírósága a 2023. április 27-én magyar előterjesztésre hozott C-705/21. számú határozatában megerősítette azt a korábbi gyakorlatát, hogy a fogyasztói irányelv 6. cikke (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ha a nemzeti bíróság megállapítja a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel semmisségét, e bíróság nem egészítheti ki a szerződést e feltétel tartalmának módosításával (C-705/21. 38. pont; C-269/19. sz. Banca B. SA kontra A.A.A. ügyben 2020. november 25-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2020:954, 30. pont; C-482/13, C-484/13, C-485/13 és C-487/13. sz. Unicaja Banco, SA és Caixabank SA kontra José Hidalgo Rueda és társai és Caixabank SA contre Manuel María Rueda Ledesma és társai egyesített ügyben 2015. január 21-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2015:21, 31. pont) a fogyasztói irányelv 7. cikk (2) bekezdése által elérni kívánt hosszú távú, az ilyen szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetésére irányuló cél elérése érdekében (C-705/21. 40. pont; lásd ebben az értelemben: C-125/18. sz. Marc Gómez del Moral Guasch kontra Bankia SA ügyben 2020. március 3-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2020:138, 60. pont).

Az Európa Unió Bírósága két konkrétan megjelölt érvényessé nyilvánítási módszer tekintetében állapította meg az uniós joggal való összeférhetetlenséget (C-705/21. 41. pont), amikor kimondta, hogy a nemzeti bíróság nem orvosolhatja a szerződésnek az abban szereplő valamely kikötés tisztességtelen jellegéből eredő érvénytelenségét oly módon, hogy e szerződést érvényesnek nyilvánítja, és egyidejűleg módosítja annak pénznemét és az említett szerződésben rögzített kamatlábat. Másrészt az Európa Unió Bírósága – ugyan részletesebb indokolás nélkül – ugyancsak ilyen tiltott bírói szerződésmódosításnak tekintette a deviza árfolyamának maximálását (ez feleltethető meg a Kúria Konzultációs Testülete által kidolgozott, és a magyar bíróságok egy része által követett, de jelen ügyben nem alkalmazott elszámolási módnak), amelynek dogmatikai alapját az képezte, hogy a tisztességtelen mértékű árfolyamkockázatot nem lehet a fogyasztóra telepíteni, de az egyenértékűség követelményének megfelelően az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonásánál törekedni kell arra, hogy egyik fél se kerüljön a másikkal szemben aránytalanul kedvezőbb, illetve méltánytalanul súlyosabb vagyoni helyzetbe, más szóval meg kell akadályozni bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását. A jogkövetkezmények levonásának ezen elve kiolvasható uniós jogforrásból is, hiszen a 2014. február 4-én kelt, a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU rendelet módosításáról szóló 2014/17/EU irányelv (30) preambulum bekezdésére tekintettel megállapított 23. cikk (4) és (6) bekezdésében a 20%-os mértékű árfolyam kockázatot tekintette olyanakként mint amelyet a fogyasztó tájékoztatás hiányában is viselni köteles. Abból azonban, hogy az Európa Unió Bírósága a C-705/21. számú ítéletben egy ennek az elvnek megfelelő bírói rendezést is elvetett, az következik, hogy a jogkövetkezmények levonása során az Európa Unió Bírósága a hangsúlyt – a korábbi joggyakorlatában (C-212/20. sz. M.P. és B.P. kontra „A.” prowadzący działalność za pośrednictwem „A.” S.A. ügyben 2021. november 18-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2021:934, 69. pont; C-19/20. sz. I.W. és R.W. kontra Bank BPH S.A. és Rzecznik Praw Obywatelskich ügyben 2021. április 29-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2021:341, 68. pont; C-520/21. 77. pont) is megjelenő elv alapján – a szankciós jellegre helyezte át. Összegezve a fentieket: a nemzeti bíróság a tisztességtelen feltétel tartalmának megváltozását eredményező jogi megoldással nem jogosult helyreállítani az e feltétel okozta jelentős egyenlőtlenséget, mert e lehetőség sérthetné a fogyasztói

irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú célt, amely az ilyen szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetésére irányul [C-705/21. 40. pont].

Az Európa Unió Bírósága azonban a fenti megállapításain túlment, amikor pontosítva eddigi gyakorlatát kimondta azt is, hogy ha a felek vonatkozásában nem lehet helyreállítani azt az állapotot, amelyben akkor lettek volna, ha e szerződést nem kötötték volna meg, a tagállami bíróság feladata gondoskodni arról, hogy a fogyasztó végső soron abba a helyzetbe kerüljön, amelyben akkor lett volna, ha a tisztességtelennek ítélt feltétel soha nem létezett volna (C-705/21. 47. pont; C-472/20. 57. pont). Ezért a nemzeti bíróság jogosult többek között arra, hogy a fogyasztó érdekeit védelemben részesítse azáltal, hogy visszatéríteti neki azokat az összegeket, amelyeket a hitelező a tisztességtelennek ítélt feltétel alapján szedett be, azzal, hogy e visszatérítés a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén történik (C-705/21. 48. pont, C-472/20. 58. pont, C-520/21. 61. pont).

Az Európa Unió Bírósága a tisztességtelen feltételeket tartalmazó fogyasztói szerződések teljes egészében való semmissé nyilvánításának joghatásai tárgyában hozott két legutóbbi ítélete (C-705/21. és C-520/21.) tükrében megállapítható, hogy a jogerős ítéletben alkalmazott egyenértéki kamat meghatározás nem feleltethető meg a uniós jognak, mert a nemzeti bíróság azon jogosultsága, hogy a szerződésben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, sértené a fogyasztói irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú célt, a tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszűnését, mivel ezáltal eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítottak maradnának, azaz az alkalmazott jogkövetkezménynek (szankciónak) nem lenne visszatartó, elrettentő hatása. A bíróság tehát nem jogosult meghatározni az elszámolás eredményeként az idegen pénz használatáért járó, általa reálisnak tekintett ellenértéket, ekként az eredményét tekintve lényegében módosítani, kiegészíteni a tisztességtelen feltételt. Az is egyértelmű ugyanakkor, hogy a felperes másodlagos kereseti kérelme szerinti elszámolás szintén az uniós jogba ütköző megoldást tükrözik.

A fentiekből az következik, hogy a tisztességtelen feltételeket tartalmazó fogyasztói szerződések esetén a magyar jogszabályi rendelkezések EU-jog konform értelmezésének az felel meg, ha a bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményét a tisztességtelen feltétel elhagyásával biztosítja. A kölcsönszerződés olyan tartalommal történő érvényessé nyilvánítása felel meg az Európa Unió Bírósága által értelmezett uniós jognak és egyben a magyar jogszabályi előírásoknak is, amely teljes egészében mentesíti a fogyasztót az árfolyamkockázat viselése alól. Az érvénytelenség oka ugyanis nem önmagában a kirovó és a lerovó pénznem eltérése, hanem az ebből eredő árfolyamkockázat viselésének a fogyasztóra gyakorolt hatásainak átláthatatlansága. Ez a megoldás nem jelent az uniós joggyakorlat fogalomkészlete szerint tiltott szerződésmódosítást (C-618/10. sz. Banco Español de Crédito, SA kontra Joaquín Calderón Camino ügyben 2012. június 14-én hozott ítélet, ECLI:EU:C:2012:349, 65. pont; és C-488/11. sz. Dirk Frederik Asbeek Brusse és Katarina de Man Garabito kontra Jahani BV ügyben 2013. május 30-án hozott ítélet, ECLI:EU:C:2013:341, 57. pont), mert lényegét tekintve arról van szó, hogy – ha a kockázattelepítés tekintetében adott tájékoztatás átláthatatlan – a teljes szerződés megdőlése esetén az a jogkövetkezmény, hogy kiesik az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő feltétel – az átváltási mechanizmusra vonatkozó szerződési rendelkezések cogens jogszabályi rendelkezésekkel való felváltására is figyelemmel –, a szerződés a kockázattelepítő rendelkezések nélkül fennmaradhat. A szerződés egyéb – nem tisztességtelen – feltételei változatlan tartalommal köti a feleket (Gfv.VI.30.206/2023/2. és Gfv.VI.30.313/2022/9.).

III. A Kúria jelen határozata meghozatalakor figyelemmel volt arra is, hogy a fenti két hivatkozott határozatát követően hozta meg az Európa Unió Bírósága lengyel bírósági kezdeményezésre a C-520/21. számú ítéletét. A Kúria megítélése szerint az abban írtak figyelembevételével sem szükséges a Gfv.VI.30.206/2023/2. és a Gfv.VI.30.313/2022/9. számú határozataiban kifejtett, fentebb ismertetett álláspontjának módosítása.

A lengyel bíróság jelen ügy szempontjából releváns kérdése az előzetes döntéshozatali eljárásban arra irányult, hogy az átváltási mechanizmust szabályozó tisztességtelen feltétel következtében teljes egészében semmis szerződés alapján, amely az abban foglalt tisztességtelen feltételek törlését követően nem maradhat hatályban – és amelynek a lengyel nemzeti jog szerint az a jogkövetkezménye, hogy úgy kell tekinteni, mintha a felek a szerződést meg sem kötötték volna, és követelhetik a már teljesített jogalap nélküli szolgáltatások visszatérítését –, igényt tarthat-e a bank további (nem a szerződés

rendelkezéseiből fakadó) összegekre a fogyasztótól az idegen pénz ideiglenes használatba adása, jogalap nélküli felhasználása ellenszolgáltatásaként, illetve kártérítés jogcímén. Az Európa Unió Bírósága a nemzeti jog olyan értelmezését, amely szerint a hitelintézet jogosult a fogyasztótól az az ilyen szerződés teljesítése címén az általa folyósított tőkeösszeg visszatérítésén, valamint a törvényes késedelmi kamatok megfizetésén felül bárminemű megtérítést követelni, a fogyasztói irányelv 6. cikk (1) bekezdésével és 7. cikk (1) bekezdésével ellentétesnek ítélte.

A Gfv.VI.30.206/2023/2. számú határozatában már részletesen bemutatta a magyar és lengyel jogi szabályozás lényeges különbségeit, amelyek közül most csak azt emeli ki, hogy szemben a lengyel szabályozással, a régi Ptk. 237. § (2) bekezdésének első fordulata értelmében a teljesen érvénytelen szerződés is érvényessé válhat, érvényessé nyilvánítása esetén fennmaradhat, ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető. A lengyel előterjesztő bíróság Európa Unió Bírósága-hez intézett kérdése viszont abból a nemzeti jogán alapuló előfeltevésből indult ki, és ebből fakadóan erre az esetre vonatkozott az Európa Unió Bírósága kérdésre adott válasza is, hogy a szerződés egészében semmis és az a tisztességtelen feltételek törlését követően nem maradhat fenn, így a lengyel jog rendelkezései értelmében az eredeti állapot helyreállításának és a jogalap nélküli szolgáltatások visszatérítésének van helye.

Magyarországon viszont lehetőséget ad a teljes egészében érvénytelen szerződés (autonóm uniós fogalomként használt) „fennmaradására” a régi Ptk. 237. §-ának a fogyasztói irányelv célkitűzéseit tiszteletben tartó megfelelő alkalmazása akként, hogy az érvényessé nyilvánítás eredményeként abból csak a per tárgyát képező tisztességtelen feltétel, az árfolyamkockázat fogyasztók általi viselése „esik ki”. Miután a forint/deviza közötti átváltás a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 3. § (2) bekezdése szerint biztosított, és az árfolyamrész alkalmazásából adódó tisztességtelenséget a DH2 tv. szerinti elszámolás eredményként a jogalkotó [az Európa Unió Bírósága által az uniós jog szempontjából nem kifogásoltan (C-118/17, C-51/17, C-932/19.)] kiküszöbölte, így – a lengyel jogi helyzettel abból adódóan is lényegesen eltérően, hogy ott ilyen jogalkotói beavatkozásra nem került sor – nincs akadálya a tisztességtelen feltételtől megfosztott szerződés alapján történő elszámolásnak.

Ez a megoldás lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó ezen tisztességtelen feltétel hiányában találná magát (C-520/21. 61. pont). A tőkén felüli, a fogyasztót terhelő további fizetési kötelezettségek a fennmaradó szerződés tisztességtelennek nem minősülő feltételein alapulnak, és nem a bíróság által utólagosan meghatározott feltételek eredményeként kerülnek felszámításra, amely utóbbit tekintette az Európa Unió Bírósága lényegében a tisztességtelen kikötés módosításának, kiegészítésének (C-520/21. 77. pont és az ott hivatkozott bírósági gyakorlat).

Az Európa Unió Bírósága ezen ítéletében is hangsúlyozott visszatartó erőt továbbá a fenti tartalmú érvényessé nyilvánítás is megfelelően szolgálja. Nem teremt, teremthet ugyanis olyan helyzetet, amelyben a fogyasztó számára kedvezőbb lenne a tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés teljesítésének tovább folytatása az irányelvből eredő jogai gyakorlása helyett (C-520/21. 79. pont), mivel annak eredményeként őt előny, viszont a pénzintézetet jelentős hátrány éri: a kölcsön fogyasztóra nézve kedvezőbb, a devizához igazodó kamatmértékkel marad fenn, anélkül azonban, hogy a konstrukció szerinti „ellentételezés”, a fogyasztó által viselt árfolyamkockázat azt kompenzálná. Éppen ellenkezőleg, a pénzintézet alacsony kamat mellett maga viseli az árfolyamkockázatot. Ez semmiképp sem alkalmas a pénzintézet elmaradt hasznának „pótlására”, ezért megfelelő visszatartó erővel is bír.

A C-705/21. számú ítéletből következően a nemzeti bíróság a tisztességtelen feltétel tartalmának megváltozását eredményező jogi megoldással nem jogosult helyreállítani az e feltétel okozta jelentős egyenlőtlenséget, ezért a tisztességtelen feltételeket tartalmazó fogyasztói szerződések esetén a jogkövetkezmények levonása során – az EU-jog konform értelmezésnek megfelelően – az érvényessé nyilvánításkor az 1/2010. PK vélemény 8. pontjában megfogalmazott elszámolási elvek nem irányadók, illetve a visszatartó erő, a szankciós jelleg érvényesülésének érdekében akként értelmezendők, hogy a felek közötti tényleges egyensúly helyreállítását a tisztességtelen feltétel elhagyásával kell biztosítani.

Gfv.V.30.248/2023/4.

I. Megfelelő tartalmú a deviza alapú kölcsönszerződésben az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a forint árfolyama a kölcsön szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

II. Érvényes az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, amelyik kiszámítható módon tartalmazza a kölcsön összegét és törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat, valamint a THM mértékét.

A fogyasztóval kötött, devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 2007. október 9-én hatályos 203.§ (6) és (7) bekezdése speciális tájékoztatási kötelezettséget telepít a pénzügyi intézményre, amikor előírja, hogy fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja azzal, hogy devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a kockázattelátoló nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre. Azt pedig, hogy a rHpt. ezen rendelkezései alapján kötelezően nyújtandó árfolyamkockázati tájékoztatás megfelel-e, az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. §-a és az ezen magyar jogi szabályozás alapjául szolgáló 93/13/EGK Irányelvnek, az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelősége vonatkozásában kialakult értelmezése tárgyában meghozott Európa Unió Bírósága ítéletek, továbbá az azokat figyelembe vevő 6/2013 és 2/2014 PJE határozatok alapján kell megítélni.

Az I. rendű alperes jogelődje perbelivel megegyező tartalmú tájékoztatását a Kúria már vizsgálta a Gfv.30.286/2020/4. számú precedens hatályú ítéletében és azt világosnak és érthetőnek ítélte. A Kúria ezen ítéletben már kifejtette – utalva a jogerős ítélet indokaira –, hogy a deviza alapú szerződés megkötésének az árfolyam változásához kapcsolódó kockázatairól a felperesek világos, érthető tájékoztatást kaptak, amely kiterjedt arra is, hogy az árfolyamkockázatot ők viselik és az árfolyamváltozás előre nem látható, nem kiszámítható költségeket okozhat részükre. Mindezek alapján a tájékoztatás az Európa Unió Bírósága által értelmezett átlagos fogyasztó mércéjét figyelembe véve alkalmas arra, hogy a fogyasztó tudomást szerezzen az árfolyamkockázatról, arról, hogy az reális és a gazdasági helyzetére súlyos kihatással járhat.

Az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételek, valamint a kockázattelátoló nyilatkozat világos és érthető voltának, ebből következő tisztességes jellegének megítélése a tisztességtelenség érvénytelenségi kategóriáján keresztül jogértelmezést felvető jogkérdés. Erre tekintettel az átlagos fogyasztó szempontjából felállított átláthatósági (tisztességségi) mérce azonossága folytán tehát, amennyiben a fogyasztó ugyanazt a tartalmú tájékoztatást kapta a szolgáltatótól – és nincs többlettényállási elem, amelynek értékelése más eredményre vezethetne – a Kúria a korábbi, az ítélet meghozatalakor precedens hatályú határozatnak minősülő határozataitól csak jogegységi eljárás kezdeményezésével térhet el. A Kúria a jelen ügyben azonban jogegységi eljárás lefolytatásának kezdeményezésére nem látott alapot az alábbiakra tekintettel.

A Kúria mindezeket felül Gfv.30.311/2021/5. és Gfv.30.400/2022/7. számú ítéleteiben, a perbelivel azonos szövegű tájékoztatás vizsgálata során már figyelembe vette azt is, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 2021. november 22-én meghozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozata (a továbbiakban: JPE határozat) szerint a 2/2014. PJE határozat 1. pontja (Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen) azzal a kötelező értelmezéssel alkalmazható, hogy akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az átlagosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamhoz képest

számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésében esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen emelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. bekezdés) A Kúria fenti határozataiban megállapította, hogy az I. rendű alperes jogelődje által nyújtott tájékoztatás ezeknek az elveknek is megfelel. A szerződésbe foglalt és a külön okiratban átadott tájékoztatásból kitűnik, hogy a kockázat reális és bármilyen mértékű lehet, továbbá figyelmeztetést tartalmaz arra vonatkozóan is, hogy mindez a fizetési terhek jelentős növekedésével járhat, amit az I. rendű alperes jogelődje nem vállalt át. Így az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, átlagos fogyasztó felmérhette az árfolyamváltozásnak a szerződés teljesítésére kiható lehetséges következményeit és a személyi, vagyoni viszonyaira vonatkozó, akár jelentős hatását is. A JPE határozat meghozatala során a Jogegységi Panasztanács figyelemmel volt a felperes által álláspontja alátámasztásul hivatkozott az Európa Unió Bírósága C-51/17 és C-227/18 határozatában kifejtett elvekre is.

A fentiekre tekintettel az eljáró bíróságok helytállóan jutottak arra a következtetésre, hogy az I. rendű alperes jogelődje a rHpt. által támasztott követelményeknek megfelelően tájékoztatta a felperest az árfolyamkockázatról. A felperes érvelésével szemben ugyanis az aláírt írásbeli árfolyamkockázati tájékoztatás és a tényállási részben ismertetett szerződéses rendelkezések alapján, valamint a 2009-es szerződésben rögzített, a szerződés megkötésére vezető 2007-es szerződés megkötése óta bekövetkezett kedvezőtlen pénzügyi változások folytán mindkét szerződés megkötésekor világosnak kellett lennie a felperes számára annak, hogy a deviza alapú kölcsönszerződéshez árfolyamkockázat kapcsolódik. Az I. rendű alperes jogelődje a tudomására hozta, hogy a felvett kölcsön visszafizetendő forintösszege és a havi törlesztőrészek összege a CHF és a HUF egymáshoz viszonyított árfolyamának alakulásától függően változhat, az árfolyamváltozásokból eredő kockázatot teljes mértékben neki kell viselnie, így a deviza alapú kölcsön felvétele fokozott kockázattal jár. Az árfolyamkockázati tájékoztató nemcsak az előnyökre, hanem a CHF árfolyamának felperes számára kedvezőtlen alakulására és annak a törlesztőrészekre gyakorolt hatására is kitért, a felperesnek az árfolyamkockázat számára hátrányos következményeiből eredő terheit semmilyen módon nem maximálta és nem is mutatta jelentéktelennek.

A közjegyzői okirat felolvasásának körülményei nem relevánsak a kockázatfeltáró tájékoztatóból megismerhető tájékoztatás megfelelőségének megítélése szempontjából.

Gfv.III.30.327/2022/5.

A deviza alapú kölcsönszerződéshez kapcsolódóan az árfolyamkockázat mibenlétére és összefüggéseire adott tájékoztatás alapján a fogyasztó az árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerhette és értékelni tudta, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet, ezért nem volt megállapítható a keresettel támadott főszoigaltatást megállapító szerződéses kikötések tisztességtelensége és a keresettel támadott kölcsönszerződés ebből következő érvénytelensége.

Az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződési feltételek átláthatóságával kapcsolatban felállított követelményrendszert maga a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv), az irányelvet a hazai jogba átültető szabályozás, valamint az Európa Unió Bíróságának a fogyasztói irányelvet kötelező jelleggel értelmező ítéletei adják meg, miként azokat a Kúria is értékelte és figyelembe vette a 2/2014. PJE jogegységi határozata meghozatalakor (1. ponthoz tartozó indokolás). A jelen ügyben a későbbiekben részletezték szerint ugyancsak irányadó Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatával szintén figyelemmel volt az Európa Unió Bírósága vonatkozó ítéleteire (C-26/13., C-186/16., C-51/17., C-776/19-C-782/19., C-227/18.), és azok értékelésével vezette le, majd foglalta össze a fogyasztói irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének esetről-esetre gazdagodott konjunktív feltételrendszerét.

A felperesek az árfolyamkockázattal összefüggésben részükre adott külön írásbeli tájékoztatót – vagyis a tényállási részben ismertetett tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozatot – nem vitásan a szerződéskötést megelőzően megismerték. A II. rendű alperes által ezzel a tartalommal alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozatot a Kúria már több ügyben érdemben vizsgálta, a II. rendű alperes perbelivel megegyező

szerződéses feltételeit és azonos tartalmú tájékoztatását a Kúria világosnak és érthetőnek találta az előtte korábban indult felülvizsgálati eljárásokban, amiből az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételek tisztességes jellegére következtetett (Gfv.VII.30.072/2020/9., Gfv.VII.30.326/2020/6.). Megállapította, hogy a szerződésbe foglalt és a külön okiratban adott tájékoztatásból a felperesek – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehették számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerjék annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségre gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésüknek nincs felső határa, az korlátlan. A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozóan a vizsgált tájékoztatás teljesítette a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság követelményét, ebből következően nem volt megállapítható a keresettel támadott főszoigáltatást megállapító szerződéses kikötések tisztességtelensége.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja (Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen) azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).

A II. rendű alperes tájékoztatója fenti elveknek való megfeleléséről a Kúria a PJE határozatot követően szintén állást foglalt már (Gfv.V.30.276/2021/7., Gfv.VI.30.243/2021/9., Gfv.VI.30.363/2022/5., Gfv.VI.30.133/2022/7.), amelyre tekintettel az előzőekben megjelölt egyedi ügyekben folytatott joggyakorlata a PJE határozatot követően is kötelező erejűként hivatkozható. A felperesek nem hivatkoztak keresetükben a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontokra, és a jogerős közbenső ítélet indokai között sem jelent meg ilyen, amely megalapozhatta volna a kialakult joggyakorlatától való eltérést. Nem volt így értékelhető a másodfokú bíróság által kiemelték szerint a külföldi kamatlábak változása és a törlesztőrészletekre gyakorolt hatása, amelynek kérdésében a Kúria korábban, a már említett Gfv.VII.30.326/2020/6. számú és a Gfv.VII.30.072/2020/9. számú ítéleteiben szintén állást foglalt. Az Európa Unió Bírósága C-51/17. számú határozata és az abban háttéranyagként hivatkozott, az Európai Rendszerkockázati Testület ERKT/2011/1. számú ajánlásának (a továbbiakban: Ajánlás) tartalmi vizsgálatával kimondta egyfelől, hogy az Ajánlás elvárása a belföldi árfolyam alakulása (a hazai fizetőeszköz leértékelődése) mellett a külföldi kamatláb-emelkedés hatására kiterjedő tájékoztatást illetően kizárólag ott, azokkal a tagállamokkal szemben értelmezhető, amelyek esetében a belföldi árfolyam és a külföldi kamatlábak kölcsönhatása – a bankok egyedi és egyoldalú kamatmeghatározása helyett a kizárólag a piaci kamatlábhoz kötöttség miatt – felmerülhet. Rámutatott továbbá a Kúria arra is, hogy a vizsgált szerződéses konstrukcióban a hitel költségeinek egyoldalú megváltoztatására lehetőséget adó tényezők között a CHF kamatláb változása csak közvetve jelenik meg; a kamat és a kezelési költség is fix százalékban meghatározott, nem függ közvetlenül a CHF kamatának változásától. Ebből következően a fogyasztó fizetési kötelezettségeire a CHF kamat alakulása nincs feltétlen hatással; a kamatláb változásának esetleges hatásaira történő kiemelt figyelemfelhívás elmaradása nem kérdőjelezi meg a vizsgált tájékoztatás érthetőségét.

Gfv.VI.30.420/2022/6.

Amennyiben a deviza alapú kölcsönszerződés világos és érthető tájékoztatást tartalmaz az árfolyamkockázatról, külön kockázatfeltáró nyilatkozat (ügylettájékoztató) nélkül is átlátható lehet az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás.

A Kúria az alperes jogelődjének a perbelivel megegyező szerződéses feltételeit és azonos tartalmú tájékoztatását már több ügyben is vizsgálta, és azt világosnak és érthetőnek találta (Kúria Pfv.VII.20.974/2019/5., Gfv.VII.30.088/2020/10.). A Kúria erről a JPE határozatot követően szintén állást foglalt már (Gfv.VI.30.294/2021/7., Gfv.VI.30.413/2021/7., Gfv.VI.30.005/2022/5., Pfv.I.20.476/2022/7.), amelyre tekintettel az előzőekben megjelölt egyedi ügyekben folytatott joggyakorlata a JPE határozatot követően is kötelező erejűként hivatkozható. E határozataiban adott jogértelmezéstől a Kúria nem kíván eltérni, miután a felperesek sem a keresetükben, sem a felülvizsgálati kérelmükben nem hivatkoztak a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontra, amely megalapozhatta volna a kialakult joggyakorlatától való eltérést.

A Kúria következetes gyakorlata szerint a kellő idő annak a biztosítását jelenti, hogy a fogyasztói irányelv (20) preambulum bekezdésének, illetve melléklete 1.i.) pontjának megfelelően a fogyasztó a szerződés megkötése előtt ténylegesen megismerhesse a szerződés összes feltételét, azok valós ismerete alapján dönthesse elfogadásukról (Kúria, Gfv.30.237/2021/6., Gfv.VII.30.014/2020/6.) Ennek a fontos kérdésnek a megítélése során – objektív előírás hiányában – az eset összes egyedi körülményét figyelembe véve, a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve kell állást foglalni (Európa Unió Bírósága C-26/13. ítélet 67. és 70. pontok, C-186/16. 48. pont, C-126/17. sz. végzés 34. pont, C-51/17. 76. pont; Kúria, Gfv.VII.30.286/2020/4., Gfv.VI.30.024/2022/3.). A konkrét esetben a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően helyesen állapította meg, hogy a felperesek a kölcsönkérelmük aláírásával elismerték, hogy az Ügylettájékoztató a devizahitelek kockázatairól szóló kiadványban foglaltakat megismerték, a szerződést annak ismeretében kötötték meg. A perben nem merült fel olyan többlételemű elem, amely szerint a felperesek a szerződés áttanulmányozásához további időt igényeltek volna annak aláírását megelőzően, így nem sérült a kellő idő követelménye.

A kialakult következetes joggyakorlat {pl. Kúria Gfv.VII.30.356/2019/11. számú részítélet [30], Gfv.VII.30.088/2020/10. számú ítélet [34], továbbá: Európa Unió Bírósága C-621/16. számú ítélet} szerint a kezelési költség és a folyósítás jutalék nem a főszolgáltatáshoz kapcsolódnak. Az ilyen, fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződéses kikötésen alapuló díjkövetelés akkor felel meg az Európa Unió Bírósága által felállított szempontrendszernek, ha a fogyasztóval szerződő fél ezért valamilyen beazonosítható ellenszolgáltatást nyújtott, ugyanakkor az nem követelmény, hogy valamennyi szolgáltatás magában a szerződésben részletezésre kerüljön {Gfv.VI.30.294/2021/7. számú ítélet [73]-[74]}. A kezelési költség a folyósítás után, a teljes futamidő alatt, rendszeresen (időszakonként visszatérően) felmerülő, a tartozás nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével kapcsolatban felmerülő intézkedések (tevékenységek) ellenértéke, amelyek az alperes és jogelődje mint pénzügyi intézmény oldalán folyamatos tevékenység ellátását – és ehhez állandó apparátus fenntartását – igénylik, ami a pénzügyi intézménynek a főkötelezettségéhez (a kölcsön folyósításához) szorosan kapcsolódó, de nem önálló, ebben a körben azonosítható mellékszolgáltatása.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen tárgyú határozatot.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. O.H. és G.H. Németország elleni ügye (53.568/18. és 54.741/18. sz. ügyek)⁶⁸

Az első kérelmező nőnek született, és 2010-ig női keresztnévet használt, amikor a kerületi bíróság helyt adott a férfi keresztnév használatára irányuló kérelmének. 2011-ben a német bíróságok elismerték, hogy az első kérelmező férfinak minősül.

Az első kérelmező szerint, miután nemváltását jogilag elismerték, abbahagyta a hormonkezelést, és újra képes volt teherbe esni. Így 2013-ban egy fiút (a második kérelmező) szült egy olyan donortól származó sperma felhasználásával, aki nyilvánvalóan beleegyezett abba, hogy nem tarthat igényt a törvényes apai státuszra. Fia születésekor az első kérelmező kérte az anyakönyvi hivatalt, hogy a születési anyakönyvben ne anyaként, hanem a gyermek apjaként tüntessék fel a nevét. Kérelmét az anyakönyvvezető a német bírósághoz továbbította, amely elrendelte, hogy nevét a német jognak megfelelően a gyermek anyjaként tüntessék fel. A kérelmezők e határozat elleni fellebbezéseik sikertelenek voltak. Ennek megfelelően az első kérelmezőt a gyermek anyjaként vették nyilvántartásba, azokkal az előnevekkel, amelyeket a nemváltása előtt használt.

A kérelmezők – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozással – sérelmezték, hogy a német bíróságok megtagadták az első kérelmező bejegyzését a második kérelmező apjaként, azzal az indokkal, hogy ő szülte a gyermeket, annak ellenére, hogy 2011-ben, azaz a gyermek 2013-as fogantatása előtt jogilag elismerték a nemváltását.

A Bíróság rámutatva az államoknak biztosított mérlegelési jogkör meghatározásakor figyelembe veendő tényezőkre, kiemelte, hogy a jelen ügyben szóban forgó jogok nem vonják maguk után e mozgástér szűkítését. Észlelte továbbá, hogy az európai államok között nincs egyetértés abban, hogy az anyakönyvben az adott gyermekre vonatkozó bejegyzésben hogyan kell feltüntetni, hogy a szülői jogállással rendelkező személyek egyike transznemű. A konszenzus hiánya azt a tényt tükrözi, hogy a nemváltás a szülőséggel összefüggésben érzékeny etikai kérdéseket vetett fel, és azt erősítette meg, hogy az államoknak elvben széles mérlegelési mozgásteret kell biztosítani az ilyen ügyekben. Ezenfelül a német hatóságoknak a jelen esetben számos magán- és közérdeket kellett mérlegelniük számos egymással versengő joggal szemben: először is a transznemű szülő (az első kérelmező) jogai; másodsor a gyermek (a második kérelmező) alapvető jogai és érdekei, azaz a származásának megismeréséhez való joga, a mindkét szülőjétől való gondoskodáshoz és neveléshez való joga, valamint a szüleikhez való stabil jogi kötődéshez való érdeke; végül a közérdek, amely a jogrendszer következetességében és a német jogban különleges bizonyító erővel bíró anyakönyvi bejegyzések pontosságában és teljességében rejlik. E körülmények fényében a Bíróság úgy ítélte, hogy a német hatóságok széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeztek a jelen ügyben. Emlékeztetett továbbá, hogy amikor egy gyermek helyzete forog kockán, a gyermek mindenképp felett álló érdekét kell előtérbe helyezni.

Ami a magánélet tiszteltetéséhez való jogot illeti, a Bíróság észlelte, hogy a német jogalkotó szándéka az volt, hogy a transznemű szülő korábbi nemét és korábbi keresztnévét fel kell tüntetni, nemcsak abban az esetben, ha a születés a szülő nemváltásának elismerése előtt történt, hanem akkor is, ha – mint a jelen esetben – a gyermek fogantatása vagy születése a nemváltás után történt.

Egyrészt a Szövetségi Bíróság megállapította, hogy az első kérelmező eredeti nemének feltüntetése a

⁶⁸ Az ítélet 2023. július 4-én vált véglegessé.

születési anyakönyvben a második kérelmező tekintetében sértheti többek között az első kérelmező önrendelkezési jogát, mivel fennáll a korábbi neve és utóneve felfedésének veszélye. Másfelől emlékeztetett, hogy ez a jog nem korlátlanul biztosított, és azt a közérdekkel (különösen a jogrendszer következetességével, valamint a teljes és pontos anyakönyvi nyilvántartások vezetésével), valamint a gyermek jogaival és érdekeivel (különösen a származásának megismeréséhez való joggal, a mindkét szülő általi gondozáshoz és neveléshez való joggal, valamint a biológiai reprodukciós funkciók alapján az anyához és az apához születéstől fogva való stabil jogi kötődéshez való érdekeltséggel) szemben kell mérlegelni. Ebben az összefüggésben a Bírószag hangsúlyozta, hogy az anyaság és az apaság mint jogi kategóriák nem felcserélhetők, és azokat mind a megfelelő igazolásukhoz kapcsolódó előfeltételek, mind az ebből eredő jogkövetkezmények alapján meg kell különböztetni. Rámutatott, hogy a Szövetségi Bírószag által hivatkozott közérdeket a saját ítélkezési gyakorlatok is elismeri.

A gyermek jogait illetően a kérelmezők sérelmezték, hogy a Szövetségi Bírószag nem vizsgálta a második kérelmező alanyi jogait, és azokat kizárólag az első kérelmező által hivatkozott jogok korlátozásának tekintette. A Szövetségi Bírószag nem volt köteles a második kérelmező érdekeit csak az első kérelmező által előadottak szerint vizsgálni, hanem éppen ellenkezőleg, köteles volt azokat kimerítően megvizsgálni, és különösen figyelembe venni a két kérelmező közötti esetleges érdeklentéteket. A Szövetségi Bírószag kifejezetten megvizsgálta, hogy a szülők biológiai reprodukciós funkcióktól független jogállással való felruházása sérti-e a gyermek alapvető jogait.

Ráadásul a transznemű szülő és a gyermek érdekei közötti eltérés természetesen röviddel a gyermek születése után merült fel, amikor meg kellett határozni, hogy milyen adatokat kell bejegyezni az anyakönyvbe, és így egy olyan időpontban, amikor a gyermek jólétét fiatal kora miatt nem lehetett egyénre szabottan vizsgálni. A Szövetségi Bírószag álláspontja szerint a gyermek érdeke bizonyos mértékig egybeesik az anyakönyvi nyilvántartások megbízhatóságának és következetességének, valamint a jogbiztonságnak a biztosításához fűződő általános érdekekkel. Ezenkívül a gyermek származásának megismeréséhez való joga, amelyet a Szövetségi Bírószag az első kérelmező nemi identitáshoz való jogának korlátozásával hangsúlyozott, szintén az Egyezmény által védett, és különösen a leszármazás részleteinek megállapításához való jogot foglalja magában.

Ami a gyermek mindkét szülő általi felneveléshez való jogát illeti, a Szövetségi Bírószag e jog alapjául különösen a gyermek azon érdekét jelölte meg, hogy biológiai apja apaságát megállapíthassa és adott esetben rögzíttethesse. Ha az első kérelmezőt apaként feltüntetik az anyakönyvben, a gyermek biológiai apját csak azzal a feltétellel lehet apaként bejegyezni, ha a gyermek előbb vitatja az első kérelmező apaságát, amit a Szövetségi Bírószag a gyermek számára elfogadhatatlannak talált. Arra is rámutatott, hogy a gyermeknek a szüleivel a reprodukciós funkcióknak megfelelően fennálló jogviszonya lehetővé teszi, hogy a gyermek stabilan és változatlanul egy olyan anyához és apához kötődjék, akik nem változnak, még abban – az Alkotmánybírószag által nem csupán elméletinek tekintett – esetben is, amikor a transznemű szülő utólag a nemi hovatartozás megváltoztatásának megsemmisítését kéri.

Végül az első kérelmező korábbi keresztnéveinek feltüntetése az anyakönyvben megfelelt a törvény által biztosított egyetlen lehetőséggel elérni kívánt célnak, nevezetesen annak, hogy az első kérelmezőt a gyermek anyjaként jegyezzék be, és azt is szolgálta, hogy a gyermeknek ne kelljen felfednie, hogy szülője transznemű.

A Bírószag emlékeztetett, hogy az Egyezmény 8. cikkének az egyének egymás közötti kapcsolatairól terén való betartását biztosító eszközök megválasztása elvileg a szerződő államok mérlegelési jogkörébe tartozik, és hogy a magánélet tiszteletben tartásának biztosítására különböző módok léteznek. A Szövetségi Bírószag megállapította, hogy a TSG 5. § (3) bekezdésének célja az volt, hogy a szülő transznemű identitását titokban tartsa, hogy a gyermeknek ne kelljen olyan születési anyakönyvi kivonatot bemutatnia, amelyből kiderülne, hogy a szülő transznemű; hogy a szülők említése nélkül is lehetett születési anyakönyvi kivonatot kapni, hogy ne derüljön ki az első kérelmező transznemű identitása; és hogy csak korlátozott számú, az érintett személy transznemű identitásáról általában tudó személy jogosult a születési anyakönyvi kivonat teljes másolatát kérni, minden más személynek jogos érdekét kellett bizonyítani a bizonyítvány megszerzéséhez. A Bírószag véleménye szerint ezek az óvintézkedések alkalmasak voltak arra, hogy csökkentse azokat a kellemetlenségeket, amelyeknek az első kérelmező egyébként ki lenne téve, ha szülői jogállását kellene a fiával szemben bizonyítani.

Következésképpen, tekintettel egyrészt arra a tényre: az, hogy az első kérelmező a második kérelmező szülője, önmagában nem kérdőjeleződött meg, valamint azon korlátozott számú forráskönyvekre, amelyek a gyermek születési anyakönyvi kivonatának bemutatásakor az első kérelmező transznemű identitásának felfedéséhez vezethetnek, másrészt az alperes államnak biztosított széles mérlegelési mozgástérre, a Bíróság úgy ítélte, hogy a német bíróságok méltányos egyensúlyt teremtettek az első kérelmező jogai, a második kérelmező érdekei, a gyermek jólétére vonatkozó megfontolások és a közérdek között. Az Egyezmény 8. cikkét tehát nem sértették meg.

2. A.H. és mások Németország elleni ügye (7.246/20. sz. ügy)⁶⁹

Az első kérelmező férfiként született. A Schönebergi Kerületi Bíróság 2012. július 19-én elismerte, hogy ő mostantól nőnek minősül.

Az első kérelmező 2015. március 23-án közjegyző előtt, a második kérelmező beleegyezésével elismerte anyaságát annak születendő gyermeke (a harmadik kérelmező) tekintetében. 2015. június 16-án a második kérelmező megszülte a gyermeket, aki az első kérelmező spermájából fogant.

Az anyakönyvvezető 2015. július 15-én tájékoztatta a kérelmezőket, hogy a harmadik kérelmező születését – a második kérelmezőt a gyermek anyjaként feltüntetve - bejegyezte az anyakönyvbe, de az első kérelmező anyasági elismerésének bejegyzését megtagadta azzal az indokkal, hogy az érvénytelen. A BGB 1591. cikke értelmében a második kérelmező, mint a gyermek biológiai anyja, egyben a gyermek törvényes anyja is volt.

Az első és a második kérelmező 2015. július 28-án a Schönebergi Kerületi Bírósághoz fordult azzal a kéréssel, hogy az anyakönyvekben mindkettejüket a gyermek anyjaként tüntessék fel, az első kérelmezőt női keresztnévén. A kerületi bíróság 2016. január 11-én elutasította az első kérelmezőnek a harmadik kérelmező anyjaként való anyakönyvezése iránti kérelmét. A Berlini Fellebbviteli Bíróság, majd a Szövetségi Bíróság elutasította a fellebbezésüket. A Szövetségi Bíróság 2017. november 29-i ítéletében észlelte: tekintettel arra, hogy az első kérelmező a spermájával járult hozzá a reprodukcióhoz, csak arra van lehetőség, hogy őt apaként jegyezzék be. A Szövetségi Bíróság álláspontja szerint nem merült fel komoly kétség a szabályozás alkotmányossága tekintetében. A 2017. szeptember 6-ai ítéletére hivatkozva, amely egy transznemű férfi és az általa szült gyermek közötti szülői kapcsolatra vonatkozott,⁷⁰ a Szövetségi Bíróság rámutatott: az a tény, hogy a szülői jogállásról szóló törvény a transzszexuális szülőnek az eredeti neméből és az ezzel kapcsolatos reprodukciós funkciójából eredő szülői jogállást biztosít, nem sérti a szülő alapvető jogait. A Szövetségi Bíróság észlelte, hogy a Szövetségi Alkotmánybíróság úgy találta: a törvény a biológiai körülményeknek megfelelően minden gyermeknek az apához és az anyához való egyértelmű jogi kötődését írja elő. Az a tény, hogy a jogalkotó a nemi hovatartozás jogi átminősítése ellenére fenntartotta a szülő korábbi státuszához való kötődést, különösen a gyermek azon törvény által védett érdekének felel meg, hogy ismerje az érintett szülőnek a fogantatásához való konkrét hozzájárulását. A Szövetségi Alkotmánybíróság 2019. augusztus 9-én elutasította a kérelmezők alkotmányjogi panaszát.

A kérelmezők – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozással – sérelmezték annak német hatóságok általi megtagadását, hogy az első kérelmezőt a harmadik kérelmező második anyjaként jegyezzék be az anyakönyvbe, és hogy a gyermekhez fűződő szülő-gyermek jogviszony létesítésére vonatkozóan csak egy lehetőséget kínáltak fel neki, nevezetesen azt, hogy ismerje el apaságát, és a gyermek apjaként tüntessék fel az anyakönyvben.

A Bíróság emlékeztetett, hogy az államok bizonyos mérlegelési jogkörrel rendelkeznek az Egyezmény 8. cikke szerinti pozitív kötelezettségeik végrehajtása során. Ez a mozgástér széles, amikor az államnak egyensúlyt kell teremtenie az egymással versengő magán- és közérdekek, illetve az egymással ütköző egyezményes jogok között. A Bíróság kiemelte, hogy az európai államok között nem alakult ki konszenzus arról, hogy az anyakönyvekben hogyan kell feltüntetni, ha az egyik szülő transznemű. Őt állam rendelkezett a jogilag elismert nem feltüntetéséről, de az államok többsége továbbra is azt a

⁶⁹ Az ítélet 2023. július 4-én vált véglegessé.

⁷⁰ L. O.H. és G.H. Németország elleni ügyét (53.568/18. és 54.741/18. sz. ügyek).

személyt jelölte meg a gyermek anyjaként, aki a gyermeket szülte, és lehetővé tette, hogy az a személy, akinek a spermája hozzájárult a reprodukcióhoz, apasági igényt támasszon. A Bíróság kiemelte továbbá, hogy a német hatóságoknak számos magán- és közérdeket kellett mérlegelniük a különböző, egymással ellentétes jogokkal szemben: először is az első két kérelmező jogait; ezt követően a harmadik kérelmező alapvető jogait és érdekeit, nevezetesen a származásának megismeréséhez való jogát és a szüleihez való stabil jogi kötődéshez való érdekét; végül pedig a közérdeket, amelyek a jogrendszer koherenciájában, valamint az anyakönyvi nyilvántartások pontosságában és teljességében rejlik. Ilyen körülmények között a Bíróság úgy ítélte, hogy a német hatóságok széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeztek. Emlékeztetett, hogy minden esetben, amikor egy gyermekről van szó, a gyermek mindenképp felett álló érdekét kell előtérbe helyezni.

A Bíróság kiemelte, hogy a német jogalkotó szándéka szerint a transznemű szülő eredeti nemét és korábbi keresztnévét nem csak olyan születés esetén kell feltüntetni, amely a szülő nemváltásának elismerése előtt történt, hanem akkor is, ha – mint a jelen esetben – a gyermek a nemváltást követően fogant vagy született.

Egyrészt a Szövetségi Bíróság elismerte: az a tény, hogy az első kérelmezőt csak eredeti neve szerint lehetett az anyakönyvbe a harmadik kérelmező szülőjeként bejegyezni, alkalmas volt arra, hogy aláássa nemi identitásának jogi elismerését. Másrészt a Szövetségi Bíróság arra is rámutatott, hogy a személyiség kibontakoztatásához való jogot többek között a BGB 1591. és 1592. cikke, valamint a transznemű személyek nevééről és neméről szóló törvény (Transsexuellengesetz (TSG)) 11. szakaszának első mondata korlátozza, ahogyan azt a 2017. szeptember 6-i ítéletében értelmezte. Ebben az ítéletben a Szövetségi Bíróság néhány héttel a kérelmezők ügyében hozott ítéletet megelőzően megállapította, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben a transznemű szülő jogait egyrészt a közérdekkel, különösen a jogrend következetességével és a teljes és pontos anyakönyvi nyilvántartás vezetésével, másrészt a gyermek jogaival és érdekeivel, különösen a származásának megismeréséhez való joggal, a mindkét szülőtől való gondozáshoz és neveléshez való joggal, valamint a biológiai reprodukciós funkciókon alapuló, anyához és apához való, születéstől fogva fennálló stabil jogi kötődéshez fűződő érdekekkel kell összemérni. Ebben az összefüggésben hangsúlyozta, hogy az anyaság és az apaság mint jogi kategóriák nem felcserélhetők, és különböznek egymástól mind a megfelelő igazolásukhoz kapcsolódó előfeltételek, mind az ebből eredő jogkövetkezmények tekintetében. A Bíróság rámutatott, hogy a Szövetségi Bíróság által hivatkozott közérdekeke a saját ítélkezési gyakorlatában is elismeri.

Ami a gyermek jogait illeti, a Bíróság tudomásul vette a kérelmezők azon állítását, hogy érdekeik szorosan összefüggnek egymással, és hogy ennek megfelelően az első két kérelmező jogainak korlátozását nem lehet a harmadik kérelmező állítólagosan ellentétes érdekeivel indokolni. Ennek ellenére a Bíróság kiemelte, hogy a Szövetségi Bíróság 2017. szeptember 6-ai ítéletében megvizsgálta, hogy a szülőknek a biológiai reprodukciós funkciójuktól független jogi státusszal való felruházása sérti-e a gyermek alapvető jogait. A jelen ügyben az első két kérelmező és a gyermek érdekei közötti összeütközés természetesen a gyermek születését követően merült fel, amikor meg kellett határozni, hogy milyen adatokat kell bejegyezni az anyakönyvbe, amikor a harmadik kérelmező jólétét fiatal kora miatt nem lehetett egyénileg vizsgálni. Ezenfelül a Szövetségi Bíróság – amint az a 2017. szeptember 6-ai iránymutató határozatából kitűnik – úgy ítélte, hogy a gyermek érdeke bizonyos mértékig egybeesik az anyakönyvek megbízhatóságának és következetességének, valamint a jogbiztonságnak a biztosításához fűződő általános érdekekkel. A Bíróság kiemelte, hogy a gyermek származásának megismeréséhez való jogát – amint azt a Szövetségi Bíróság 2017. szeptember 6-ai ítéletében hangsúlyozta – az Egyezmény is védi, és ez különösen a származás adatainak megállapításához való jogot foglalja magában.

Ami az első kérelmező korábbi keresztnéveinek az anyakönyvben való feltüntetését illeti, a Bíróság a Szövetségi Bíróság 2017. szeptember 6-ai ítéletében tett megállapításaiból arra következtetett, hogy a szóban forgó bejegyzés megfelelt a törvény által biztosított egyetlen lehetőség által követett célnak, nevezetesen az első kérelmezőnek az anyakönyvbe apaként való bejegyzésének, és azt is szolgálta, hogy a gyermeknek ne kelljen felfednie szülei transzneműségét.

A Bíróság emlékeztetett, hogy az egyének egymás közötti kapcsolatairól az Egyezmény 8. cikkének betartását biztosító eszközök megválasztása elvileg a szerződő államok mérlegelési jogkörébe tartozik.

A Bíróság észlelte továbbá, hogy ha az első kérelmezőt a harmadik kérelmező apjaként jegyezték volna be az anyakönyvbe, akkor a harmadik kérelmező születési anyakönyvi kivonatának másolatának bemutatása valóban felfedhette volna transznmű személyazonosságát, de a Szövetségi Bíróság 2017. szeptember 6-ai ítéletében jelezte, hogy lehetséges a szülők említése nélküli születési anyakönyvi kivonat megszerzése. Továbbá leszögezte, hogy csak korlátozott számú olyan személy jogosult a születési anyakönyvi kivonat teljes másolatát kérni, akik általában tisztában vannak az érintett személy transznmű identitásával, mivel minden más személynek jogos érdekét kell bizonyítani a másolat megszerzéséhez. A Bíróság észlelte, hogy az ilyen óvintézkedéseknek az a hatásuk, hogy csökkentik azokat a kellemetlenségeket, amelyeknek az első kérelmező egyébként ki lenne téve, amikor a szülői jogállását a fiával szemben bizonyítani kellene.

Mivel nem kérdőjelezték meg, hogy az első kérelmező a harmadik kérelmező szülője, és kevés olyan helyzet volt, amikor az első kérelmező transznmű identitása a gyermek születési anyakönyvi kivonatának bemutatásakor (amelyben apaként volt feltüntetve) kiderülhetett volna, valamint tekintettel az államnak biztosított mérlegelési mozgástérre, a német bíróságok méltányos egyensúlyt teremtettek az első és a második kérelmező jogai, a harmadik kérelmező érdekei, a gyermek jólétével kapcsolatos megfontolások és a közérdek között.

A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az Egyezmény 8. cikkét nem sértették meg.

3. Hurbain Belgium elleni ügye (57.292/16. sz. ügy)⁷¹

A kérelmező a Le Soir, Belgium egyik vezető francia nyelvű napilapjának kiadója. A Le Soir egyik 1994-es nyomtatott kiadásában egy cikk többek között egy autóbalesetről számolt be, amely két ember halálát okozta, és három másik személy megsérült. A cikk megemlítette a 2000-ben elítélt járművezető teljes nevét. Büntetését letöltötte, és 2006-ban mentesült a büntetett előéletéhez fűződő hátrányok alól.

A lap 2008-ban a honlapján ingyenesen elérhetővé tette az 1989-ig visszamenőleg vezetett archívumának elektronikus változatát (beleértve a fent említett cikket is). 2010-ben a járművezető kapcsolatba lépett a Le Soirral, és kérte, hogy a cikket távolítsák el az újság elektronikus archívumából, vagy legalább anonimizálják. A kérelemben megemlítette a szakmáját és azt a tényt, hogy a cikk több keresőmotorba való beírásakor a neve a találatok között jelent meg.

2010-ben a lap jogi osztálya megtagadta a cikk archívumból való eltávolítását, később pedig közölte, hogy ajánlott levélben értesítette a Google Belgium ügyvezető igazgatóját, hogy törölje a cikket a listáról. A nemzeti bíróságok és a Bíróság előtt a kérelmező azt állította, hogy erre nem érkezett válasz.

2012-ben a járművezető keresetet nyújtott be a kérelmező ellen a rá vonatkozó cikk anonimizálásának elrendelése érdekében. Az Elsőfokú Bíróság 2013-ban a járművezető keresetének nagy részét helyt adott. Ezt az ítéletet a fellebbviteli bíróság 2014-ben helybenhagyta. A kérelmező ezt követően felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, de azt 2016-ban elutasították.

A kérelmező – az Egyezmény 10. cikkére hivatkozással – sérelmezte a polgári jogi ítéletet, amely elrendelte, hogy a Le Soir honlapján a szóban forgó cikk archivált változatát anonimizálják.

A Bíróságnak a jelen ügyben azzal a kérdéssel kellett foglalkoznia, hogy a belga bíróságok azon határozatait, amelyek a „felejtés jogára” hivatkozva a Le Soir című újság honlapján a kifogásolt cikk elektronikus változatának anonimizálására kötelezték a kérelmezőt, az Egyezmény 10. cikke szerinti véleménynyilvánítás szabadságának megsértését jelentik-e? A Bíróság pontosította, hogy az ügy egy cikk elektronikus archivált változatára, nem pedig az eredeti változatra vonatkozott, és hozzátette, hogy kizárólag az információ folyamatos hozzáférhetősége az interneten, nem pedig önmagában az eredeti cikk közzététel volt a kérdéses. Az eredeti cikket jogszerűen és nem becsületsértő módon tették közzé. Az újságírói céllal egy hírügynökség honlapján közzétett és később archivált információ az Egyezmény 10. cikke által védett véleménynyilvánítás szabadságának lényegéhez tartozik.

A Bíróság véleménye szerint ahhoz, hogy a sajtó megfelelően el tudja látni archiválási feladatát, képesnek kell lennie átfogó nyilvántartások létrehozására és vezetésére. Mivel az archívumok szerepe

⁷¹ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2023. július 4-én; az ítélet végleges.

az, hogy biztosítsák az egy adott időpontban jogszerűen közzétett információk folyamatos hozzáférhetőségét, az archívumoknak főszabály szerint hitelesnek, megbízhatónak és teljesnek kell maradniuk. Ennek megfelelően a digitális sajtóarchívumok integritásának kell vezérelvként szolgálnia az emlékezet megőrzéséhez hozzájáruló, archivált cikkek teljes vagy részleges eltávolítására vagy módosítására irányuló kérelmek vizsgálata során, különösen akkor, ha – mint a jelen esetben – a cikk jogszerűségét soha nem kérdőjelezték meg. Továbbá, bár az Egyezmény 10. cikke által védett véleménynyilvánítás szabadsága – beleértve a közérdekű ügyek médiaközvetítését is – nem abszolút, a nemzeti hatóságoknak mégis különösen ébernek kell lenniük a magánélet tiszteletben tartására alapozott, olyan archív cikk elektronikus változatának eltávolítására vagy megváltoztatására irányuló kérelmek vizsgálatakor, amelynek jogszerűségét az eredeti közzététel időpontjában nem kérdőjelezték meg. Az ilyen kérelmek alapos vizsgálatot igényelnek.

Ezért a Bíróság úgy ítélte, hogy értékelésénél figyelembe kell vennie a jelen ügynek az eredeti közzétételre vonatkozó ügyektől eltérő kontextusát. Úgy találta, hogy az Egyezmény 10. cikke és 8. cikke szerinti jogok közötti ütközés feloldásához eddig alkalmazott kritériumok kiigazításra szorulnak. E tekintetben a Bíróság pontosította, hogy az online archivált újságírói tartalom megváltoztatására irányuló kérelemmel összefüggésben elvégzendő, e különböző, azonos értékű jogok közötti mérlegelés során az alábbiakban meghatározott kritériumokat kell figyelembe venni. Megjegyezte továbbá, hogy az érintetteknek nem kell előzetesen vagy egyidejűleg kapcsolatba lépniük az eredeti weboldallal ahhoz, hogy a keresőmotorokkal szemben gyakorolhassák jogaikat, mivel ezek az adatkezelés két különböző formája, amelyek mindegyike saját jogszerűségi okokkal rendelkezik, és eltérő hatással van az egyén jogaira és érdekeire. Hasonlóképpen, egy hírportál kiadója elleni kereset vizsgálata nem tehető függővé a nyilvántartásból való törlésre irányuló előzetes kérelemtől. A különböző kritériumok tekintetében a Bíróság a következőket állapította meg.

Az archivált információk jellegét illetően a Bíróság kiemelte, hogy a szóban forgó cikk számos 1994-ben történt közúti közlekedési balesetről számolt be, amelyek közül a jelen ügyben a járművezető által okozott baleset az egyik volt. A közölt tények igazságszolgáltatási jellegűek voltak, és nem tartoztak az olyan bűncselekmények kategóriájába, amelyek jelentősége súlyosságuk miatt az idő múlásával nem változott. A Bíróság azt is kiemelte, hogy a szóban forgó cikk kivételével az események nem képezték a médiatudósítás tárgyát.

Ami az események óta eltelt időt, valamint az eredeti és az online közzététel óta eltelt időt illeti, a Bíróság észlelte, hogy a szóban forgó cikket, amelyet 1994-ben jelentettek meg, 2008-ban tették fel a Le Soir című újság archívumába. Az idő múlása lényeges tényező volt a Liège-i Fellebbviteli Bíróság értékelése során. A bíróság megállapította, hogy a cikk első közzététele és az első anonimizálási kérelem között jelentős idő (16 év) telt el; összesen mintegy 20 év telt el az ítélet meghozataláig. Így a Bíróság úgy ítélte, hogy a 2006-ban rehabilitált járművezetőnek ennyi idő elteltével jogos érdeke fűződött ahhoz, hogy a társadalomba való visszailleszkedését a múltjára való állandó emlékeztetés nélkül tegyék lehetővé.

Az információ időszerűségét illetően a Bíróság kiemelte a Liège-i Fellebbviteli Bíróság azon megállapítását, hogy 20 évvel az események után egy olyan személy személyazonossága, aki nem volt közszereplő, nem növelte annak a cikk közérdekűségét, amely csupán statisztikai szempontból járult hozzá a közúti közlekedésbiztonságról szóló nyilvános vitához. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint a cikkben ismertetett eseményeknek nyilvánvalóan nem volt történelmi jelentőségük sem, mivel a cikk egy nem kivételes – bár tragikus – rövidhírre vonatkozott, amelyről nem állították, még kevésbé bizonyították, hogy a közvéleményt különösen foglalkoztatta volna. A Bíróság nem látott okot arra, hogy megkérdőjelezze a kérdést előterjesztő bíróság kellően indokolt értékelését e tekintetben.

Ami a feledés jogát érvényesítő személy közismert voltát és az események óta tanúsított magatartását illeti, a Liège-i Fellebbviteli Bíróság megállapította, hogy a járművezető nem töltött be közhivatalt. Ennélfogva pusztán az a tény, hogy orvos volt, semmilyen értelemben nem indokolta, hogy az események után mintegy 20 évvel továbbra is azonosítható legyen az online cikkben. A nyilvánosság számára ismeretlen személy volt mind az események idején, mind pedig az anonimizálási kérelmének időpontjában. Ráadásul semmi sem utalt arra, hogy a cikk 1994-es első megjelenésekor, illetve 2008-as internetes közzétételekor kapcsolatba lépett volna a médiával, hogy nyilvánosságra hozza helyzetét.

Éppen ellenkezőleg, minden általa tett lépés azt mutatta, hogy távol akarta tartani magát a reflektorfénytől.

Az információk folyamatos online hozzáférhetőségének negatív következményeit illetően a Bíróság kiemelte a Liège-i Fellebbviteli Bíróság azon megállapítását, hogy egy bűncselekmény elkövetéséről szóló cikk elektronikus archiválása nem hozhat létre egyfajta „virtuális bűnügyi nyilvántartást” a büntetését letöltött és büntetett előlélethez fűződő hátrányok alól mentesült járművezető számára. A fellebbviteli bíróság megállapította, hogy a Le Soir honlapjának keresőmotorjában vagy a Google-ban a járművezető keresztnéve és vezetékneve alapján történő egyszerű keresés azonnal megjelenítette a cikket. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint ez kétségtelenül kárt okozott a járművezetőnek, legalábbis pszichológiai természetű kárt. Egy ilyen helyzet ugyanis a korábbi elítéléséről való tudást könnyen hozzáférhetővé tette egy széles közönség számára, ami – mivel orvos volt – elkerülhetetlenül magában foglalta a betegeket, kollégákat és ismerősöket, és így alkalmas volt arra, hogy megbélyegezze őt, súlyosan károsítsa a jó hírnevét, és megakadályozza a társadalomba való normális visszailleszkedését. A Bíróság nem látott nyomós okot arra, hogy megkérdőjelezze a Liège-i Fellebbviteli Bíróság e tekintetben hozott, kellően indokolt határozatát.

Ami a digitális archívumokban található információk hozzáférhetőségének terjedelmét illeti, a nemzeti bíróságok megállapították, hogy a Le Soir című újság archívumának 2008-as online feltöltésekor az archívum ingyenesen hozzáférhető volt. Ezen túlmenően nem vitatott, hogy a járművezető kérelmének benyújtásakor és a hazai eljárás során az archívum továbbra is korlátozás nélkül és ingyenesen hozzáférhető volt. Tekintettel erre a nagyfokú hozzáférhetőségre, a Bíróság úgy ítélte, hogy a kérdéses cikknek az archívumban való folyamatos jelenléte kétségtelenül kárt okozott a járművezetőnek.

Ami az intézkedésnek a véleménynyilvánítás szabadságára, pontosabban a sajtószabadságra gyakorolt hatását illeti, a Liège-i Fellebbviteli Bíróság úgy találta, hogy a járművezető magánéletének védelmére a leghatékonyabb eszköz a kérelmező véleménynyilvánítási szabadságának aránytalan mértékű sérelme nélkül az volt, hogy a Le Soir honlapján a járművezető keresztnévének és vezetéknevének X betűvel való helyettesítésével anonimizálták a cikket. Ezzel kapcsolatban a Bíróság korábban úgy ítélte meg, hogy az anonimizálás kevésbé sérti a véleménynyilvánítás szabadságát, mint egy teljes cikk eltávolítása. Kiemelte, hogy az anonimizálás az archivált anyagok megváltoztatásának sajátos módját jelenti, mivel csak az érintett személy keresztnévét és vezetéknevét érinti, és egyébként nem érinti a közölt információ tartalmát. A Bíróság megjegyezte továbbá, hogy a Liège-i Fellebbviteli Bíróság gondosan mérlegelte az intézkedésnek a járművezetőre, az információhoz való hozzáférésre jogosult nyilvánosságra és a kérelmezőre gyakorolt hatását. Arra a következtetésre jutott, hogy a járművezető kérelmének teljesítése nem biztosít minden egyes személy számára szubjektív jogot a történelem átírására, és nem teszi lehetővé a „történelem meghamisítását”, illetve nem ró „túlzott terhet” a kérelmezőre. Ami az archívum integritásának tulajdonítandó jelentőséget illeti, a Liège-i Fellebbviteli Bíróság egyértelművé tette, hogy a kérelmezőt nem arra kérték, hogy a cikket távolítsa el az archívumból, hanem csupán arra, hogy az elektronikus változatot anonimizálja. Hangsúlyozta továbbá, hogy a papíralapú archívum sértetlen maradt, és hogy a kérelmező továbbra is biztosítani tudja az eredeti digitális változat sértetlenségét. Így a cikk eredeti, nem anonimizált változata továbbra is elérhető nyomtatott formában, és minden érdeklődő számára hozzáférhető, így az archívumként is betölti a szerepét.

Végül, ami a sajtószabadságra gyakorolt esetleges dermesztő hatást illeti, amely abból ered, hogy a kiadó köteles anonimizálni egy eredetileg jogszerűen közzétett cikket, a Bíróság úgy ítélte, hogy az ügyiratból nem tűnt ki, hogy az anonimizálásra vonatkozó rendelkezés ilyen hatással lett volna a Le Soir újságírói feladatainak ellátására.

Összefoglalva a Bíróság kiemelte, hogy a nemzeti bíróságok következetesen figyelembe vették a szóban forgó cikkben közölt igazságügyi tények jellegét és súlyosságát, azt a tényt, hogy a cikk nem volt aktuális, történelmi vagy tudományos jelentőségű, valamint azt, hogy a járművezető nem volt közismert. Ezen túlmenően fontosnak tartották azt a súlyos kárt, amelyet a járművezető a cikk korlátlan online hozzáférhetősége miatt szenvedett el, amely alkalmas volt arra, hogy „virtuális bűnügyi nyilvántartást” hozzon létre, különösen tekintettel a cikk eredeti közzététele óta eltelt időre. Továbbá, miután megvizsgálták a szóban forgó jogok egyensúlyának megteremtése érdekében mérlegelhető intézkedéseket, amely vizsgálat a Belgiumban alkalmazandó eljárási normákkal összhangban volt, úgy

ítélték meg, hogy a cikk anonimizálása nem ró túlzott és teljesíthetetlen terhet a kérelmezőre, ugyanakkor a leghatékonyabb eszközt jelentette a járművezető magánéletének védelmére.

Ennek megfelelően, és tekintettel az államok mérlegelési jogkörére, a Bíróság úgy találta, hogy a nemzeti bíróságok az Egyezmény követelményeinek megfelelően gondosan mérlegelték a szóban forgó jogokat, így az Egyezmény 10. cikkében biztosított jogba való beavatkozás a Le Soir című újság honlapján található cikk elektronikus változatának anonimizálása tekintetében a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódott. Az eset körülményei között tehát a beavatkozás egy demokratikus társadalomban szükségesnek és arányosnak tekinthető.

A Bíróság ezért nem látott nyomós okot arra, hogy a nemzeti bíróságok álláspontját saját álláspontjával helyettesítse, és figyelmen kívül hagyja az általuk elvégzett mérlegelés eredményét. Ennek megfelelően megállapította, hogy az Egyezmény 10. cikkét nem sértették meg.

4. G.I.E.M. S.r.l. és mások Olaszország elleni ügye (1.828/06., 34.163/07. és 19.029/11. sz. ügyek)⁷²

A 2018. június 28-án hozott érdemi ítéletében a Bíróság megállapította az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének megsértését valamennyi kérelmező tekintetében; az Egyezmény 7. cikke megsértésének hiányát és az Egyezmény 6. cikke 2. bekezdésének megsértését az ötödik kérelmező tekintetében; végül az Egyezmény 7. cikkének megsértését a kérelmező társaságok tekintetében. Az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét illetően a Bíróság megállapította, hogy a jogellenes területfejlesztés esetén automatikusan alkalmazott elkobzás aránytalan, mert ez az automatizmus nem tette lehetővé a nemzeti bíróságok számára annak értékelését, hogy mely eszközök alkalmazkodnak legjobban az eset konkrét körülményeihez, vagy általánosabban, hogy mérlegeljék az elérni kívánt jogos célt és az elkobzás által érintettek jogait. A 7. cikk megsértésével kapcsolatban a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a társaságok jogi személyiségének az igazgatóik és részvényeseik jogalanyiságától való elkülönülésére tekintettel a törvényesség elve azt jelenti, hogy az érintett jogalanyok (a kérelmező társaságok) nem büntethetők mások (az érintett magánszemélyek) büntetőjogi felelősségét megalapozó cselekményekért. Következésképpen az elkobzás alkalmazása olyan jogi személyekre, akik nem voltak a szóban forgó eljárásban részt vevő felek, összeegyeztethetetlen az Egyezmény 7. cikkével. A Bíróság továbbá úgy találta, hogy az ötödik kérelmező tekintetében az Egyezmény 7. cikkét nem sértették meg. Végül, megsértették az Egyezmény 6. cikke 2. bekezdését, mivel az a tény, hogy az ötödik kérelmezőt a Semmitőszék lényegében bűnösnek találta, annak ellenére, hogy az eljárás elévült, az ártatlanság védelméhez való jogának megsértését jelentette.

A kérelmezők az Egyezmény 41. cikke alapján az általuk állítólag elszenvedett vagyoni és nem vagyoni kár megtérítését, valamint a jelen eljárás során felmerült költségeik és kiadásaik megtérítését kérték. Mivel a kérdés még nem volt döntésre kész, a Bíróság elhalasztotta azt, és felkérte a Kormányzatot és a kérelmezőket, hogy tegyék meg észrevételeiket, és különösen, hogy tájékoztassák a Bíróságot az esetlegesen elért megállapodásukról.

A Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó ingatlanokat különböző időpontokban valamennyi kérelmezőnek visszaszolgáltatták.

Miután 1998. április 29-én fizetéseképtelenné nyilvánították, és 2002. október 31-étől felszámolás alatt állt, a második kérelmező 2016. január 12. óta nem létezik. Az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely állítólagosan a második kérelmező jogutód, nem tájékoztatta a Bíróságot arról, hogy fenn kívánja tartani a kérelmét, a jogi képviselő által benyújtott kérelem nem volt meggyőző, ezért a 34163/07. sz. kérelmet a második kérelmezőt érintő részében törölni kellett a Bíróság nyilvántartásából.

Mivel a földterületet és az épületeket már visszaszolgáltatták a kérelmezőknek, a Bíróság csak annyiban vizsgálta a kérelmezők állításait, amennyiben azok a földterület használatától való elzárásra, az épületek állagromlására és a visszaszolgáltatás előtti értékvesztésre vonatkoztak. A szóban forgó földterület használatától való elzárás időtartamát illetően a Bíróság a szóban forgó földterület elkobzásától, és nem az esetlegesen korábban végrehajtott lefoglalásból indult ki. Ezért a veszteséget az elkobzás időpontjától

⁷² Az ítéletet a Nagykamara hozta 2023. július 12-én; az ítélet végleges.

kellett kiszámítani, és eseti alapon kellett megvizsgálni, hogy a szóban forgó földterület beépíthető volt-e, ami jelentős hatással volt a földterület értékére. A Bíróság az első kérelmezőnek az ingatlan használatától való elzárásra tekintettel 35.000,-Euró kártérítést ítélt meg. A negyedik és az ötödik kérelmezőnek – együttesen – 700.000,-Euró összegű kártérítést ítélt meg az ingatlan használatától való elzárás miatt. A Bíróság a harmadik kérelmezőnek 35.000,-Eurót ítélt meg az ingatlan használatától való elzárás miatt.

A negyedik és az ötödik kérelmező kártérítést kért az elhagyott épületekben keletkezett károkért is, de a Bíróság kiemelte, hogy azokat a közigazgatási engedélyek megsértésével emelték. Következésképpen úgy ítélte, hogy e jogcímen nem jár kártérítés.

Ami a telek állítólagos értékvesztését illeti, amiatt, hogy a terület többé már nem minősül építési teleknek a területrendezési tervnek a visszaszolgáltatást megelőző módosítása következtében, valamint a közigazgatási határozatok jogellenességét megállapító büntetőbírói ítéletekre tekintettel (első kérelmező), a Bíróság érdemi ítéletében úgy találta, hogy az elkobzás automatikus alkalmazása jogellenes területfejlesztés esetén nem felel meg a Bíróságnak az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkével kapcsolatos ítélezési gyakorlatából eredő elveknek. Az övezeti besorolás megváltozása és az építési telek státusz elvesztése azonban nem merült fel az érdemi ítélet keretében. Mivel nem állt fenn okozati összefüggés az elkobzással, a földterületnek a rendeltetés megváltoztatásából és az építési telek státusz elvesztéséből eredő értékvesztését nem lehetett figyelembe venni a fizetendő kártérítés kiszámításakor. Ugyanez vonatkozik az ingatlan értékvesztésére is, amelyet a büntetőbírók által hozott, a vonatkozó közigazgatási aktusok jogellenességét megállapító határozatok okoztak.

A jelen esetben a szóban forgó helyzet az első és a negyedik kérelmező, valamint azok igazgatói és részvényesei számára jelentős kellemetlenségeket okozhatott, akár csak a társaság mindennapi ügyeinek intézésében, ami indokolta az e jogcímen járó kártérítés odaítélését. A Bíróság az első, a negyedik és az ötödik kérelmezőnek fejenként 10.000,-Euró összeget ítélt meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bpkf.III.802/2023/4.

A kényszerintézkedést szükségessé tevő okok vizsgálata során a bíróság – értelemszerűen – nem csak olyan körülményre, okra alapozhatja a letartóztatást indokoltnak tartó döntését, amely a bizonyosság erejével megállapítható. Elvárás azonban, hogy döntése ne csupán feltételezésen, hanem olyan adaton alapuljon, melynek megléte (tényszerűsége) a döntés időpontjában más adattal alátámasztott, észszerű érveléssel indokolt, igazolt, s ezáltal okszerű következtetés vonható arra, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása a törvény céljai érdekében – és az adott vádlott személyi szabadsága ellenében – szükséges, célszerű.

Nem kétséges, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedésnek a Be. 276. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt általános feltétele fennáll.

A törvényszék az I. rendű vádlottat – nem jogerősen – 15 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte. A Be. 552. § (2) bekezdése önálló letartóztatási okként jelöli meg, ha az ítéletben kiszabott szabadságvesztés tartamára figyelemmel a vádlott szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani. E speciális letartóztatási ok sem jelenti azonban azt, hogy adott – bármilyen tartamú – szabadságvesztés nem jogerős kiszabása esetén a letartóztatás alkalmazása automatikus; a kényszerintézkedés szempontjából releváns valamennyi körülmény összevető vizsgálata ilyen esetben sem mellőzhető.

A Be. 552. § (2) bekezdése tehát az eljárás fellebbezési szakaszára vonatkozóan kiemeli egy, a szökés, elrejtőzés veszélye mértékének növelésére alkalmas körülményt, a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés mértékét, mint ami a büntetőeljárás ezen szakaszában már a kényszerintézkedés szükségességére és típusára kiható más körülményekkel együtt vizsgálandó.

Kétségtelen ugyanis, hogy míg a nyomozás során a megalapozott gyanú, a vádemelést követően pedig a vád tárgyává tett bűncselekmény tárgyi súlya még csak büntetési tételben fejeződik ki, addig a nem jogerős elsőfokú ítéletben már a személyre konkretizált fenyegetettség ölt testet. Mind a törvényi fenyegetettségnek, mind pedig a személyre konkretizált fenyegetettségnek a vádlott személyére hatása van, ami – értelemszerűen – függ a fenyegetettség mértékétől, és nyomatéka az eljárás előbbre haladtával, a fenyegetettség konkretizálódásával növekszik.

A szabadságvesztés tartama, az azzal járó hátrány nyilvánvalóan olyan körülmény, ami a vádlott döntéseire – személyi körülményeitől függően eltérő súllyal – hatással van; minél hosszabb a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartama, az annál nagyobb nyomatékkal hat abba az irányba, hogy az érintett az esetleges szabadságvesztés végrehajtása előtt a szökés vagy elrejtőzés mellett határozzon. A nem jogerős ítélettel kiszabott 15 év szabadságvesztés olyan körülmény, ami a szökés, elrejtőzés kockázatát jelenti.

Az I. rendű vádlott esetében a szabadságvesztés tartamából fakadó szökési veszélyt személyi körülményei nem közömbösítik, de még csak nem is csökkentik olyan mértékben, hogy azokra tekintettel vele szemben a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés alkalmazása szükségtelen, vagy akár a letartóztatás enyhébb kényszerintézkedéssel felváltható lenne.

A nem jogerős ítélet szerinti cselekmények minősítésből és a konkrét elkövetési módból fakadó nyomatékosító tényezők összhatásukban olyan fokra emelik a szökés, elrejtőzés veszélyének közvetlenségét és közelségét, hogy ahhoz képest az I. rendű vádlott által eddig letartóztatásban töltött, kétségtelenül hosszú idő már nem tekinthető aránytalannak és indokolatlannak (EBH 2014.B.1.). Ekként az I. rendű vádlott esetében a Be. 552. § (2) bekezdése szerinti letartóztatási ok fennáll.

Az I. rendű vádlott vonatkozásában a nyomozás során több ízben – összesen négy alkalommal – elfogatóparancs került kibocsátásra, és az elfogása is ennek eredményeképpen történt meg. A fentiek alapján tény, hogy a büntetőeljárás során megszökött, a hatóságok számára elérhetetlenné vált. Mindezek alapján helytállóan állapította meg az ítéletábra, hogy esetében a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti különös ok megállapítható.

Helyesen mutatott rá az ítéletábra arra is, hogy az I. rendű vádlott – a nem jogerős ítéletben felrótt – a terrorcselekmény büntetnének kísérletét a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt, gyanúsított kihallgatását követően valószínűsítette meg, amelyre tekintettel a kényszerintézkedésnek a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont ca) alpontja szerinti oka fennáll.

Az I. rendű vádlott büntetett előéletű. A bíróság a 2012. október 26. napján kelt és 2012. október 27. napján jogerős ítéletével csalás büntette és más bűncselekmények miatt 1 év – végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztés büntetésre ítélte (elkövetési idő: 2009. január 15.). A bíróság a 2016. március 18. napján kelt és 2016. március 22. napján jogerős ítéletével zaklatás vétsége és más bűncselekmény miatt 250 napi tétel pénzbüntetésre ítélte (elkövetési idő: 2014. április 15. - 2014. május 3.).

A jelen büntetőügy tárgyát képező cselekmények elkövetése óta az I. rendű vádlottat a bíróság a 2020. szeptember 4. napján kelt és – a másodfokú bíróság határozatával – 2021. június 10. napján jogerőre emelkedett ítéletével számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény büntette és más bűncselekmények miatt 2 év szabadságvesztés büntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte (elkövetési idő: 2012. február 23., 2012. július 25., 2012. október 8.). A törvényszék által az I. rendű vádlott vonatkozásában hozott – nem jogerős – marasztaló ítélet szerinti cselekmények elkövetési ideje a 2015. április 28. és 2017. december 14. napja közé esik, amelyek – döntően – a vele szemben kiszabott (az elítélései között a 1. pontban jelölt) felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt látszanak megvalósulni. Az I. rendű vádlott a felrótt, több mint 100 rendbeli bűncselekményt sorozatjelleggel, folytatólágosan és üzletszerűen valószínűsítette meg. Az I. rendű vádlottal szemben 2017. január 12. és 2017. március 25. között, valamint 2017. szeptember 10. napján elkövetett információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette és más bűncselekmények miatt a bíróságon büntetőeljárás van folyamatban. Mindezek konkrét tények, melyek – értelemszerűen – következtetési alapul szolgálnak a kényszerintézkedés fenntartása szükségessége szempontjából. Ennek pedig azért is jelentősége van, mert a bűnismétlés megalapozott veszélye közömbösítheti a letartóztatásban töltött idő nagyságának a szökés, elrejtőzés veszélyét csökkentő jelentőségét is (BH 2012.285).

Helyesen állapította meg ezért az ítéletábra, hogy a többszörösen büntetett előéletű, és jelenleg is több büntetőeljárás hatálya alatt álló I. rendű vádlott esetében – figyelemmel a jelen ügy tárgyát képező cselekmény után elkövetett bűncselekmények miatti elítélésére is – megalapozottan feltehető, hogy újabb, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követne el. Erre tekintettel az I. rendű vádlott vonatkozásában a bűnismétlés veszélyére vont következtetés helyes [Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpont].

Az ítéletábra valamennyi, a kényszerintézkedésről történő döntés szempontjából lényeges körülményt figyelembe vette, a felülvizsgálat során helytállóan állapította meg, hogy az eljárás jelenlegi szakaszában a Be. 552. § (2) bekezdésében, a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontjában és a c) pont ca) és cb) alpontjában írt letartóztatási okok fennállnak.

A letartóztatás alkalmazását – figyelemmel a bűncselekmények jellegére, valamint az I. rendű vádlott büntetőeljárás előtt és annak során tanúsított magatartására – a Be. 277. § (4) bekezdés a) c) és e) pontjában írtak is egyértelműen indokolják, mindezt a fellebbezésben állított körülmények nem közömbösítik.

Ilyen tényezők mellett a letartóztatásnál enyhébb kényszerintézkedés nem biztosítja a letartóztatással elérni kívánt célok megvalósulását, ezért bűnügyi felügyelet alkalmazásának nincs helye.

A kifejtettekkel ellentétes irányba ható további ok vagy körülmény a rendelkezésre álló résziratokban nincs, ilyet a Kúria nem észlelt. A legsúlyosabb kényszerintézkedés szükséges és arányos, a fenntartása továbbra is indokolt.

Bpkf.I.869/2023/3.

A Be. 552. § (2) bekezdés alapján a letartóztatás a Be. 276. § (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott okokon kívül akkor is elrendelhető, vagy fenntartható, ha a kiszabott szabadságvesztés tartamára figyelemmel a vádlott szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

A nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartama jelentőséggel bír, mivel ezzel a kényszerintézkedés alkalmazása szempontjából is új helyzet áll elő (BH 2006.144.). A felrótt bűncselekmények büntetési tételében jelentkező korábbi elvont törvényi fenyegetettség ugyanis a nem jogerős ítéletben immár a kiszabott büntetésben konkretizálódik, a szökés, elrejtőzés veszélyére a kiszabott büntetés súlyossága nyújt következtetési alapot (EBH 2003.842., EBH 2017.B.15.I., BH 2017.46.). Ez azonban nem eredményezhet automatizmust: az egyéb szempontok figyelembevétele mellett kell állást foglalni a kényszerintézkedés szükségességére felől {BH 2015.219., indokolás [20]}.

A nem jogerős ítéletet követő perjogi helyzetben a szökés, elrejtőzés veszélye kettős kockázatot jelent. Egyrészt a vádlott esetleges szökése, elrejtőzése nyilvánvalóan kihatással van, illetve lehet a vele szembeni eljárás lefolytatására, menetére, mivel annak addigi rendjét vagy meg kell változtatni. Másrészt a vádlott szökése, elrejtőzése (elérhetetlensége) következtében egyben a kiszabott szabadságvesztés esetleges jövőbeni végrehajtásának esélye is meghiúsul (BH 2017.291.).

A jelen eljárás tárgya jelentős tárgyi súlyú bűncselekmény, az elsőfokú bíróság által nem jogerősen kiszabott 12 év, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés pedig már konkrétan felveti a hosszabb tartalmú jövőbeli fogvatartás lehetőségét.

Az ítéletábra a határozatában helyesen rögzítette azt is, hogy az eljárás jelenlegi, a nem jogerős ügydöntő határozat meghozatalát követő szakaszában a letartóztatásnak a szabadságvesztés végrehajtását biztosító rendeltetése is van {3017/2016. (II. 2.) AB határozat [31] és [42], EBH 2017.B.15.II., BH 2017.46.}.

Az ítéletábra a Be. 271. § (2) bekezdésében írt szabályozás alapján a szükségesség, arányosság és fokozatosság elvének szem előtt tartásával vizsgálta meg azt, hogy enyhébb korlátozással járó személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés alkalmazásával a kényszerintézkedés célja elérhető-e.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága több döntésében, így a 2013.53129/2009. számú Imre Zsolt kontra Magyarország ügyben is rámutatott arra, hogy minden esetben az ügy speciális vonásainak a fényében kell megítélni, hogy a terhelt letartóztatásának fenntartása észszerű-e. Az elhúzódozó fogvatartás csak

akkor lehet indokolt, ha a kényszerintézkedés fenntartását a közérdek indokolja és ez – az ártatlanság védelme ellenére is – nagyobb súllyal esik latba, mint az egyéni szabadság tiszteletben tartását előíró szabály.

A közbiztonsághoz fűződő közérdek felülírhatja a terhelt személyes szabadsághoz és biztonsághoz fűződő magánérdekét (Neumester kontra Ausztria, Bandur kontra Magyarország ügyek). A szökés, elrejtőzés megakadályozása pedig olyan közérdek, amely megelőzi a nem jogerősen hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélt személyi szabadságának tiszteletben tartását (BH 2017.48., BH 2017.46., BH 2009.7.II.). Ez, valamint a szabadságvesztés végrehajtását biztosító célszerűség olyan súllyal figyelembe veendő szempontok, hogy azokra tekintettel – enyhébb kényszerintézkedésekkel szemben – a letartóztatás tekintendő szükségszerű és arányos kényszerintézkedésnek.

Az iratok tartalma alapján az rögzíthető, hogy az I. rendű vádlott személyi és egyéb kötődései lazák, a megélhetése a bevallott alacsony jövedelme mellett nem biztosított, továbbá az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint a bűncselekményeket hosszú időn keresztül valósította meg. Így – a védő által a fellebbezés indokolásában felsorolt körülmények mellett is – személyi körülményei nem ellensúlyozzák a nem jogerős ítélettel kiszabott hosszabb tartamú szabadságvesztéssel alátámasztott szökés, elrejtőzés veszélyét.

Emellett, a védő előadásával szemben nincs arra adat, hogy az I. rendű vádlott betegsége kizárólag a büntetés-végrehajtás keretein kívül lenne kezelhető, ilyen tartalmú iratra a védő sem hivatkozott.

Utalni kell arra is, hogy a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv.tv.) 122. § a) pontja biztosítja a büntetés-végrehajtás során az egészségi állapotnak megfelelő kezelést, továbbá a letartóztatás különös szabályairól szóló rendelkezések között a Bv.tv. 309. § (1) bekezdése alapján az átszállítást, ha azt a letartóztatott egészségi állapota indokolja.

Ezért az I. rendű vádlott betegségére hivatkozás a letartóztatás megszüntetését vagy enyhébb kényszerintézkedés elrendelését önmagában nem alapozza meg.

Bpkf.I.870/2023/3.

Az ítéletábra törvényesen járt el, amikor a – Be. 297. § (4) bekezdésére figyelemmel – a Be. 291. § (2)-(3) bekezdése alapján a vádlott letartóztatásának indokoltságát felülvizsgálta és annak fenntartásáról határozott. A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés Be. 276. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt feltételek fennállását az ítéletábra helytállóan rögzítette. Megállapítható ugyanis, hogy a vádlottal szemben vádemelés alapján szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények miatt van folyamatban eljárás. A fellebbezési nyilvános ülés kitűzött határnapja 2024. január 9.

Az ítéletábra – a különös okok körében feltárt egyedi tényezők miatt – helyesen foglalt állást abban is, hogy a kényszerintézkedés további fenntartása szükséges, és az elérni kívánt cél más módon nem biztosítható.

Az ítéletábra megalapozottan vont következtetést arra, hogy a vádlott esetében továbbra is megállapítható a kényszerintézkedés Be. 552. § (2) bekezdése szerinti oka, mely a vádlott szökésének vagy elrejtőzésének veszélyét a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamához kapcsolja.

Az Alkotmánybíróság a 3017/2016. (II. 2.) AB határozat [41] bekezdésében kimondta, hogy valamely büntetőügy vád szerinti egyedi jellemzői meghatározó módon befolyásolják az eljárás tárgyát képező bűncselekmények bizonyítottsága esetén kiszabandó szabadságvesztésnek az irányadó büntetési tételkeret figyelembevételével meghatározott tartamát. Az elsőfokú, nem jogerős ítélet meghozatalával e törvényi fenyegetettség az ügyre és a vádlott személyére konkretizálódott. Az ítéletben meghatározott joghátrány pedig a vádlott személyére is hatással bír, potenciálisan arra sarkallva, hogy az esetleges szabadságvesztés végrehajtása helyett a szökés vagy elrejtőzés mellett döntsön. A nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartamának fokozottabb súllyal való figyelembevétele éppen abból fakad, hogy az elsőfokú eljárás befejezéseként meghozott döntéssel a büntetőjogi felelősség megállapíthatóságának a bizonyossági foka magasabb, mint az eljárás korábbi szakaszában, és ez valójában növeli a szökés, elrejtőzés veszélyét.

Mindezek alapján kétségtelen, hogy a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartama jelentőséggel bír, mivel ezzel a kényszerintézkedés alkalmazása szempontjából is új helyzet áll elő (BH 2006.144.).

A Be. 552. § (2) bekezdésében írt esetben – függetlenül attól, hogy a terhelt jelenléte a további eljárási cselekményeknél szükséges-e vagy sem – a cél a szökés vagy elrejtőzés veszélyének kiküszöbölése, amelyre a nem jogerősen kiszabott büntetés súlyossága nyújt következtetési alapot. Ez azonban nem eredményezhet automatizmust, ugyanis az egyéb szempontok figyelembevételével kell állást foglalni a kényszerintézkedés szükségessége tárgyában. A szökés esélyének vizsgálatakor a terhelt személyiségére, lakóhelyére, jövedelmére, foglalkozására, családjára, egyéb kötődésére is figyelemmel kell lenni, valamint olyan tényezőket is figyelembe kell venni, mint a terhelt erkölcsisége, lakhatása, foglalkozása, munkahelye, vagyona, családi kapcsolatai, az országhoz való kötődései (Emberi Jogok Európai Bírósága Letellier kontra Franciaország ügy 12.369/86. számú kérelem, Neumeister kontra Ausztria ügy 1936/63. számú kérelem, BH 2022.8.).

Mindezek alapján az ítélőtábla helyesen állapította meg, hogy a vádlott esetében a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés 8 évi tartamára figyelemmel a szökés, elrejtőzés kockázata valós, még a vádlott által letartóztatásban töltött időnek a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámításának szem előtt tartásával is.

Maga a Be. 297. § (4) bekezdésének kötelező rendelkezése biztosítja azt, hogy az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott letartóztatás legfeljebb a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamáig tarthat.

A Kúria osztotta az ítélőtáblának azt a megállapítását is, hogy e veszélyt a vádlott személyi körülményei és a védő fellebbezésében hivatkozott, szülőikkel fennálló családi kapcsolatok nem gyengítik, különös tekintettel arra, hogy a bűncselekmények sértettjei közeli hozzátartozói voltak. A hosszabb tartamú fogvatartásra való felkészülés pedig nem olyan tényező, mely a kényszerintézés felülvizsgálatakor jelentőséggel bírna és annak megszüntetése, vagy enyhébb kényszerintézkedés elrendelése irányába hatna.

Az ítélőtábla helyesen rögzítette azt is, hogy az eljárás jelenlegi, a nem jogerős ügydöntő határozat meghozatalát követő szakaszában a letartóztatásnak a szabadságvesztés végrehajtását biztosító rendeltetése is van {3017/2016. (II. 2.) AB határozat [31] és [42], EBH 2017.B.15.II., BH 2017.46.}.

A vád kétségtelenül nem ítéleti bizonyosság, adatai nem tények, és a jogerős ítéletig megállapított tényről nem lehet szó, az eljárásnak csupán tényszerű adatai lehetnek. E vád szerinti adatok alapján azonban következtetés vonható a törvény szerinti eljárási érdek veszélyeztetettségére, ami nem a bűnösség kérdésének eldöntése. Az eljárás, a bizonyítás lefolytatásának érdeke és a vádlott személyi szabadságához fűződő (az ártatlanság vélelméből fakadó) érdeke között kell ugyanis dönteni (Bpkf.III.529/2018/4.).

Ebből következően a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés tárgyában hozott döntés meghozatalakor nem kerülhet sor a bizonyítékok védő által igényelt mérlegelésére. A Be. 276. § (1) bekezdés a) pont II. fordulata alapján nyilvánvaló az is, hogy a vádemelést, illetve az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a megalapozott gyanú alapjául szolgáló bizonyítékok vizsgálata nem képezhetik a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés alkalmazásának tárgyát.

Az ítélőtábla számba vette a bűnismétlés veszélyének fennállására mutató körülményeket is. Feltételezésen alapul a bűnismétlés veszélyének megállapítása, ha megalapozottan feltehető, hogy a terhelt a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghez vinné; az eljárás tárgyát képező bűncselekményt folytatná; vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el [Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpont].

Nyilvánvaló, hogy a hosszabb tartamú kényszerintézkedés hatálya alatt az idő előrehaladtával a bűnismétlés veszélyének nyomatéka csökkenhet, ezért ezt a kényszerintézkedés fenntartásának indokoltsága körében a bíróságnak minden alkalommal körültekintően értékelnie kell.

Tény, hogy a vádlott büntetett előéletű, emellett a nem jogerős ítéletben megállapított bűncselekmények jellegére, a sértettek személyére és a vádlott életvezetésére is tekintettel megalapozott következtetés

vonható a bűnismétlés reális veszélyére is. A védő által e körben hivatkozott körülmények megintcsak a bizonyítékok értékelése körébe tartoznak.

A Be. 271. § (2) bekezdésében írt szabályozás alapján a szükségesség, arányosság és fokozatosság elvének szem előtt tartásával szükséges vizsgálni, hogy enyhébb korlátozással járó személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés alkalmazásával a kényszerintézkedés célja elérhető-e.

A védő által hivatkozott, az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága R (80) 11. számú Ajánlása az ítélethozatalt megelőző fogva tartásról II/3. pontja kimondja, hogy az ítéletet megelőző őrizet csak akkor rendelhető el, ha alapos gyanú forog fenn arra nézve, hogy az érintett személy elkövette az állított bűncselekményt, és ha valós okai vannak azon vélekedésnek, hogy az alábbi indokok közül egy vagy több fennáll: így a szökés veszélye; a beavatkozás veszélye az igazságszolgáltatás menetébe; súlyos bűncselekmény elkövetésének veszélye.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága az EJEB 2013.53129/2009. számú, Imre Zsolt kontra Magyarország ítéletében kifejtette: azt, hogy a vádlott előzetes letartóztatásának fenntartása ésszerű-e, minden esetben az ügy speciális vonásainak a fényében kell megítélni. Az elhúzódo fogvatartás egy adott ügyben csak akkor lehet indokolt, ha a közérdek valódi követelményének olyan specifikus feltételei állnak fenn, amelyek – az ártatlanság vélelme ellenére – nagyobb súllyal esnek latba, mint az Egyezmény 5. cikkében lefektetett, az egyéni szabadság tiszteletben tartását előíró szabályok (indokolás 41.). Jelen ügyben e követelmények teljesülnek.

Kétségtelen ugyanis, hogy a terhelt vonatkozásában a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontjában, valamint a Be. 552. § (2) bekezdésében írt oka megállapítható, emellett fennállnak a legsúlyosabb kényszerintézkedés, a letartóztatás fenntartását megalapozó többletfeltételek is.

Így a Be. 277. § (4) bekezdés a) és c) pontjában foglaltak alapján a letartóztatás fenntartása továbbra is szükséges és indokolt, mivel a bűncselekmény jellegére és a személyi körülményeire figyelemmel a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedéssel elérni kívánt cél önkéntes jogkövetésen alapuló, enyhébb kényszerintézkedéssel, így büntügyi felügyelettel és távollattartással nem biztosítható.

Kétségtelen, hogy a vádlott által eddig kényszerintézkedés hatálya alatt töltött idő tartama hosszabbnak tekinthető, mindez azonban az eljárás tárgyát képező kiemelkedő tárgyi súlyú, élet elleni bűncselekmény és a halmazati büntetés miatti törvényi fenyegetettség mértékéhez képest nem tekinthető eltúlzott mértékűnek. A letartóztatás a büntetőeljárás lefolytatása biztosítását biztosító kényszerintézkedés, így az az ártatlanság vélelmének alapelveivel nem ellenkezik és előrehozott büntetésnek sem tekinthető.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.IV.37.234/2023/8.

Két személy közterületen megvalósuló, közügyben történő véleménynyilvánítása nem minősíthető gyűléssé: ahhoz az is szükséges, hogy a résztvevőket összekösse a vélemény közös, gyűlésen való kinyilvánításának szándéka. Önmagában az a körülmény, hogy nincs jogszabályi akadály a közterületi rendezvényhez csatlakozásnak, nem jelenti azt, hogy a rendezvény nyilvános összejövétel volna.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében vitatta az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) Tatár és Fáber kontra Magyarország (26005/08. és 26160/08.) ügyben hozott határozatának jelen ügyben való alkalmazhatóságát is. Ebben az EJEB – egy 2007. februári „politikai performance” gyülekezéssé minősítésével összefüggésben – rámutatott arra, hogy pusztán az a tény, hogy valamely véleménynyilvánításra a nyilvános térben kerül sor, nem változtatja szükségszerűen gyülekezéssé az ilyen eseményt. Több ember összegyűlésének gyülekezéskénti minősítéskor figyelemmel kell lenni arra a tényre, hogy a gyülekezés az eszmék közlésének specifikus formáját képezi, ahol a meg nem határozott számú személyek azon azonosítható szándékkal történő összegyűlése, hogy a közlési folyamat részesei legyenek, önmaga is valamely eszme intenzív kifejezése lehet. „Az adott eszme támogatását magának az embercsoportnak a jelenléte, különösen - mint a jelen ügyben is - valamely, a nagyközönség számára hozzáférhető helyen való jelenléte fejezi ki. Továbbá, egy gyülekezés a

szónokok és a szándékosan jelenlévő résztvevők közötti eszmecsere szolgálhatja még abban az esetben is, ha a résztvevők nem értenek egyet a szónokokkal.” A szóban forgó esemény meghirdetése ellenére nem került sor résztvevők szándékos összegyűlésére, és a meghirdetés célja csupán újságírók meghívása volt, ezért az EJEB meggyőződött arról, hogy a szóban forgó „politikai performance” célja egy üzenetnek a médián keresztül történő eljuttatása volt.

Az EJEB felhívott döntése és a perbeli eset központi kérdése az volt, hogy a résztvevők magatartása gyűlésnek tekinthető-e. Az alperes tartalmi érvekkel nem támasztotta alá, hogy a történeti tényállás nagyfokú hasonlósága és az érdemben megegyező szabályozás ellenére miért ne lenne irányadó az EJEB korábbi határozata.

Kfv.IV.37.245/2023/9.

A nemzeti minősítésű személyes adat megismerésére irányuló eljárás az alapjául szolgáló idegenrendészeti eljárástól elválik. Az alapjog-korlátozás arányosságának megítélésakor figyelembe kell venni azt is, hogy az érintett a minősített adatokon kívül az ügy iratait megismerheti, továbbá, hogy az alperes határozata a megtagadási okok tekintetében indokolást tartalmaz-e, végül azt, hogy a bíróság a minősített iratokba történő betekintés során az arányosságról döntött-e.

Az alapvető jogok Alaptörvényben biztosított védelmi szintje nem marad el a nemzetközi emberi jogi dokumentumok által garantált védelmi szintjétől. Az Alaptörvény, a nemzetközi jog és a belső jog között normahierarchia áll fenn. Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése kimondja, hogy Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) nemzetközi jognak tekintendő, a belső jogot a Q) cikk alapján az Alaptörvénnyel a nemzetközi szerződésekkel együtt kell értelmezni.

A felperes a tisztességes eljáráshoz való jogra, a hatékony bírói jogvédelemhez, jogorvoslathoz való jogra, a védelemhez való jogra, az információs önrendelkezéshez való jogra, a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogra, a szabadsághoz, biztonsághoz való jogra, a kínzás, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmód tilalmára is hivatkozott. Ezekkel összefüggésben megjelölte az Alaptörvény érintett cikkeit, és megjelölte az EJE vonatkozó cikkeit, de a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvényre is utalt. Felülvizsgálati kérelmében megjelölte az EJE-hez fűzött 7. kiegészítő jegyzőkönyvet, ami a külföldiek kiutasításának eljárási garanciáit tartalmazza.

Abszolút jog a tisztességes eljáráshoz való jog, amely egyben az eljárási jogok anyajoga is. Vele szemben más jog vagy alkotmányos érték nem mérlegelhető, azonban levezethetők belőle további jogok, amelyek azonban az alapjog-korlátozás általános mércéje szerinti szükségesség/arányosság tesztje alapján korlátozhatók. A tisztességes eljáráshoz való jog egyes elemei – indokolási kötelezettség, jogorvoslathoz való jog, bírósághoz fordulás joga, a nyilvános tárgyalás követelménye vagy az anyanyelv használata – azonban korlátozhatók. A tisztességes eljárás követelményéből további „részjogok” vezethetők le, ezek azonban már nem korlátozhatatlanok. Abszolút szerkezetű alapvető jog továbbá a kínzás, embertelen és megalázó bánásmód tilalma, de olyan előadást nem tett a felperes, amely alapján ennek érintettsége felmerült volna.

A felperes által hivatkozott alapvető jogok közül a szabadsághoz és a biztonsághoz való jog sem hozható összefüggésbe a megismerési eljárással, mert a 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) szerinti megismerési engedély kiadása iránti eljárásban fogalmilag nem történhet se letartóztatás, se fogvatartás, se őrizetbe vétel. A többi alapvető jog korlátozására az – Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében is tételezett, de az EJEB gyakorlatában is ismert – általános alapjogi teszt (másképpen szükségességi-arányossági teszt) az irányadó.

A szükségességi-arányossági teszt alkalmazásával összefüggésben indokolt rámutatni nem csak arra, hogy a felperes maga is elismerte, hogy a nemzetbiztonság védelme, mint közérdek szükségessé teheti az alapjog korlátozását, hanem arra is, hogy az EJE 8. cikk 2. bekezdése kimondja, hogy a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog – egyebek mellett – nemzetbiztonsági érdekből korlátozható, továbbá a 7. kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikk 2. bekezdése külön is nevesíti a nemzetbiztonsági okot a külföldiek kiutasításának korlátozhatósága körében.

Az alperes perbeli határozata tartalmazza a korlátozás szükségességét alátámasztó okokat, az elsőfokú bíróság azokat helyesen ismerte el alapjogkorlátozási okoknak, és ugyanerre a következtetésre jutott a Kúria is a minősített adatok megismerését követően. A megismerni kért adatokból az alperes nemzetbiztonsági tevékenységére, annak irányultságára, metodikájára, eljárásrendjére lehet következtetni, ezért a minősített adat felperes általi megismerése az alperes befolyástól mentes, hatékony feladatellátását hátráltatná, összességében pedig Magyarország nemzetbiztonsági érdekét sértené.

A felperes szerint akkor lenne arányos a fenti jogok korlátozása, ha legalább kivonatolt formában, a minősített adatok lényegének megismerésére lenne a felperesnek lehetősége. Érvelése lényegében arra irányul, hogy az általa állított aránytalanság így volna kiküszöbölhető.

Ezzel összefüggésben indokolt rámutatni, hogy a felperes az eljárás során az Ákr. 33. § (1) bekezdése és 34. § (2) bekezdésének együttes értelmezése, „összeolvasása” alapján az eljárás során keletkezett iratokba – az olyan irat vagy az irat olyan része kivételével, amelyből következtetés vonható le a minősített adatra – betekinthez, azokat megismerheti. Az alperes perbeli határozata 3. oldala utolsó bekezdésében tartalmazza azokat a tényeket, amelyeket kockázati tényezőként azonosított, és amelyeket a minősített adattal összefüggésben – anélkül, hogy azokból a minősített adatra vonatkozó következtetés volna levonható – a felperes is megismerhetett. Ilyenként határozta meg a felperes jogellenes tevékenységét, kockázati tényezőt jelentő kapcsolatrendszerét, üzleti tevékenységét és nemzetbiztonsági érdeket sértő tevékenységeit. Indokolt tehát rámutatni, hogy korántsem az történt, hogy a felperes kapott egy határozatot, amiben az alperes egyszerűen megtagadta a megismerést, hanem az előbbi, kockázati tényezőként azonosított konkrétumokat abból megismerhette.

A minősített adatok megismerhetőségének korlátozása következtében a megismerési engedély megtagadásának kontrollja a Mavtv. 11.§ (3) bekezdése szerinti peres eljárásban valósul meg. Ennek során a bíróság nem csak a megelőző eljárásban hozott határozat indokolását vizsgálja, hanem a megismerni kért adatot tartalmazó iratot is, azt, hogy annak tartalma alapján megalapozott-e a minősítéssel védett közérdek sérelmére való hivatkozás. A Kúria Kfv.I.37.747/2021/7. számú ítéletében rámutatott arra, hogy a szükségességi-arányossági teszt elvégzésére csak a Mavtv. által meghatározott személyeknek van lehetősége. A minősített adatot tartalmazó iratokat a bíróság megismerheti, azokat összevetheti az alperesi határozatban foglaltakkal, a felperes hivatkozásaival, és a jogorvoslati rendből következően az elsőfokú bíróság ezen értékelésének jogszerűségét a Kúria vizsgálhatja. Ez a vizsgálata pedig a fent említett szükségesség fennállása mellett az arányosság értékelésére is kiterjed.

Az arányosság kérdése tehát nem választható el attól, hogy a Kúria – éppúgy, mint az elsőfokú bíróság – betekinthez és be is tekintett a minősített iratokba, a megismerni kért nemzeti minősítésű adatot megismerte.

Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság a Kúria Kfv.I.37.086/2021/9. számú ítélete [28] pontjára, miszerint „[a]hhoz, hogy a bíróság állást tudjon foglalni a határozat jogszerűsége kérdésben, óhatatlanul meg kell ismernie a szakvéleményben foglaltakat, mert csak így tudja elvégezni a szükségesség-arányosság tesztjét. Az adatok megismerésére az Mavtv. 11. § (3) bekezdése jogosítja fel.” Vagyis a perben eljáró elsőfokú bíróságnak és a Kúriának is el kell végeznie a szükségesség-arányosság tesztjét, és a korlátozás arányosságát is értékelni kell.

Amint arra a Kúria már Kfv.I.37.931/2021/8. számú ítéletében rámutatott, a szükségesség-arányossági teszt elvégzése során a bíróság arra a megállapításra jut, hogy a korlátozás nem szükséges az elérni kívánt cél teljesítéséhez, akkor a megismerési engedély kiadását nem lehet megtagadni. Ez mutatis mutandis érvényesül akkor is, ha a korlátozást a bíróság nem találja az elérni kívánt céllal arányosnak. Jelen ügyben azonban a Kúria ilyen okot nem tárt fel, maga győződött meg arról, hogy a korlátozás az alperes határozatában megjelölt okból szükséges, és a felperes által felhívott alapvető jogok tekintetében arányos, továbbá, hogy a szükségesség-arányosság tesztjét az elsőfokú bíróság elvégezte, és annak eredményeként helytálló következtetésre jutott.

A felperes álláspontja szerint az, hogy a bíróság megismerheti a nemzeti minősített adatot, nincs összefüggésben a felperes alapjogának érvényesülésével. Ezt a Kúria nem osztja, mert egyfelől, ha a bíróság a szükségesség-arányosság tesztjének eredményéhez képest elrendeli a minősített adat megismerését, akkor magától értetődően van. Másfelől az alapjogi teszt elvégzésének előfeltétele, hogy

a bíróság a teljes iratanyagot, korlátozásmentesen megismerje, és ezt követően juthat arra a megállapításra, hogy a minősítő a megismerési engedély iránti kérelmet megalapozottan tagadta meg.

A hatékony bírói jogvédelemhez való jog azt jelenti, hogy a bíróságnak a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben el kell bírálania. A Kúria egyetért a felperessel abban, hogy az arányosságnál a magánérdeket kell figyelembe venni. A bíróság a betekintést követően, a szükségesség fennállásának megvizsgálása után éppen arról dönt, hogy arányos-e teljeskörűen vagy csak részben minősítéssel védeni az adatokat. Az elsőfokú bíróság ennek eredményeként arra az következtetésre jutott, hogy arányos a felperes személyét érintő adatok teljeskörű minősítése, és a felperes alaptalanul hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglaltak és Kp. 2. § (1) és (2) bekezdésében foglalt alapveti rendelkezések megsértésére.

Összefoglalva tehát az arányosság akkor biztosan érvényesül, ha a felperes a minősített iratokon kívül valamennyi iratot megismerhette, a minősített iratokban megjelölt kockázati tényezőként azonosított okokat (pl. a felperes üzleti tevékenysége) megismerhette, továbbá ha a bíróság az iratokba való betekintés nyomán, arra figyelemmel érdemben döntött a korlátozás arányosságáról.

A felperes hivatkozása szerint a Mavtv. 11. § (2) bekezdése sérti az Alaptörvényben biztosított alapjogait, álláspontja szerint kell legalább a lényegre kiterjedő megismerési felülvizsgálatot kell biztosítani. A Kúria rámutat, hogy a Mavtv. 11. § (2) bekezdése szerint a megismerési engedély kiadásáról az érintett kérelmére a minősítő 15 napon belül határoz. A megismerési engedély kiadását a minősítő megtagadja, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet. A megismerési engedély megtagadását a minősítőnek indokolnia kell.

A Mavtv. 11. §-a egy absztrakt szabály. Arról rendelkezik, hogy meg kell tagadni a minősített adat kiadását, ha annak megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet. Azt, hogy ez a szükségességet megalapozhatja a felülvizsgálati kérelem is elismeri. A Mavtv. rendelkezése nem sérti a felperes egyik alapjogát sem, abból az is következik, hogy van olyan eset amikor a hatóság – vagy éppen a bíróság – a megismerési engedély kiadásáról dönt. A Kúria meglátása szerint a felperes inkább a szabály hiányos voltát támadja a tekintetben, hogy a lényegre kiterjedő megismerést nem teszi lehetővé. Ez legfeljebb mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatának kezdeményezését vethetné fel, azonban az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a mulasztás megállapításának indítványozására a bírói kezdeményezés nem terjed ki.

Kgyk.VII.39.073/2023/3.

1. Amennyiben a gyülekezési hatóság mások jogainak és szabadságának védelme érdekében korlátozza a gyűlés megtartását, határozata indokolásában értékelnie kell, hogy a gyűlés mely konkrét jogokat és szabadságokat érinti, a korlátozás vagy megtiltás nélkül milyen mértékben sértené ezeket a jogokat és szabadságokat, továbbá, hogy az enyhébb korlátozások ha van ilyen miért nem vezetnének eredményre. Mindezen szempontok okszerű értékelésével a korlátozás szükségességét és arányosságát alátámasztó határozat megfelel a gyűlés megtartásának feltételeit előíró döntéssel szemben támasztott törvényi követelményeknek.

2. A gyülekezési jog alapjogi védettségéből következik egyrészt az, hogy az alapjog gyakorlása csak törvényben meghatározottak szerint, a szükséges és arányos mértékben korlátozható, másrészt az is, hogy az alapjog gyakorlása együtt járhat mások ütköző jogainak akár alapjogainak szükséges és arányos korlátozásával, amit utóbbiak túlni kötelesek. A gyülekezéshez való jog gyakorlása sem irányulhat azonban közvetlenül arra, hogy mások jogát korlátozza.

Az Alkotmánybíróság a 3/2013. (II. 14.) AB határozatában a gyülekezéshez való alapjog Alkotmányban és Alaptörvényben szabályozott tartalmát illetően megállapította: „[a] 2011. december 31-éig hatályos Alkotmány 62. § (1) bekezdésében a Magyar Köztársaság elismerte a békés gyülekezés jogát és biztosította annak szabad gyakorlását. A 2012. január 1-jétől hatályos Alaptörvény mindenki jogát biztosítja a békés gyülekezéshez. Bár az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének szövege kifejezetten nem követeli meg az államtól, hogy az emberek szabad gyülekezését biztosítsa, ez a kötelezettség az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből következik, ez utóbbi rendelkezés ugyanis minden alapvető (ideértve a gyülekezési) jog védelmét az állam elsőrendű kötelezettségévé teszi. Az állam jogalkotó és

jogalkalmazó intézményei tehát kötelesek biztosítani, hogy a gyülekezni kívánók élhessenek az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jogukkal. Az Alkotmánybíróság ezért továbbra is irányadónak tekinti a korábbi határozataiban foglalt gyülekezési szabadsággal kapcsolatos megállapításokat.” {Indokolás [38]} E határozat megerősítette a korábban kimunkált alkotmánybíróági gyakorlatot, amely szerint „a gyülekezési jog a tágabb értelemben vett véleménynyilvánítási szabadság része, amely a közügyekre vonatkozó, békés jellegű közös vélemény-kifejezést biztosítja. Az alkotmányos védelem tehát a közügyekről folytatott nyilvános vitában való részvételt célzó rendezvényeket illeti meg, amelyek segítik a közérdekű információk megszerzését és másokkal való megosztását, valamint a vélemények közös kinyilvánítását [55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 442, 449., a továbbiakban: ABh2.; 75/2008. (V. 29.) AB határozat, ABH 2008, 651, 662-663., a továbbiakban: ABh3.]” {Indokolás [40]}. A gyülekezéshez való alapjog ezek alapján a kommunikációs jogok rendszerébe illeszkedik, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás anyajogának egy speciális és privilegizált megvalósulási formája {30/2015. (X. 15.) AB határozat [24]-[25]}.

A gyűlések szükségszerűen kihatnak mások jogainak és szabadságának érvényesülésére. Ha a gyülekezési hatóság mások jogainak és szabadságának védelme érdekében korlátozza a gyűlés megtartását, határozata indokolásában értékelnie kell, hogy a gyűlés mely konkrét jogokat és szabadságokat érinti, a korlátozás vagy megtiltás nélkül milyen mértékben sértené ezeket a jogokat és szabadságokat, továbbá, hogy az enyhébb korlátozások – ha van ilyen – miért nem vezetnének eredményre.

A Kúria megállapította, hogy a gyülekezési hatóság a határozatában megjelölte, hogy a felperes által bejelentett gyűlés ki(k)nek mely jogát és szabadságát sérti, és e körben értékelte az alkalmazni tervezett technikai eszközöket, a gyűlés időtartamát, valamint a tervezett helyszíneket (közterület sajátosságai, cél- és átmenő forgalom érintettsége). Figyelemmel volt továbbá a 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján arra is, hogy a döntését az egyeztetést követően rendelkezésre álló információk alapján kellett meghoznia, azaz mérlegelte azt is, hogy a felperes az egyeztetés során a más lehetséges helyszínekre vonatkozó javaslatoktól elzárkózott, továbbá az alkalmazott technikai eszközök (résztvevő gépjárművek) számáról – a budapesti fő csomópontokat érintő forgalomlassítás ellenére – még hozzávetőleges információt sem tudott szolgáltatni. Ezen értékelési szempontokkal szemben a felperes kereseti érvei súlytalanok az alábbiak okán.

A gyülekezés szervezőjének az egyeztetési eljárás során tanúsított magatartása a hatóság számára információt nyújthat a gyülekezési jog gyakorlása során várható események előzetes megítélése és felmérése szempontjából is. Az egyeztetési eljárás lefolytatása elősegíti egy kompromisszumos megoldás megtalálását a gyülekezők és a hatóság között, lehetővé téve ezzel a gyülekezéshez való alapjog és a tiltó/korlátozó ok által védett jogállami követelmény közötti megfelelő egyensúly megteremtését. A felperes iratellenesen állította, hogy a támadott határozat, illetve az egyeztetés „köszönő viszonyban sincsenek”. Ezzel szemben az egyeztetésről felvett jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a felperes a felajánlott alternatív helyszíneket nem fogadta el, melyre természetesen nem köteles, ugyanakkor maga sem tett alternatív javaslatot. Mindezek alapján minden alapot nélkülöz az a konkrétumot nem tartalmazó és a felperes részéről az egyeztetés során fel sem merült kereseti állítás, mely szerint a korlátozás irányulhatott volna a tervezett útszakaszok hosszára.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Alkotmánybíróság gyakorlata is alátámasztja, hogy a gyülekezési szabadság a gyülekezés helyszínéül szolgáló terület megválasztására is kiterjed. A rendezvény helyszínének kiválasztása önmagában kommunikációs értékkel bírhat, emellett a rendezvény célja szorosan kapcsolódhat – akár az ott korábban történtek, vagy szimbolikus jelentősége miatt – kiválasztott helyszínhez is. A helyszín és az időpont (időtartam) választásának joga sem nem feltétlen, sem nem korlátlan, az az Alaptörvény I. cikkében foglalt, az alapjogok korlátozására vonatkozó feltételek szerint korlátozható (BH2022.251).

A felperes pusztán arra hivatkozott, hogy forgalomkorlátozást nem lehet erdőben, vagy járdán tartani, ugyanakkor nem utalt arra, hogy a gyűlés helyszínének megválasztása bármilyen kommunikációs értékkel bírna, és nem ismert a bejelentett gyűlés tárgyával összefüggő olyan körülmény sem, amely alapján felmerült volna az, hogy csak az adott helyen és időben valósulhat meg a szóban forgó

véleménynyilvánítás. A korlátozó határozatból pedig az is megállapítható, hogy az nem „erdőre” vagy kizárólag járdán történő demonstráció előírására vonatkozik. A bejelentett gyűlésnek nem a célja, hanem a megjelölt közéleti témát érintő véleménynyilvánítás/figyelemfelhívás egy lehetséges eszköze a forgalomlassítás. Márpedig a gyülekezés helyszíne kiválasztásának fent részletezett szempontjait, esetleges kommunikációs értékét a rendezvény célja szempontjából kellett értékelni.

Ítélete meghozatalakor a Kúria eljáró tanácsa figyelembe vette a Kgyk.IV.39.041/2023/3. számon közzétett határozat jogértelmezését, amely az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 5. cikkének 1. bekezdésére és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (Emberi Jogok Európai Egyezménye) 17. cikkére is figyelemmel megállapította, hogy „az alapjogok garantálása senkit sem jogosít fel olyan cselekvésre, amely e jogokkal való élés ellehetetlenítésére irányul. Így a gyülekezési jog gyakorlása sem irányulhat mások jogainak és szabadságának ellehetetlenítésére” {Indokolás [34]}. A kötelező jogértelmezést a jelen ügyre alkalmazva a Kúria megállapította, hogy a gyülekezési jog alapjogi védettségéből következik egyrészt az, hogy az alapjog gyakorlása csak törvényben meghatározottak szerint, a szükséges és arányos mértékben korlátozható, másrészt az is, hogy az alapjog gyakorlása együtt járhat mások ütköző jogainak – akár alapjogainak – szükséges és arányos korlátozásával, amit utóbbiak túlni kötelesek. Ez a jogkorlátozás a gyülekezéshez való jog érvényesítése érdekében adott esetben elkerülhetetlen. A gyülekezéshez való jog gyakorlása sem irányulhat azonban közvetlenül arra, hogy mások jogát korlátozza. A forgalom lassítása vagy akadályozása ezért együtt járhat a bejelentett gyűlés megtartásával, és azt a közlekedők túlni kötelesek, de a gyűlés célja nem lehet kifejezetten és közvetlenül a forgalom lassítása vagy akadályozása. Utóbbi esetben ugyanis a gyűlés megtartásának ez a következménye fölébe kerekedne a gyülekezési jog kommunikációs jellegének, ami pedig már kilépne a szükségesség-arányosság keretei közül, amelyre a Gytv. épül.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Főosztálya

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Heineman Csilla, Dr. Hornyák Szabolcs, Dr. Orosz Árpád, Dr. Osztoivits András, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.